

Bibliografia historii wychowania, szkolnictwa i myśli pedagogicznej w Polsce za rok 2005 (z uzupełnieniami za lata poprzednie)

Bibliografia rejestruje druki zwarte, artykuły z czasopism i prac zbiorowych. Obejmuje pozycje wydane w 2005 r. oraz te, które nie znalazły się w poprzednich częściach bibliografii publikowanych na łamach *Biuletynu Historii Wychowania* od 2002 r. Bibliografia ma układ rzeczowy według podanego niżej schematu. W poszczególnych działach i poddziałach (z wyjątkiem poddziału 5. Szkoły wyższe w Dziale III, gdzie zastosowano układ według nazw szkół oraz poddziału 2. Poszczególne biografie w Dziale IV, w którym pozycje ułożone zostały według nazwisk osób) zastosowano układ alfabetyczny według haseł autorskich lub tytułowych. Opisy w razie potrzeby uzupełniono adnotacjami.

- I. Opracowania ogólne. Bibliografie
- II. Rozwój oświaty, wychowania i myśli pedagogicznej
  - 1. Opracowania ogólne
  - 2. Okres do 1795 roku
  - 3. Okres 1795–1918
  - 4. Okres 1918–1939
  - 5. Okres 1939–1945
  - 6. Okres 1945–1989
  - 7. Okres 1989–2005
  - 8. Oświata polonijna
- III. Dzieje szkół różnych stopni
  - 1. Szkoły podstawowe i zakłady wychowawcze
  - 2. Szkoły średnie ogólnokształcące
  - 3. Szkoły zawodowe
  - 4. Zakłady kształcenia nauczycieli (z wyjątkiem szkół wyższych)
  - 5. Szkoły wyższe
- IV. Teoretycy wychowania i działacze oświatowi
  - 1. Zbiory życiorysów
  - 2. Poszczególne biografie
- V. Dzieje oświaty pozaszkolnej
  - 1. Oświata dorosłych
  - 2. Biblioteki
- VI. Dzieje ruchu nauczycielskiego
  - 1. Opracowania ogólne i monografie
  - 2. Pamiętniki nauczycieli
- VII. Organizacje młodzieżowe

WYKAZ SKRÓTÓW CZASOPISM

Acta UNC – Acta Universitatis Nicolae Copernici
Acta UL – Acta Universitatis Lodziensis
Acta Univ. Wr. – Acta Universitatis Wratislaviensis
Almanach Hist. – Almanach Historyczny
Almanach Sądec. – Almanach Sądecki
Annales APC – Annales Academiae Padegaogiae Cracoviensis
Annales UMCS – Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska
Arch. Hist. i Filoz. Med. – Archiwum Historii i Filozofii Medycyny
Ateneum Kapł. – Ateneum Kapłańskie
Biul. UJ – Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej
Częstoch. Studia Teol. – Częstochowskie Studia Teologiczne
Gdań. Zap. Hist.-Społ. – Gdańskie Zapiski Historyczno-Społeczne
Kom. Mazur.-Warm. – Komunikaty Mazursko-Warmińskie
Krak. Roczn. Archiw. – Krakowski Rocznik Archiwalny
Krak. Studia Małop. – Krakowskie Studia Małopolskie
Kron. Bydg. – Kronika Bydgoska
Kutn. Zesz. Region. – Kutnowskie Zeszyty Regionalne
Kw. Hist. Nauki i Techn. – Kwartalnik Historii Nauki i Techniki
Kw. Hist. Żydów – Kwartalnik Historii Żydów
Kw. Opol. – Kwartalnik Opolski
Maz. Studia Hum. – Mazowieckie Studia Humanistyczne
Miel. Zap. – Mieleckie Zapiski
Nauka Pol.-Potrz. Org. – Nauka Polska – Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój
Pam. Liter. – Pamiętnik Literacki
Piotrk. Zesz. Hist. – Piotrkowskie Zeszyty Historyczne
Pozn. Zesz. Hum. – Poznańskie Zeszyty Humanistyczne
Pr. Hist.-Arch. – Prace Historyczno-Archiwalne
Pr. Komis. Hist. Nauki – Prace Komisji Historii Nauki
Pr. Nauk. Akad. im. J. Długosza – Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza
Pr. Pienińskie – Prace Pienińskie
Pr. Uczes. Stud. Dokt. – Prace Uczestników Studium Doktoranckiego / Uniwersytet Opolski
Prz. Hist. – Przegląd Historyczny
Prz. Hist.-Ośw. – Przegląd Historyczno-Oświatowy
Prz. Nauk. Hist. – Przegląd Nauk Historycznych
Przyj. Ludu – Przyjaciel Ludu
Rocz. Biał.-Podl. Rocznik Białkopodlaski
Rocz. Bibliot. – Roczniki Biblioteczne
Rocz. Dziej. Społ.-Gosp. – Roczniki Dziejów Społeczno-Gospodarczych
Rocz. Gdań. – Rocznik Gdański
Rocz. Gdyń. – Rocznik Gdyński
Rocz. Grudz. – Rocznik Grudziądzki
Rocz. Hist. – Roczniki Historyczne
Rocz. Hum. – Roczniki Humanistyczne
Rocz. Jel.-Górs. – Rocznik Jeleniogórski
Rocz. Kalis. – Rocznik Kaliski

Rocz. Kolbusz. – Rocznik Kolbuszowski
Rocz. Konin. – Rocznik Koniński
Rocz. Krak. – Rocznik Krakowski
Rocz. Lud. Tow. Nauk.-Kult. Oddz. w Krakowie – Rocznik Ludowego Towarzystwa Nauko-
wo-Kulturalnego Oddział w Krakowie
Rocz. Lwow. – Rocznik Lwowski
Rocz. Maz. – Rocznik Mazowiecki
Rocz. Mazur. – Rocznik Mazurski
Rocz. Mazurka Dąbrowskiego – Rocznik Mazurka Dąbrowskiego
Rocz. Mińsko- Maz. – Rocznik Mińskomazowiecki
Rocz. Muz. Gliw. – Rocznik Muzeum w Gliwicach
Rocz. Nauk. Społ. – Rocznik Nauk Społecznych
Rocz. Pedag. – Rocznik Pedagogiczny
Rocz. Pol. – Niem. Rocznik Polsko-Niemiecki
Rocz. Przem. – Rocznik Przemyski
Rocz. PTN na Obczyźnie – Rocznik Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie
Rocz. Sądec. – Rocznik Sądecki
Rocz. Tor. – Rocznik Toruński
Rocz. Tow. Liter. Im. A. Mickiewicza – Rocznik Tow. Liter. im. A. Mickiewicza
Rocz. Wołom. – Rocznik Wołomiński
Rozpr. Dziej. Ośw. – Rozprawy z Dziejów Oświaty
Rozpr. Komis. Jęz. – Rozprawy Komisji Językowej
Studenckie Zap. Hist. – Studenckie Zapiski Historyczne
Studenckie Zesz. Nauk. UJ – Studenckie Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego
Studia Bibliol. AŚ – Studia Bibliologiczne Akademii Świętokrzyskiej
Studia Hist. – Studia Historyczne
Studia Podl. – Studia Podlaskie
Studia Teol. – Studia Teologiczne
Studia Włoc. – Studia Włocławskie
Studia Ziel.-Górs. – Studia Zielonogórskie
Studia Zach. – Studia Zachodnie
Szkice Leg. – Szkice Legnickie
Śl. Kwart. Hist. Sobótka – Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka
Śl. Studia Hist.-Teol. – Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne
Wiad. Kośc. Archidiec. Białost. – Wiadomości Kościelne Archidiecezji Białostockiej
Wschodni Rocz. Hum. – Wschodni Rocznik Humanistyczny
Zesz. Hist. – Zeszyty Historyczne
Zesz. Nauk. UJ – Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego
Zesz. Nauk. Uniw. Rzesz. – Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego
Zesz. Region. – Zeszyty Regionalne
Ziemia Częstoch. – Ziemia Częstochowska
Ziemia Śl. – Ziemia Śląska

I. OPRAWIANIA OGÓLNE. BIBLIOGRAFIE

1. BIBLIOGRAFIA prac Komisji Historycznej Krakowskiej Chorągwi ZHP 1980–2004. Oprac. Janusz Wojtycza. Kraków 2005 Komisja Hist. Krakowskiej Chorągwi ZHP ss. 60.

2. HISTORIA wychowania w kształceniu nauczycieli. Tradycja i współczesność, teoria i praktyka. Pod red. Teresy Gumuły, Stanisława Majewskiego. Kielce 2005 Wydaw. Akad. Świętokrzyskiej im. J. Kochanowskiego ss. 386, nlb. 2.

Z treści: Gumuła T., Majewski S.: Wstęp. s. 13–14; Cz. I. Historia wychowania jako nauka i dyscyplina akademicka: Dybiec Julian: Historia wychowania w postmodernistycznym świecie s. 19–26; Bartnicka Kalina, Szybiak Irena: Historia wychowania w programie studiów pedagogicznych s. 27–37; Pankowska Krystyna: Myśl klasyków pedagogiki a postępująca liberalizacja współczesnego wychowania s. 39–46; Meissner Andrzej: Polskie podręczniki do historii wychowania po II wojnie światowej s. 47–54; Sztobryn Sławomir: Przyszłość polskiej historii myśli pedagogicznej jako subdyscypliny pedagogicznej s. 63–68; Cz. II. Stanowiska metodologiczne w badaniach historyczno-oświatowych: Szulakiewicz Władysław: „Rozprawy z Dziejów Oświaty” (1958–2002) – pismo historyczno-oświatowe s. 71–78; Gumuła T.: Czterdzieści pięć lat „Przeglądu Historyczno-Oświatowego” s. 79–86; Michalski Grzegorz: Strategia badań stowarzyszeń w historii wychowania s. 87–93; Grzybowski Romuald: Kalendarze nauczycielskie z lat 1927–1957 jako forma upowszechniania wśród nauczycieli realizowanej przez państwo ideologii wychowawczej s. 95–104; Ossowska-Zwierzechowska Aldona: Edukacja i władza – społeczny i polityczny wymiar wychowania w studiach nad starożytnością s. 105–109; Ratajczak Krzysztof: Źródła do dziejów wychowania w średniowieczu – problemy metodologiczne i dydaktyczne s. 111–122; Czapska Małgorzata: Metodologiczne problemy badań nad zbiorowością nauczycieli rządowych, męskich szkół średnich w Królestwie Polskim w latach 1873–1905; Kabzińska Łucja: Dydaktyka ogólna II Rzeczypospolitej – problemy metodologiczne s. 131–143; Szablicka-Zak Jolanta: Sprawozdania stenograficzne i inne dokumenty sejmowe jako źródło badań nad prawodawstwem oświatowym w Parlamencie II Rzeczypospolitej s. 145–150; Głowacka-Sobiech Edyta: Źródła archiwalne w Polsce w badaniach nad dziejami najnowszego wychowania s. 151–155; Majewski S.: Metodologiczne problemy w badaniach nad najnowszą historią oświaty s. 157–163; Cz. III. Znaczenie historii wychowania w przygotowaniu kandydatów na nauczycieli: Michalska Iwonna: Edukacja historyczna pedagogów. Zagadnienia dydaktyczno-metodyczne s. 167–174; Krzanowski Adam, Szmajdzki Kazimierz: Kształcenie pedagogiczne nauczycieli w świetle dyskursu nad historią wychowania i współczesną myślą pedagogiczną s. 175–184; Wolter Edyta: Znaczenie historii wychowania w kształceniu nauczycieli s. 185–189; Wendreńska Iwona: O nauczaniu historii wychowania dawniej i dziś – uwag kilka s. 191–199; Kamińska Janina: Nowe formy kształcenia w zakresie historii wychowania s. 201–204; Buczek Katarzyna: Nowe formy kształcenia w zakresie historii wychowania w opinii studentów Wydziału Pedagogicznego UW – wnioski s. 205–207; Rodek Violetta: Historia wychowania jako przedmiot nauczania – z refleksji przeszłego pedagoga s. 209–216; Karcz Eugenia: Historia wychowania w wyższych szkołach niepaństwowych. Praktyka a oczekiwania studentów s. 217–222; Jankowski Robert: Teksty źródłowe w nauczaniu historii wychowania w Uniwersytecie Szczecińskim s. 223–231; Jundziłł Juliusz: Edukacja antyczna w programie nauczania historii wychowania na studiach pedagogicznych s. 233–239; Stawoska-Jundziłł Bożena: Treści związane z antykiem chrześcijańskim w dydaktyce historii wychowania na studiach pedagogicznych s. 241–245; Długosz-Biłous Henryka: Aspekty historyczne w kształceniu psychologicznym nauczycieli s. 247–252; Krzystanek Katarzyna, Perz Katarzyna: Psychologia humanistyczna a zmiana modelu nauczyciela-wychowawcy s. 253–258; Biołus Paweł: Problemy orientacji zawodowej w procesie przygotowania nauczycieli w przeszłości i obecnie s. 259–262; Cz. IV. Edukacja historyczna w kształtowaniu postaw patriotyczno-obywatelskich: Kula Ewa, Pękowska Marzena: Postawy patriotyczne nauczycieli szkół średnich Królestwa Polskiego w świetle pamiętników i wspomnień uczniów s. 273–280; Kula Ewa: Lojalność czy patriotyzm. Historia jako przedmiot zainteresowań naukowych i literackich nauczycieli zatrudnionych w rządowych, męskich szkołach średnich Królestwa Polskiego w latach 1833–1862; Cimała Bogdan: Wpływ postaw patriotyczno-obywatelskich nauczycieli na pracę w szkołach w środowisku ludności mieszanej etnicznie (na przykładzie Śląska Opolskiego) s. 297–308; Sapia-Drewniak Eleonora: Znaczenie języka polskiego w przygotowaniu nauczycieli do pracy na Śląsku Opolskim w okresie międzywojennym s. 309–316; Łapot Mirosław: Lwowski „Przegląd Społeczny” jako trybuna walki o prawa dziecka żydowskiego w okresie międzywojennym s. 317–325; Rędziński Kazimierz: Edukacja interkulturowa w szkolnictwie żydowskich zreszeń społecznych w Małopolsce w latach

1918–1939 s. 327–334; Szczygieł Mirosława: Działalność Centralnego Komitetu Opieki nad Sierotami Żydowskimi w Zachodniej Małopolsce (1919–1939) s. 335–343; Krześniak-Firlej Danuta, Firlej Waldemar: Kwalifikacje zawodowe duchownych nauczycieli religii rzymskokatolickiej w szkołach II Rzeczypospolitej s. 345–356; Mielczarek Ferdynand: Kształtowanie stosunku nauczycieli do historii ojczystej i tradycji narodowej w latach 1945–1956 s. 357–364; Szkoda Edward: Znaczenie edukacji historycznej w kształtowaniu postaw patriotyczno-obywatelskich w okresie Polski Ludowej (na podstawie wybranych regulacji resortu oświaty) s. 365–372.

3. KWIATKOWSKA Henryka: Sprawozdanie z działalności Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN za rok 2004. *Rocz. Pedag.* T. 28: 2005 s. 95–99.

4. ŁOSOWSKA Anna, Łosowski Janusz: Dwugłos w sprawie zadań i funkcji archiwum uniwersyteckiego. *Annales UMCS. Sec. F: Historia.* Vol. 60: 2005 s. 479–501.

5. MAUERSBER Stanisław: Wychowawca narodu (wybór fragmentów pism i przemówień Józefa Piłsudskiego – w 70. rocznicę jego śmierci). *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 5–35.

6. OPIEKA a edukacja. Studia dedykowane profesorowi Marianowi Byblukowi z okazji 70. rocznicy urodzin. Pod red. Piotra Petrykowskiego. Toruń 2005 Wydaw. UMK ss. 290, il.

Z treści: Droga życiowa, zawodowa i naukowa Profesora Mariana Byblula s. 13–16; Publikacje Profesora Mariana Bybluka s. 17–26; Pyrzyk Ireneusz: Geneza pedagogiki opiekuńczej a polski pąjdocentryzm s. 171–183; Półturzycki Józef: Modele związków młodzieży w badaniach Aleksandra Kamińskiego s. 201–219; Wodyło Witold: Garść refleksji o edukacji historycznej w stalinizmie s. 229–235; Urlińska Maria Marta: Modele bilingwalne dla szkół polskiej mniejszości narodowej (komunikat z badań w szkole polskiej w Rydze) s. 267–280; Wesołowska Eugenia A.: Polsko-rosyjskie kontakty pedagogiczne Uniwersytetu Mikołaja Kopernika i Szkoły Wyższej Pawła Włodkowica s. 281–290.

7. ROSNER Anna: Jak badać dzieciństwo i prawa dziecka? *Prz. Hist.* T. 96: 2005 z. 2 s. 339–348.

8. SZULAKIEWICZ Władysława: Z dziejów związków filozofii i pedagogiki w Polsce w latach 1900–1939. *Annales APC. Folia 29: Studia ad Institutionem et Educationem Pertinentia.* [T.] 1: 2005 s. 22–35, abstr.

9. ŚLĘCZKA Ryszard: Ogólnopolski Konkurs Prac Magisterskich z Historii Edukacji im. Profesora Czesława Majorka. *Annales APC. Folia 29: Studia ad Institutionem et Educationem Pertinentia.* [T.] 1: 2005 s. 174–176.

Od 2001 r.

10. WIECZOREK Barbara: Bibliografia pedagogiki 2003. Książki wydane w Polsce (wybór). *Rocz. Pedag.* T. 28: 2005 s. 249–263.

II. ROZWÓJ OŚWIATY, WYCHOWANIA I MYŚLI PEDAGOGICZNEJ

1. Opracowania ogólne

11. ADAMCZYK Daria: Działalność Sekcji Wsparć Niezamożnej Młodzieży Szkolnej przy Towarzystwie Szerzenia Oświaty wśród Żydów w Częstochowie. *Ziemia Częstoch.* T. 32: 2005 s. 117–131.

W l. 1916–1924.

12. ALEKSANDER Tadeusz: Powszechne wykłady uniwersyteckie w Nowym Sączu (1904–1939). *Rocz. Sądec.* T. 33: 2005 s. 52–63.

13. BORKOWSKA Urszula: Edukacja Jagiellonów. *Rocz. Hist.* R. 71: 2005 s. 99–119, Zsfg. XV–XVI w.

14. BOTANIKA w Toruniu i Bydgoszczy. Z przeszłości i terażniejszości. Opracowanie zbiorowe. Pod red. Tomasza Załuskiego, Macieja Korczyńskiego i Lucjana Rutkowskiego. Bydgoszcz-Toruń 2005 Pol. Tow. Botaniczne. Oddz. ss. 134, tabl. 58, il.

Z treści: Botanika w Toruniu: Rutkowski L.: Zanim powstał Uniwersytet Mikołaja Kopernika s. 13–14; Rutkowski L.: Katedra Botaniki Ogólnej UMK (1945–1966) s. 15–18; Rutkowski L.: Zakład Botaniki Ogólnej UMK (1966–1987) s. 18–21; Rozej Antoni, Rutkowski L.: Zakład Mykologii UMK (1958–1970) s. 23–24; Rutkowski L., Wilkoń-Michalska Jadwiga, Załuski T.: Katedra i Zakład Systematyki i Geografii Roślin UMK (1945–1977) s. 24–28; Rutkowski L., Wilkoń-Michalska J., Załuski T.: Zakład Taksonomii, Ekologii Roślin i Ochrony Przyrody UMK (1977–1988) s. 28–30; Gugnacka-Fiedor Wanda, Rutkowski L., Załuski T.: Zakład Taksonomii i Geografii Roślin UMK s. 30–36; Barcikowski Adam: Zakład Ekologii Roślin i Ochrony Przyrody UMK s. 36–39; Nienartowicz Andrzej: Pracownia Modelowania Procesów Ekologicznych UMK s. 39–44; Michniewicz Marian: Od Katedry Fizjologii Roślin do Zakładu Fizjologii i Biologii Molekularnej Roślin UMK s. 46–53; Michniewicz M.: Zakład Biotechnologii UMK s. 54; Bednarska Elżbieta: Zakład Biologii Komórki UMK s. 55–59; Goc Anna: Zakład Genetyki UMK s. 59–60; Bednarska E.: Pracownia Biologii Rozwoju UMK s. 60–61; Załuski T., Gugnacka-Fiedor W.: Oddział Toruński Polskiego Towarzystwa Botanicznego s. 62–64; Noryśkiewicz Andrzej, Załuski T.: Oddział Toruński PTB – popularyzacja wiedzy botanicznej s. 65–67; Załuski T.: Trochę historii, czyli książka Zofii Michno-Zatorskiej „Anegdota, wspominki i refleksje z pierwszego ćwierćwiecza UMK” s. 67–68; Gorska-Poczopko Jadwiga: Jak widziałam początki botaniki na UMK w Toruniu w latach 1946–1950 s. 68–72. Botanika w Bydgoszczy: Korczyński M.: Instytucje botaniczne w Bydgoszczy w okresie rozbiorów s. 73–74; Krasicka-Korczyńska Ewa: Katedra Botaniki i Ekologii Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy s. 74–77; Drozdowska Lucyna: Katedra Fizjologii Roślin ATR w Bydgoszczy s. 77–80; Nowaczyk Paweł: Katedra Genetyki i Hodowli Roślin ATR w Bydgoszczy s. 80–81; Majtkowski Włodzimierz: Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Oddział w Bydgoszczy s. 81–82; Majtkowska Gabriela, Majtkowski W.: Ogród Botaniczny IHAR w Bydgoszczy s. 82–86; Wilbrandt Barbara: Ogród Botaniczny Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy s. 87–88; Boratyński Adam: Zakład Botaniki UKW w Bydgoszczy s. 89–90; Burczyk Jarosław: Zakład Genetyki UKW w Bydgoszczy s. 91–92; Załuski T.: Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej Collegium Medicum im. L. Rydygiera UMK s. 92–93; Sylwetki botaników: Rutkowski L., Wilkoń-Michalska J.: Ryszard Bohr (1926–1987) s. 97–98; Majtkowski W.: Maria Chwastek s. 98–99; Bednarska E.: Alicja Górską-Brylarską s. 99–101; Majtkowski W.: Barbara Jassem s. 101–102; Śliwińska Elwira: Marek Jassem (1926–2004) s. 102–103; Michniewicz M.: Teresa Kentzer (1930–1992) s. 103–105; Załuski T.: Klemens Kępczyński (1916–1997) s. 105–107; Dziamski Andrzej: Franciszek Klimas (1928–1999) s. 107–108; Korczyński M.: Alfons Kuzdowicz (1912–1992) s. 108–109; Kałużna Krystyna: Andrzej Michalski (1904–1973) s. 109–111; Michniewicz M.: Leszek Michalski (1920–1995) s. 111–112; Rozej Barbara: Marian Michniewicz s. 113–114; Krasicka-Korczyńska E., Stosik Tomasz: Józef Misiewicz s. 115; Majtkowski W.: Leontyna Olszewska (1917–2000) s. 115–116; Majtkowski W.: Bolesław Osiński s. 116–118; Majtkowski W.: Maria Szota s. 118–119; Krasicka-Korczyńska E., Stosik T.: Eugeniusz Ryszard Śpiewakowski s. 119–120; Wilkoń-Michalska J.: Jan Walas (1903–1991) s. 121–123; Rutkowski L.: Jadwiga Wilkoń-Michalska (1921–2005) s. 124–126; Rutkowski L., Michno-Zatorska Zofia: Wanda Zabłocka (1900–1978) s. 126–128; Rutkowski L., Michno-Zatorska Z.: Jan Wojciech Zabłocki (1894–1978) s. 128–130.

15. BURDA Bogumiła: Okres rewolucji 1917 roku w Rosji w programach i podręcznikach szkolnych do historii w Polsce powojennej (do połowy lat dziewięćdziesiątych). W: Europa Środkowo-Wschodnia. Ideologia, historia a społeczeństwo. Księga poświęcona pamięci profesora Wojciecha Peltza. Red. nauk. Jarosław Dudek, Daria Janiszewska, Urszula Świdarska-Włodarczyk. Zielona Góra 2005 s. 113–130.

16. DROGI i bezdroża polskiej oświaty w latach 1945–2005. Próba wybiórczo-retrospektywne-go spojrzenia. Red. nauk. Czesław Kupisiewicz; przy współpr. Małgorzaty Kupisiewicz i Renaty

Nowakowskiej-Siuta. Warszawa 2005 Elipsa ss. 198, nlb. 2, sum. Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” przy Prezydium PAN, Wyższa Szkoła Umiejętności Pedagog. i Zarządzania.

Materiały z konferencji, Warszawa 10 II 2005 r.

17. DWORAKOWSKA-MARINOW Dominika: Dzieje szkolnej recepcji tekstów Mikołaja Reja. W: Mikołaj Rej – w pięćsetlecie urodzin. Praca zbiorowa. Cz. 2. Pod red. Jana Okonia. Łódź 2005 s. 277–288.

18. DZIELNOŚĆ i troska. Studia dedykowane Profesor Eugenii Malewskiej. Red. nauk. Alicja Kicowska, Zbigniew Kwiecieński. Olsztyn 2005 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego ss. 374, nlb. 2.

Z treści: Kicowska A.: Sylwetka prof. zw. dr hab. Eugenii Malewskiej s. 13–18; Kicowska A.: Historia „kortowskiej” pedagogiki (1966–1999) s. 33–48; Łapiński Eugeniusz: Pięć lat Wydziału Pedagogiki i Wychowania Artystycznego (1999–2004) Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie s. 49–56; Pulińska Urszula: Edukacja nauczycieli w Wyższej Szkole Rolniczej i Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie s. 77–85; Gaber Mariola: Współpraca Instytutu Oświaty Rolniczej z Wyższą Szkołą Pedagogiczno-Techniczną w Eindhoven w Holandii w latach 1992–1994, w ramach projektu „Olsztaut” s. 87–92; Kabzińska Łucja: Stan i potrzeby edukacji rolniczej w ujęciu Stronictwa Ludowego (1931–1939) s. 125–148; Suchowiecka Anita: Oczyma wyobraźni mojej... Historia życia codziennego rodzin warmińskich na przełomie XIX i XX wieku s. 151–162; Radziszewska Maria: Etos polskiego nauczyciela na Warmii i Mazurach w latach 1929–1939 s. 163–170; Puliński Andrzej: Uczniowie i nauczyciele w nielegalnych organizacjach politycznych na Warmii i Mazurach w latach 1945–1956 s. 171–182.

19. EDUKACJA w społeczeństwie wielokulturowym. Pod red. Kazimierza Rędzińskiego. Częstochowa 2004 Wydaw. Akad. im. Jana Długosza ss. 296, il. (Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Seria Pedagogika. T. 13).

Z treści: Lipiec Wojciech: Wspomnienie o Januszu Lipcu [1924–1992] s. 11–19; Rędziński K.: Szkolnictwo żydowskie w Częstochowie w latach 1868–1914 s. 23–41; Paszkowski Wiesław: Powstanie szkolnictwa jidyszystycznego w Polsce s. 43–56; Łopot Mirosław: Żydowska opieka nad dzieckiem sierocym w Galicji w XIX i na początku XX w. (do 1914 r.) s. 57–73; Puchowska Małgorzata: Tematyka żydowska na scenie jezuickiego teatru szkolnego w Chyrowie s. 75–84; Walasek Stefania: Relacje polsko-litewskie i polsko-białoruskie na przykładzie szkolnictwa w województwach północno-wschodnich II Rzeczypospolitej s. 85–91; Meducka Marta: Biblioteki Polskiej Macierzy Szkolnej w Kieleckiem w latach 1918–1939 s. 93–105; Szczygiel Mirosława: Zadania i cele pomocy społecznej w II Rzeczypospolitej na przykładzie miasta Częstochowy (wybrane aspekty) s. 107–114; Suchmiel Jadwiga: Emancypacja naukowa kobiet w uniwersytetach w Krakowie i we Lwowie do roku 1939 s. 115–123; Domagalska Sylwia: Kształtowanie się kultury robotniczej w częstochowskiej dzielnicy Raków s. 125–135; Grygajtis Krzysztof: Etos sąsiedztwa. Mniejszości narodowe w III Rzeczypospolitej (Ukraińcy, Łemkowie, Niemcy, Białorusini, Litwini) s. 139–182; Gawlik Stanisław: Historyczna i kulturowa przestrzeń kołody s. 235–242; Pawelec Lidia: Wielokulturowy wymiar kapliczek i krzyży przydrożnych s. 243–252.

Rec.: Chodakowska Janina, *Rozpr. Dziej. Ośw.* T. 44: 2005 s. 243–246.

20. ERGETOWSKI Ryszard: Silesiaca. Biblioteki, studenci, uczeni. Wyboru dokonała i wstępem opatrzyła Ewa Libura. Wrocław 2005 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego ss. 394, nlb. 2, il., sum., Zsfg. (Acta Universitatis Wratislaviensis. No 2625).

Treść: Doktorat Chrystiana Fryderyka Paritusa s. 35–46; Studia Wacława A[leksandra] Maciejewskiego na Uniwersytecie Wrocławskim s. 47–70; Studia Józefa Kazimierza Plebańskiego i pierwsze lata jego nauczycielskiej pracy s. 71–129; Nieznany fragment rozprawy Józefa Kazimierza Plebańskiego „Przegląd pedagogiczny” s. 130–135; Epistolarna spuścizna Józefa Kazimierza Plebańskiego s. 136–144; Związki Bronisława Kąsinoskiego z wrocławskim i krakowskim uniwersytetem s. 190–212; Zapomniane „adresy” wrocławskich studentów s. 213–219; Zamierzona habilitacja i niedoszły lektorat Adama Mahrburga s. 248–262; Bronisław Trzaskowski – kandydat do objęcia katedry slawistycznej na Uniwersytecie Wrocławskim s. 263–288; Wincenty Kraiński – lektor języka polskiego na Uniwersytecie Wrocławskim (1851–1880) s. 289–318; Raphael

Löwenfeld als Polonist in seiner Breslauer Zeit (1876–1887) s. 319–334; Habilitacja Rudolfa Abichta na Uniwersytecie Wrocławskim s. 335–346; Stan badań nad wrocławską slawistyką (do 1945 roku) s. 347–364.

21. FARUGA Andrzej: Z kart historii szkolnictwa rolniczego. *Kalendarz Cieszyński*. [R. 22]: 2006 [dr.:] 2005 s. 47–53.

Na Śląsku Cieszyńskim, XIX–XX w.

22. GOŁYGOWSKA Wioletta: Problem personifikacji procesu dziejowego w podręcznikach do nauczania historii. *Pr. Uczes. Stud. Dokt.* [T.] 7: Historia: 2004 s. 53–57.

23. GÓRECKA Halina: System szkolny w Polsce w latach 1973–1993. *Szkolnictwo zawodowe, specjalne i wyższe*. Olsztyn 2005 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego ss. 227, nlb. 1.

24. GÓRECKI Jan: Wyższe szkolnictwo rolnicze w Polsce. Rys historyczny i stan obecny. Polish higher education in agricultural sciences. Historical review and present status. Warszawa 2004 Wydaw. Fundacji „Rozwój SGGW” ss. 24, il.

Tekst równol. pol., ang.

25. GRUNDBOECK Marian: Myśli o nauce i pracownikach naukowych; Addendum: dzieje polskich uczelni weterynaryjnych i Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach. Wyd. 2 uzup. Puławy 2005 Marian Grundboeck ss. 171, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 1998.

26. HERDEN Elżbieta: Książki do nauki języka polskiego w repertuarze wydawców śląskich okresu oświecenia (1750–1820). W: Historia książki na terenach pogranicza i jej rola w kształtowaniu społeczeństw wielokulturowych. Materiały z polsko-niemieckiej konferencji bibliotekarzy, Zielona Góra, 21–22 kwietnia 2005. Red. Katarzyna Raczyńska. Zielona Góra 2005 s. 19–30.

27. HISTORIA i stan obecny katedr i zakładów fizjologii zwierząt w obszarze nauk rolniczych i weterynaryjnych (1945–2005). Pod red. Tadeusza Krzymowskiego. Olsztyn 2005 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego ss. 384, il.

Z treści: Placówki szkolnictwa wyższego s. 19–219.

28. HOFFMANN Gabriela: Zarys szkolnictwa i środowiska Rakoniewickiego. Rakoniewice-Grodzisk Wlkp. 2005 Zakł. Usług Poligraf. Iwona Wałkiewicz ss. 409, il.

XVII–XX w.

29. JAGIEŁŁO Zdzisław: Piechota i szkolnictwo piechoty Wojska Polskiego w pierwszej połowie XX wieku, stan i postulaty badań nad ich dziejami. W: Źródła w badaniach historii wojskowej. VII Ogólnopolskie Forum Historyków Wojskowości, Siedlce, 17–18 września 2003 r. Red. nauk. Kazimierz Pindel. Toruń 2004 s. 117–122. Inst. Historii Akad. Podlaskiej, Stow. Historyków Wojskowości.

30. KALINOWSKI Marian: Otwockie szkolnictwo do roku 1945. *Rocz. Maz.* T. 17: 2005 s. 65–76.

Od 1905.

31. KOJOKOŁ Jerzy: Polska myśl społeczna o wychowaniu w latach 1900–1950. Warszawa-Tyczyn 2005 Pol. Tow. Religioznawcze; Wyższa Szkoła Społ.-Gosp. ss. 175.

32. KOZACZYŃSKA Beata: Sprawozdanie z konferencji naukowej na temat: „Etos wychowania w dziejach narodu polskiego”, Augustów, 23–24 maja 2005 roku. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 299–303.

33. KRUSZEWSKI Tomasz: Udział Pomorskiego Towarzystwa Opieki nad Dziećmi w Toruniu w działaniach społecznych na terenie miasta w latach 1918–1949. *Rocz. Tor.* [T.] 32: 2005 s. 111–132, sum., Zsfg.

34. KUSTRA Czesław: Działalność edukacyjna Towarzystwa „Powściągliwość i Praca” w latach 1898–1949. Olsztyn 2005 Wyższa Szkoła Informatyki i Ekonomii TWP ss. 208, nlb. 4, sum.

35. KWIATKOWSKI Stefan M.: Z kart historii „pedagogiki pracy”. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 37–49.

Dzieje przedmiotu akademickiego od 1972 r.

36. ŁUKASIK Lidia: Szkoły, ich absolwenci i nauczyciele. W: *Chocza wczoraj, dziś, jutro*. Praca zbior. pod red. Aliny Skorupskiej-Tomczyk i Władysława Witczaka. Sycyna-Chocza 2005 s. 129–162.

37. MACIASZEK Aleksandra: Edukacja i praca kulturalno-oświatowa w Zakładzie Karnym w Głubczycach, w latach 1983–2000. *Pr. Uczes. Stud. Dokt.* [T.] 6: Pedagogika: 2003 s. 73–86.

38. MALACHOWSKI Ryszard: Średnie szkolnictwo katolickie w Polsce i wybranych państwach europejskich (lata 1945–2000). Zielona Góra 2005 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego ss. 322, nlb. 1, il. Uniw. Zielonogórski.

39. MOŹDŻEŃ Stefan Ignacy: Historia wychowania do 1795. Kielce-Sandomierz 2005 Wydaw. Diec. ss. 431, nlb. 8, mapy.

40. MULARCZYK Maciej: Szkolnictwo jezuickie – fakty i mity – komunikat. *Krak. Studia Małop.* Nr 7: 2003 s. 482–487.

41. NAWROCKI Leon: Szkolnictwo, oświata, nauczyciele regionu grójeckiego w latach 1917–1945. Kielce-Grójec 2005 APLA ss. 255, nlb. 1, il.

42. NIKLEWSKA Jolanta: Guwernantki i nauczycielki-cudzoziemki na ziemiach polskich w XIX i XX w. Ich rola oświatowa i kulturalna. W: *Kobiety i młodzież w migracjach*. Pod red. Jana E. Zamojskiego. Warszawa 2005 s. 113–122.

43. NOWAK Ewa: Polska młodzież akademicka w Austrii w XIX i XX w. W: *Kobiety i młodzież w migracjach*. Pod red. Jana E. Zamojskiego. Warszawa 2005 s. 399–419.

44. OCALIĆ od zapomnienia. Historia szkół na terenie gminy Lutocin. Pod red. Danuty Pekról [i in.]. Lutocin-Żuromin 2005 Courier Firma Poligraficzna ss. 391, il.

45. PASTUSZKA Stefan Józef: Wkład ruchu ludowego w rozwój oświaty. W: *Historia i współczesność ruchu ludowego. Materiały z sesji popularnonaukowej, która odbyła się 9 września w Kielcach z okazji 110 rocznicy powstania zorganizowanego, politycznego ruchu ludowego*. W oprac. red. Stanisława Durleja. Kielce 2005 s. 41–58.

46. ROSTKOWSKI Zbigniew: Szkolnictwo w dobrach starowiejskich w XVIII i XIX wieku. *Rocz. Biał.-Podl.* T. 13: 2005 s. 81–98.
Stara Wieś na Podlasiu.

47. RUSINKO Elżbieta: Szkolnictwo średnie w Jarosławiu w latach 1884–1939. Aspekty ekonomiczno-socjalne. *Rocz. Przem.* R. 41: 2005 z. 4 s. 57–70.

48. SADKOWSKA Katarzyna: Recepcja szkolna i uniwersytecka twórczości Friedricha Hebbła w Galicji (1890–1939). *Pam. Liter.* R. 95: 2004 z. 2 s. 187–206.

49. SCHILLER Joanna: Międzynarodowa Konferencja „Uniwersytety i inteligencja w Rosji (koniec XIX – początek XXI wieku)”, Rostów nad Donem, 8–10 czerwca 2005 r. *Rozpr. Dziej. Ośw.* T. 44: 2005 s. 249–253.

50. SOLIŃSKA Małgorzata: „Nie masz nic miłszego ponad ciągnący żeński pensjonat...” (Obraz pensji we wspomnieniach pensjonarek). *Litteraria*. [R.] 34: 2004 s. 33–47.
XIX–XX w.

51. SPOTKANIA popiołkowskie. Pod red. Dariusza Rotta i Tadeusza Sławka. Katowice 2005 Stow. Przyj. Uniw. Śląskiego; Fund. „Pallas Silesia” ss. 114, tabl. 6, il. Stow. Przyj. Uniw. Śląskiego; Fund. „Pallas Silesia”. (Uniwersytet Śląski Wczoraj, Dziś, Jutro).

Materiały z pierwszego i drugiego spotkania, które odbyły się 18 XI 2003 r. oraz 25 XI 2004 r.

Z treści: Baranowska Teresa: Korzenie szkolnictwa średniego w Katowicach s. 35–44; Puchała Stanisław: Rola Kościoła katolickiego w tworzeniu środowiska akademickiego na Śląsku s. 45–53; Salamon Maciej: O pożytku z „peregrynacji akademickich” (nie tylko Kraków i Katowice) s. 62–73; Lityński Adam: Początki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego s. 74–89; Dłotko Tadeusz: Rola Uniwersytetu Śląskiego w rozwoju matematyki na Górnym Śląsku s. 90–96.

52. SURDACKI Marian: Edukacyjno-opiekuńcze funkcje cechów urzędowskich w XV–XVIII wieku. *Rozpr. Dziej. Ośw.* T. 44: 2005 s. 7–48, sum.

Urzędów, pow. kraśnicki.

53. ŚREDNIAWA Bronisław, Pawlikowska-Brożek Zofia: Polskie podręczniki historii fizyki, astronomii i matematyki. *Analecta*. R. 14: 2005 z. 1/2 s. 99–125, sum.

Od XIX w.

54. WESOŁOWSKA Sylwia: Z dziejów szkolnictwa w gminie Malechowo do 1945 roku. W: Historia i kultura Ziemi Sławieńskiej. T. 4: Gmina Malechowo. Red. Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka. Sławno-Gdynia 2005 s. 179–195.

55. WROCŁAWSKIE szkoły. Historia i architektura. Pod red. Marii Zwierz. Wrocław 2004 Muzeum Architektury we Wrocławiu ss. 255.

Rec.: Schiller Joanna, *Rozpr. Dziej. Ośw.* T. 43: 2004 s. 235–237.

56. WRÓBLEWSKI Maciej: Proza niefikcyjna w edukacji polonistycznej ucznia szkoły średniej (1855–1939). Toruń 2003 Adam Marszałek ss. 294. (Biblioteka Filologiczna).

57. ZWIĄZEK Jan: Z dziejów nauczania religii w diecezji częstochowskiej (1925–2005). W: Jubileusz 80-lecia działalności katechetycznej w Kościele Częstochowskim (1925–2005). Red. Norbert Pikuła. Kraków-Częstochowa 2005 s. 23–67.

2. Okres do 1795 roku

58. ACHREMCZYK Stanisław: Myśl uniwersytecka w Prusach. W: Kardynał Stanisław Hozjusz (1504–1579). Osoba, myśl, dzieło, czasy, znaczenie. Praca zbior. pod red. Stanisława Achremczyka, Jana Guzowskiego i Jacka Jezierskiego. Olsztyn 2005 s. 15–41.

59. BOGDAN Izabela: Muzyka w szkołach łacińskich Królewca w XVI i pierwszej połowie XVII wieku. *Kom. Mazur.-Warm.* [R. 49]: 2005 nr 1 s. 37–55, Zsfg.

60. BRODNICKI Mariusz: Hermeneutyczny model pijarskiego teatru szkolnego w koncepcji Stanisława Konarskiego na przykładzie tragedii „Otto” Corneille’a. *Rocz. Gdań.* T. 65: 2005 z. 1/2 s. 137–149, sum.

61. BURZYŃSKA-KAMIENICKA Anna B.: „Jużem w Oławie, dojadę i Brzega...”. Śląskie toponimy w dawnych podręcznikach do nauki języka polskiego (XVII–XVIII w.). *Rozpr. Komis. Jęz.* [T.] 30: 2004 s. 85–88.

62. CHACHAJ Jacek: Łacińskie szkoły parafialne na terenie metropolii lwowskiej w epoce nowożytnej. Lublin 2005 Tow. Nauk. KUL ss. 229, nlb. 2, il., sum. Tow. Nauk. KUL. (Prace z Historii Szkolnictwa w Polsce. T. 13) (Źródła i Monografie. [T.] 290).

63. CHACHAJ Marian: Edukacja synów, wnuków i prawnuków Mikołaja Reja. W: Mikołaj Rej z Nagłowic w pięćsetną rocznicę urodzin. Pod red. Waldemara Kowalskiego. Kielce 2005 s. 257–273.

64. DANIELAK-CHOMAMAĆ Małgorzata: Kształcenie młodzieży zakonnej w Białej – studia konwenckie franciszkanów-reformatów. *Rocz. Biał.-Podl.* T. 13: 2005 s. 99–120. XVII–XIX w.

65. FLAGA Jerzy: Nauczanie prawa w studiach zakonnych w Polsce w XVII i XVIII w. *Prawo-Administracja-Kościół.* 2000 nr 2/3 s. 85–99, Zsfg.

66. GARAPICH Michał P.: Jak to Kochanowski prezesem był... O pierwszym polskim stowarzyszeniu za granicą. *Rocz. PTN na Obczyźnie.* R. 47: 2003/2004 [dr.:] 2005 s. 379–383. Stowarzyszenie polskich studentów założone 18 VII 1554 r. przez Jana Kochanowskiego w Padwie.

67. GERLIC Henryk: Siedemnastowieczne fundacje na rzecz gimnazjum opawskiego i edukacji młodzieży gliwickiej. *Rocz. Muż. Gliw.* T. 18: 2003 [dr.:] 2005 s. 31–50, sum., Zsfg.

68. HERBA Agnieszka: O uzdrowieniu studenta z rozpusty. W: Klasztorne ośrodki piśmiennictwa i kultury w krajach słowiańskich. Red. Jordanka Georgiewa-Okoń, Jan Stradomski; wstęp Wanda Stępnia-Minczewska. Kraków 2005 s. 61–68.

69. HOCHLEITBER Janusz: Twórcy świetności Gimnazjum Elbląskiego w XVI–XVII wieku. W: Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich. Krzewienie wiedzy. Praca zbior. pod red. Stanisława Achremczyka. Olsztyn-Olsztynek 2005 s. 36–47.

70. INSTRUKCJA dla nauczyciela szkoły parafialnej w Dobromilu z 1763 r. Przyczynek do dziejów oświaty staropolskiej. [Wyd.] Roman Pelczar. *Nasza Przeszłość.* [T.] 104: 2005 s. 259–266.

71. KACZMAREK Krzysztof: Szkoły i studia polskich dominikanów w okresie średniowiecza. Poznań 2005 Inst. Hist. UAM ss. 605, sum. UAM. (Publikacje Instytutu Historii. [T.] 67). XIII–XV w.

72. KASABUŁA Tadeusz: Posiłki w diecezjalnym seminarium duchownym w Wilnie u schyłku XVIII wieku. *Wiad. Kośc. Archidiec. Białost.* R. 11: 2002 nr 1 s. 215–223.

73. KASABUŁA Tadeusz: Szkoła parafialna w Goniądzu w czasach Komisji Edukacji Narodowej (1773–1794). *Wiad. Kośc. Archidiec. Białost.* R. 11: 2002 nr 4 s. 218–228.

74. KOWALSKI Maciej: Kształcenie wojskowe magnatów w XVII wieku w świetle instrukcji rodzicielskich. *Studenckie Zap. Hist. Z.* 2: 2005 s. 63–74.

75. KUBACZ Adam: Szkolnictwo na Śląsku Cieszyńskim do końca XVII w. *Śl. Kw. Hist. Sobótka*. R. 60: 2005 nr 2 s. 125–156, Zsfg.
Od XVI w.

76. KUBACZ A.: Szkolnictwo na Śląsku Cieszyńskim w pierwszej połowie XVIII w. *Śl. Kw. Hist. Sobótka*. R. 60: 2005 nr 3 s. 295–315, Zsfg.

77. KUPISZ Anna: Pedagogzy kolegium jezuickiego w Lublinie w XVI i XVII wieku. *Rocz. Nauk Społ.* T. 33: 2005 z. 2 s. 135–148, sum.
W aneksie spis pedagogów.

78. LESZCZYŃSKI Hugo: Wychowanie, studia i szkoły w klasztorach cysterskich. W: Grudziądz miastem Chrystiana. Materiały posesyjne z II sympozjum „Grudziądz miastem Chrystiana”, 4.12.1998 r. Red. Krystyna Zielińska-Melkowska. Grudziądz 2002 s. 10–18.

79. MIĘDZY barokiem a oświeceniem. Edukacja, wykształcenie, wiedza. Praca zbior. pod red. Stanisława Achremczyka. Olsztyn 2005 OBN ss. 345, nlb. 1, il. Tow. Nauk., Ośr. Badań Nauk. im. Wojciecha Kętrzyńskiego. (Rozprawy i Materiały. Nr 226).

Z treści: Achremczyk S.: Wstęp s. 5–6; Poraziński Jarosław: „Statysta głęboki”. Kilka uwag o erudycji staropolskich polityków s. 7–13; Puchowski Kazimierz: Przemiany w szkolnictwie zakonnym Rzeczypospolitej czasów saskich s. 14–23; Dumanowski Jarosław: Edukacja, prawo i wydatki. Miejsce wykształcenia w strategiach życiowych szlachty wielkopolskiej w XVIII wieku s. 24–30; Rok Bogdan: Rola podróży w kształtowaniu obrazu świata w mentalności polskiej XVIII wieku s. 31–37; Kamecka Małgorzata: „Po naukę świata i ludzi”. O zagranicznej edukacji Polaków czasów saskich s. 38–48; Roszak Stanisław: „W realnej postaci cudze kraje nawiedzać?” Podróż jako edukacyjny dylemat czasów saskich s. 49–54; Jaroszewicz-Pierśwałcew Zoja: Ideał biblioteki ziemiańskiej w siedemnastowiecznym dziele Jakuba Kazimierza Haura a rzeczywistość s. 55–62; Żukowska Justyna: Kalendarze Jana Poszakowskiego [1684–1757] jako źródło edukacji historycznej s. 111–121; Obremski Krzysztof: Czy Jakub Kazimierz Rubinkowski faktycznie był erudyta? (rekoncesans) s. 122–133; Kowalczyk Małgorzata Ewa: Wiedza hydrograficzna w świetle polskiego piśmiennictwa geograficznego XVIII wieku s. 138–147; Krawczyk Antoni: Polskie inspiracje w programach dydaktycznych Akademii Kijowsko-Mohylańskiej s. 148–160; Wiślicz Tomasz: Jak nauczyć analfabetę? Metodologiczne problemy duszpasterstwa katolickiego w Rzeczypospolitej XVIII wieku s. 161–171; Hanczewski Paweł: Amatorzy i zawodowcy. Edukacja dyplomaty w XVIII wieku s. 172–176; Achremczyk S.: Jana Drewsa dystrakcje dla pobożnych i ciekawych świata s. 181–190; Łysiak-Łątkowska Anna: O dzieciństwie w Polsce w XVIII wieku. Zarys problematyki s. 191–209; Jakuboszczak Agnieszka: Myśli o wychowaniu w korespondencji Barbary Sanguszkowej s. 210–217; Bohuszewicz Paweł: Bez ciała, woli i jaźni: o ukrytym dydaktyzmie polskiego Romansu czasów saskich (Elżbieta Drużbacka, ‘Historia Ortobana’) s. 218–244; Kiełbik Jerzy: Władze miast warmińskich i ich wykształcenie w XVI–XVIII wieku s. 245–249; Czepe Maria: Czy dobrze być królowną i królewiczem? Dzieciństwo dwojga naturalnych dzieci Stanisława Augusta s. 250–259; Wyszomirska Monika: Edukacja trybunalska – czyli „Punkta IMCPanu Szwykowskiemu suscepcantowi pro memoria dane” 22 IV 1745 s. 280–287; Wolański Filip: Uczelnie Europy Zachodniej w opinii autorów polskich podręczników geograficznych w XVIII wieku s. 310–315; Szorc Alojzy: Warmińskie fundacje naukowe do końca XVIII wieku s. 316–319; Bogdan Danuta: Próby zdyscyplinowania studentów Uniwersytetu Królewskiego w XVI–XVIII wieku s. 320–332; Makarczyk Irena: Kanonik warmiński Jan Preuck (1575–1631) i jego fundacja szkolna w Rzymie. [W aneksie: własnoręczne uwagi Jana Preucka odnośnie fundacji] s. 333–344.

80. MILIK Katarzyna, Srogosz Tadeusz: Uczniowie lekarscy – stypendyści miast królewskich u schyłku I Rzeczypospolitej. W: Z dziejów Polski XIX i XX wieku. Księga jubileuszowa ofiarowana profesorowi Ryszardowi Szwedowi. Red. nauk. Tadeusz Dubiecki, Tadeusz Panecki. Częstochowa 2004 s. 43–60.

81. OZÓG Krzysztof: Uczeni w monarchii Jadwigi Andegawerskiej i Władysława Jagiełły (1384–1434). Kraków 2004 PAU ss. 404, sum. PAU. (Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego. T. 104).

Rec.: Śnieżyńska-Stolot Ewa: Na marginesie książki... *Kw. Hist. Nauki i Techn.* R. 50: 2005 nr 3/4 s. 253–262.

82. PANIC Idzi: Sieć szkolna w dekanacie gliwickim w drugiej połowie XVII wieku. (Z badań nad dziejami szkolnictwa w regionie gliwickim w czasach wczesnonowożytnych). *Rocz. Muz. Gliw.* T. 18: 2003 [dr.:] 2005 s. 51–73, sum., Zsfg.

83. PIRAMOWICZ Grzegorz: Powinności nauczyciela oraz wybór mów i listów. Oprac. i wstępem opatrzyła Kamilla Mrozowska. Wrocław-Warszawa 2005 Zakł. Nar. im. Ossolińskich; we współpr. z De Agostini Polska ss. CXIII, nlb. 1, 232, nlb. 1. (Skarby Biblioteki Narodowej).

84. PTASZYŃSKI Maciej: Pietas i sapientia? Wykształcenie pastorów w księstwach zachodniopomorskich w latach 1560–1618. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 49: 2005 s. 35–61, Zsfg.

85. REBETA Jerzy: Relativisation des critères de la hiérarchisation des sciences et ses conséquences pour la valorisation des sciences sociales à l'Université de Cracovie au commencement du XVe siècle. *Acta Mediaevalia*. T. 18: 2005 s. 399–410, streszcz.

86. ROK Bogdan: Staropolskie kalendarze profesorów zamojskich z przełomu XVII i XVIII wieku. *Res Historica*. T. 20: 2005 s. 173–180.

87. ROSZAK Stanisław: Kolokwium z okazji 250 rocznicy założenia Akademii Stanisława Leszczyńskiego, Nancy, 17–19 września 2001 roku (Colloque des 250 ans de l'Académie de Stanislas). *Klio*. [R. 2]: 2002 nr 2 s. 225–228.

88. SIEMIANCZUK Albina: Edukacja w Wielkim Księstwie Litewskim. W: Poszukiwanie wspólnych korzeni kulturowych Białorusi i Polski. Materiały z konferencji międzynarodowej, Włgry, 6–8 czerwca 2005 r. (Praca zbiorowa). Suwałki 2005 s. 6–16, 88–99.

89. SPYRA Janusz: Adam Waclaw Paczyński hrabia z Tęczyna i początki konwiktów św. Trójcy dla młodzieży szlacheckiej w Cieszynie. *Ziemia Śl.* T. 6: 2005 s. 189–205.
Lata 1650–1727.

90. STUDENSKI Marek: Wizja wychowania w „Ustawie szkolnej Towarzystwa Jezusowego” z 1599 r. w kontekście obecnej sytuacji wychowawczej. W: Towarzystwo Jezusowe na Śląsku Cieszyńskim. Studium ekumeniczne. Praca zbior. pod red. Józefa Budniaka i Karola Mozora. Kraków 2005 s. 63–76.

91. TERNES Jerzy: Ekscesy studenckie w siedemnastowiecznym Zamościu. *Res Historica*. T. 20: 2005 s. 133–140.

92. WIELGUS Stanisław: Zachodnia i polska nauka średniowieczna – encyklopedycznie. Płock 2005 Płocki Inst. Wydawniczy ss. 320, il.

93. WIELKIE dzieło reformy wychowania – ksiądz Stanisław Konarski (1700–1773). Materiały z sesji naukowej. Wstęp i oprac. Teresa Gumuła. Ostrowiec Świętokrzyski 2005 Stow. na Rzecz Rozwoju Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości ss. 89.

Ostrowiec Świętokrzyski, 22 III 2004 r.

Treść: Gumuła T.: Wprowadzenie s. 5; Stencel Ewa: Regionalne Stowarzyszenie im. Stanisława Konarskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim s. 7–8; Poznański Karol: Poglądy i działalność pedagogiczna Stanisława Konarskiego s. 9–19; Meissner Andrzej: Stanisław Konarski w polskiej literaturze historyczno-pedagogicznej s. 21–30; Piwek Jerzy: Warunki życia ludności wiejskiej na Kielecczyźnie w XVIII wieku s. 31–34; Majewski Stanisław: Wychowanie patriotyczno-obywatelskie w myśli pedagogicznej Stanisława Konarskiego s. 35–37; Gumuła T.: Wychowanie nauczycieli w ujęciu Stanisława Konarskiego s. 39–43; Firlej Waldemar: Wkład ks. Stanisława Konarskiego w dzieło reformy wymowy i kaznodziejstwa w Polsce s. 45–50; Gumuła T., Majewski S.: Stanisław Konarski jako prekursor pedagogiki porównawczej w Polsce s. 51–54; Jadach Jan, Łojek Anna:

Stanisław Konarski – i imienia Stanisława Konarskiego – wprowadzenie do tematu recepcji dorobku Stanisława Konarskiego s. 55–62 Stanisław Hieronim Konarski – jego życie i działalność (bibliografia) s. 63–88.

94. WOJAKOWSKI Józef: Księgozbiory członków Komisji Edukacji Narodowej zamieszkałych w Warszawie. *Rocz. Bibliot. R.* 49: 2005 s. 375–382, sum.

95. WOLAŃSKI Filip: Osiemnastowieczne podręczniki geograficzne jako źródło historyczne. W: *Causa creandi. O pragmatyce źródła historycznego*. Pod red. Stanisława Rosika i Przemysława Wiszewskiego. Wrocław 2005 s. 533–538.

96. WÓJCIK Marek L.: Próba utworzenia Uniwersytetu we Wrocławiu w roku 1505. Wrocław 2005 Gajt ss. 28, nlb. 4, il.

Toż w jęz. ang.: *An attempt to create the University of Wrocław in the year 1505*. Trans. Piotr N. Galik. Wrocław 2005.

97. WRÓBEL-LIPOWA Krystyna: Relacje Konstancji Zamoyskiej [1742–1797] z jej dorastającymi dziećmi. *Res Historica*. T. 20: 2005 s. 199–207.

Aleksandrem Augustem, Stanisławem Kostką i Anną (po zamążpójściu Sapieżyną).

98. ZAHAJKIEWICZ Marek: Kościelne zbiory biblioteczne średniowiecznej Polski źródłem do badań nad wykształceniem duchowieństwa. *Acta Mediaevalia*. T. 18: 2005 s. 421–432, Zsfg.

99. ZDANEK Maciej: Szkoły i studia dominikanów krakowskich w średniowieczu. Warszawa 2005 Neriton; IH PAN ss. 231, nlb. 2, sum.

100. ZONTA Claudia A.: Schlesische Studenten an italienischen Universitäten. Eine prosographische Studie zur frühneuzeitlichen Bildungsgeschichte. Köln-Weimar-Wien 2004 Böhlau ss. X, 542. (Neue Forschungen zur schlesischen Geschichte. Bd. 10).

Rec.: Jurek Tomasz, *Rocz. Hist. R.* 71: 2005 s. 294–297.

101. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota: The child in the Polish medieval family. *Quaestiones Mediaevali Aevi Novae*. Vol. 9: 2004 s. 27–64.

3. Okres 1795–1918

102. ADAMCZYK Mieczysław: Szkoły obce w edukacji Galicjan. Cz. 1. Kraje Korony Węgierskiej. Warszawa 2003 Rytm; Węgierski Inst. Kultury w Warszawie ss. 459, nlb. 1, il.

Rec.: Miąso Józef, *Rozpr. Dziej. Ośw.* T. 44: 2005 s. 226–228.

103. ADAMEK Irena: Wkład teoretyków i praktyków obcych i polskich w rozwój badań psychologicznych nad dzieckiem. *Annales APC*. Folia 29: *Studia ad Institutionem et Educationem Per-tinentia*. [T.] 1: 2005 s. 13–21, abstr.

Na przełomie XIX i XX w.

104. ALEKSIEWICZ Anna: Spór Karola Cieszewskiego, redaktora pisma „Czytelnia dla Młodzieży”, z Dyrekcją Policji we Lwowie – w świetle zachowanej korespondencji. *Rocz. Bibliot. R.* 49: 2005 s. 277–285, Zsfg.

W l. 1860–1861.

105. BŁASZKOWSKI Marcin: Centrum confirmacyjne w Wilkowicach. *Przyj. Ludu*. [R. 19]: 2004 [dr.] 2005 z. 2 s. 13–14.

Punkt spotkań młodzieży z diaspory niemieckiej w Wielkopolsce w końcu XIX w.

106. BŁĄŻEJEWSKA Joanna: Galicyjskie „Muzeum” wobec kształcenia literackiego w gimnazjach (1885–1918). W: Prasa dawna i współczesna. Praca zbiorowa. Cz. 5. Pod red. Bogumiły Kosmanowej. Poznań 2004 s. 33–49.

107. BOGUS Marzena: Poglądy Jerzego Kotuli [1855–1889] na rolę oraz zadania polskich szkół i nauczycieli na Śląsku w świetle korespondencji z Józefem Ignacym Kraszewskim i Władysławem Betzą. *Ziemia Śl.* T. 6: 2005 s. 206–225.

108. CHRZĄSZCZ Czesław: „Mniej sensacji, a więcej rozważ!”: Pozaszkolne formy pracy wychowawczej katechetów galicyjskich szkół średnich w latach 1890–1918. Kraków-Czulice 2005 Parafia Rzymskokatolicka św. Mikołaja ss. 138, il. (Bibliotheca Collectanea Historicae. T. 8).

109. DZIENIAKOWSKA Jolanta: Książka i buty dla nauczyciela... czyli kwestie organizacyjne pierwszego kursu pedagogicznego departamentu wyznań religijnych i oświecenia publicznego (1917/1918). *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 141–150.

110. EPSZTEIN Tadeusz: Nauczanie domowe dzieci na ziemiach polskich w XIX i na początku XX wieku. Konferencja naukowa – Pieczyńska 18–19 września 2003 r. *Maz. Studia Hum.* R. 10: 2004 nr 1/2 s. 282–284.

111. FRAS Zbigniew: [Józef] Wybicki autorem podręczników szkolnych. *Rocz. Mazurka Dąbrowskiego*. Nr 5/6: 2000/2001 [dr.:] 2001 s. 105–107.

M.in. „Początki mitologii do użytku w szkołach” (Wrocław 1803) i „Początki geografii politycznej” (Wrocław 1804).

112. GALEK Czesław: Myśl pedagogiczna Bolesława Prusa na tle pozytywizmu polskiego. *Zamość 2005 Wyższa Szkoła Zarządzania i Admin.* Centrum Badawczo-Szkoleniowe ss. 378.

113. GIZA Jerzy: Sądeccy gimnazjaliści – bohaterowie organizacji „Wolność”. *Almanach Sądec.* R. 14: 2005 nr 1/2 s. 87–100.

Z l. 1914–1918 (organizacja powołana w 1916 r.).

114. GOĆLAWSKA-HRYCHORCZUK Anna: Jan Cynarski-Krzyształowski w walce o polską szkołę w Królestwie Polskim (1916–1918). *Acta UL. Folia Historica*. [Vol.] 79: Studia i szkice z historii XVIII–XIX wieku s. 73–97, sum.

115. HOSZOWSKA Mariola: Siła tradycji, presja życia. Kobiety w dawnych podręcznikach dziejów Polski (1795–1918). Rzeszów 2005 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego ss. 331, nlb. 1.

116. HOSZOWSKA M.: Wizerunek kobiety w lwowskich podręcznikach historii Polski XIX wieku. W: Wielokulturowe środowisko historyczne Lwowa w XIX i XX w. T. 3. Pod red. Jerzego Maternickiego, Leonida Zaskilniaka. Rzeszów 2005 s. 153–172.

117. JANICKI Arkadiusz: Studenci polscy na Politechnice Ryskiej w latach 1862–1918. T. 1: Rys historyczny. Gdańsk 2005 Wydaw. Uniw. Gdańskiego ss. 318, nlb. 2.

Toż. T. 2: Album Academicum Polonorum (aneks). Gdańsk 2005 ss. 338, nlb. 2.

118. JONCA Magdalena: Enfants terribles. Dzieci złe, źle wychowane w literaturze polskiej XIX wieku. Wrocław 2005 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego ss. 494, il., sum. (Acta Universitatis Wratislaviensis. No 2671).

119. KÄMPFERT Hans-Jürgen: Die Gründung der Technischen Hochschule Danzig vor 100 Jahren. *Westpreussen-Jahrbuch*. Bd. 54: 2004 s. 101–114.

120. KARŁOWSKA Grażyna: Konferencja „Nauczanie domowe dzieci na ziemiach polskich w XIX i na początku XX wieku. Zapatrywania teoretyczne i praktyka”, Piecyszka, 18–19 września 2003. *Acta Elbingensia*. T. 2: 2004 s. 541–543.

121. KARŁOWSKA G., Nawrot Monika: Charakterystyka zbiorowości nauczycieli domowych w Królestwie Polskim w świetle literatury wspomnieniowej i pamiętnikarskiej. *Acta UNC. Nauki Hum.-Społ. Z.* 365: Pedagogika. [Nr] 23: Historia Wychowania 2004 s. 65–94.

122. KARŁOWSKA G., Nawrot M.: Metody nauczania domowego w rodzinie polskiej w zaborze rosyjskim w XIX i na początku XX wieku. *Acta Elbingensia*. T. 2: 2004 s. 119–133.

123. KIJAS Artur: Polacy na Uniwersytecie Charkowskim 1805–1917. Poznań 2005 Zakł. Poligraficzny „Grafika” ss. 258, il, sum., res.

124. KOC Adam: Wspomnienia. Oprac. Janusz Mierzwa. Wrocław 2005 Tow. Przyj. Ossolineum ss. 298, nlb. 2, tabl. 15.

Wspomnienia działacza sanacji, założyciela OZN, żyjącego w l. 1891–1969, opisujące m.in. dzieciństwo w rodzinie nauczycielskiej w Suwałkach, edukację i udział w strajku szkolnym, studia polonistyczne na UJ.

125. KOZERA Andrzej: Oświata w polskiej myśli politycznej na przełomie XIX i XX wieku. (Do odzyskania niepodległości w 1918 roku). Kielce 2004 Zakł. Poligraficzno-Wydawniczy „U Pety” ss. 66. Inst. Nauk Polit. Akad. Świętokrzyskiej w Kielcach.

126. KRZYWIEC Grzegorz: Rewolta młodych. U źródeł fenomenu kółek samokształceniowych na przełomie l. 70. i 80. XIX wieku. W: *Życie jest wszędzie... Vsjudu Žizn’...* Ruchy społeczne w Polsce i Rosji do II wojny światowej. Zbiór materiałów z konferencji 16–17 września 2003 r. Warszawa. Pod red. Anny Brus. Warszawa 2005 s. 293–308.

127. [KRZYŻANOWSKI Jan Kanty]: Szkolnictwo Królestwa Polskiego w okresie paskiewiczowskim w świetle Kroniki Jana Kantego Krzyżanowskiego. Wstęp i oprac. Stefan I. Możdżeń. Częstochowa 2004 Wydaw. Akad. Polonijnej „Educator” ss. 185, il. (Nauczyciel, Praca, Doświadczenie).

Współwyd.: Kronika szkół Królestwa Polskiego po roku 1831 spisana przez Jana Kantego Krzyżanowskiego ...

128. KUDŁA Lucyna: Gimnazjaliści galicyjscy doby autonomicznej. Charakterystyka społeczności. *Annales APC*. Folia 28: Studia Historica. [T.] 4: 2005 s. 97–113, abstr.

129. ŁUKASIEWICZ Dariusz: Szkolnictwo w departamencie kaliskim w świetle pruskich tabel szkolnych z 1799 roku. *Rocz. Kalis.* T. 27: 2001 s. 27–46.

130. MASSALSKI Adam: Nauczyciele geografii i historii szkół średnich męskich rządowych w Królestwie Polskim w latach 1833–1862. W: *Z dziejów Polski XIX i XX wieku*. Księga jubileuszowa ofiarowana profesorowi Ryszardowi Szwedowi. Red. nauk. Tadeusz Dubiecki, Tadeusz Pancecki. Częstochowa 2004 s. 61–104.

131. MIĄSO Józef: Walka o narodową szkołę w Królestwie Polskim w latach 1905–1907 (w stulecie strajku szkolnego). *Rozpr. Dziej. Ośw.* T. 44: 2005 s. 75–103, sum.

132. MŁYNARSKA Henryka: Odnaleziony rękopis Rafała Urbana. *Kw. Opol.* R. 50: 2004 nr 2/3 s. 131–145.

Dot. przepłatanego wątkami autobiograficznymi tekstu „Szkoła wolności, czyli skromny pomnik nieznanego poety i nieznanego pedagoga”, poświęconego przetrwaniu polskości na Opolszczyźnie, autorstwa gawędziarza z Głogówka (1893–1972). Zawiera też tekst utworu.

133. MOLIK Witold: Kształtowanie się samowiedzy inteligencji polskiej w Wielkim Księstwie Poznańskim w drugiej połowie XIX i na początku XX w. *Rocz. Dziej. Społ. i Gosp.* T. 65: 2005 s. 105–125, sum.

134. MROZ Tomasz: Starania Wincentego Lutosławskiego o krakowską katedrę filozofii. *Kw. Hist. Nauki i Techn.* R. 50: 2005 nr 1 s. 79–94, sum.
1891 r.

135. NAWROT Monika: Rola rodziny i nauczania domowego w utrzymaniu tożsamości narodowej Polaków na terenie zaboru rosyjskiego w drugiej połowie XIX wieku i w początkach wieku XX w świetle pamiętnikarstwa. (Bydgoszcz 2002, s. 323). *Annales APC. Cracoviensis.* Folia 29: Studia ad Institutionem et Educationem Pertinentia. [T.] 1: 2005 s. 177–183.

Autoreferat. I nagroda w Ogólnopolskim Konkursie Prac Magisterskich z Historii Edukacji im. Profesora Czesława Majorka za rok 2002/2003.

136. NAWROT M.: Rola rodziny w utrzymaniu tożsamości narodowej Polaków na terenie zaboru rosyjskiego w drugiej połowie XIX i początkach wieku XX w świetle literatury wspomnieniowej i pamiętnikarstwa. *Acta Elbingensia.* T. 1: 2003 s. 51–70.

137. NIEWĘGŁOWSKA Aneta: Średnie szkolnictwo żeńskie w Toruniu w latach 1820–1920. *Rocz. Tor.* [T.] 31: 2004 s. 101–135, sum., Zsfg.

138. NOWACKI Tadeusz W.: Zwycięska walka młodzieży o szkołę polską 1901–1917. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 51–87.
W zaborze pruskim i rosyjskim.

139. NOWAK Janusz: Od jaśnie panienek do córek zwykłych emigrantów – działalność oświatowa księżnych Hotelu Lambert. W: Czartoryscy – Polska – Europa. Historia i współczesność. Pod red. Zbigniewa Barana. Kraków 2003 s. 216–224.

140. OBORNY Aneta: Życie muzyczne w środowisku kieleckich gimnazjalistów w czasach Stefana Żeromskiego. W: Kielce i kielczanie w XIX i XX wieku. Pod red. Urszuli Oettingen. Kielce 2005 s. 45–64.

141. PACHOLAK Marian: Pośród filomackich darów dla szkoły powiatowej w Kownie. Edycja wrocławskie. *Acta Univ. Wr.* No 2779: Prace Liter. [T.] 45: 2005 s. 45–89.

142. PAWELEC Ewa: Czasopisma dla dzieci i młodzieży lat siedemdziesiątych XIX wieku na rzędziem edukacji patriotycznej. *Studia Bibliol. AŚ.* T.9: 2005 s. 95–109, sum.

143. POZNAŃSKI Karol: Obraz szkół prywatnych i elementarnych rządowych w Królestwie Polskim w raportach wizytatorów z 1853 r. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 115–134.

144. RUSZKOWSKA Monika: Działalność prawników kieleckich na rzecz upowszechniania oświaty na przełomie XIX i XX wieku. W: Kielce i kielczanie w XIX i XX wieku. Pod red. Urszuli Oettingen. Kielce 2005 s. 65–85.

145. SPOSOBY rozstrzygania sporów polityczno-osobistych na przykładzie zatargu profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego: Władysława Leopolda Jaworskiego i Stanisława Strońskiego z 1913 roku. Do dr. przygot. Przemysław Marcin Żukowski. *Studia Hist.* R. 48: 2005 z. 1 s. 99–110.

146. STINIA Maria: Podręczniki w gimnazjach galicyjskich w latach 1860–1918. *Pr. Komis. Hist. Nauki.* T. 6: 2004 s. 5–39.
Uzup.: Dyskusja. *Tamże* s. 40–44.

147. SZEWCZYK Izabela: Opieka nad dzieckiem przestępczym na ziemiach polskich w XIX wieku. *Rocz. Nauk Społ.* T. 33: 2005 z. 2 s. 85–102, sum.
148. SZOT Adam: Szkolnictwo polskie na Białostocczyźnie w latach 1915–1919 (w okresie okupacji niemieckiej). *Nasza Przeszłość*. [T.] 104: 2005 s. 163–195, sum.
149. TYSZKIEWICZ Jan: Studenci lwowscy w Pieninach jesienią 1836 roku. *Pr. Pienińskie*. T. 15: 2005 s. 181–185.
150. WALEWANDER Edward: Wychowawcza działalność Kościoła na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX wieku w ramach stowarzyszeń rzemieślniczych i gospodarskich. *Annales UMCS. Sec. F: Historia*. Vol. 60: 2005 s. 391–399.
151. WALEWANDER E.: Wydawnictwa religijne w działalności wychowawczej Kościoła na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX wieku. W: *Ku Niepodległej. Ścieżki polskie i francuskie 1795–1918*. Pod red. Małgorzaty Willaume. Lublin 2005 s. 267–279.
152. WESOŁOWSKA Sylwia: Szkolnictwo wiejskie na Pomorzu w XIX wieku. W: *Dzieje wsi pomorskiej. II Międzynarodowa Konferencja Naukowa, Włocibórz, gmina Dygowo, powiat kołobrzegi, 23–24 maja 2003. Materiały*. Pod red. Radosława Gazińskiego i Andrzeja Chludzińskiego. Dygowo-Szczecin 2003 s. 41–48.
153. WISZ Piotr: Saletyńska szkoła apostołska w Piżnikach (1906–1911). *Resovia Sacra*. R. 9/10: 2002/2003 [dr:] 2004 s. 149–168, sum.
154. WOŁCZUKOWA Janina: Rosja i Rosjanie w szkołach Królestwa Polskiego 1833–1862. *Szkice do obrazu*. Wrocław 2005 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego ss. 395, nlb. 1, tabl. 12, sum. (*Acta Universitatis Wratislaviensis*. No 2827).
155. WRÓBEL-LIPOWA Krystyna: Kształcenie dzieci w pałacu i dworze ziemiaństwa polskiego w XIX wieku. W: *Ku Niepodległej. Ścieżki polskie i francuskie 1795–1918*. Pod red. Małgorzaty Willaume. Lublin 2005 s. 147–162.
156. WYBÓR pism filomatów. Konspiracje studenckie w Wilnie 1817–1823. Oprac. Alina Witkowska. Wrocław-Warszawa 2005 Zakł. Nar. im. Ossolińskich – Wydaw.; we współpracy z De Agostini Polska ss. CLXVI, 423, nlb. 2. (Skarby Biblioteki Narodowej).
157. ZIĘBA Michał: Utwory romantyków polskich w procesie kształcenia galicyjskiej młodzieży szkolnej w latach 1860–1900 – Uwagi na marginesie badań nad recepcją. *Annales APC. Folia* 25: *Studia ad Bibliothecarum*. [T.] 3: 2005 s. 213–222, abstr.
158. ŻBIKOWSKA-MIGOŃ Anna: Wrocławski księgozbiór Johanna Ephraima Scheibla w kręgu zainteresowań Uniwersytetu Wileńskiego na początku XIX wieku. *Rocz. Bibliot.* R. 49: 2005 s. 383–396, Zsfg.

4. Okres 1918–1939

159. BIEGAŃSKA Maria: Polityka ratunkowa i zdrowotna rządu Stanów Zjednoczonych i II Rzeczypospolitej: Państwowy Komitet Pomocy Dzieciom i Polsko-Amerykański Komitet Pomocy Dzieciom w Łodzi. *Arch. Hist. i Filoz. Med.* R. 68: 2005 s. 195–206, sum., Zsfg.

160. CIAŻĘLA Andrzej: Filozofia kultury i wychowania Bogdana Suchodolskiego [1903–1992] w latach Drugiej Rzeczypospolitej. Warszawa 2005 Wyższa Szkoła Społ.-Ekonom. ss. 191. (Biblioteka Pedagogiki Pracy. T. 131).

161. DOBRJANS'KIJ Bogdan: Škl'nictvo u Drogobiči –miž dvoma svítovimi vjñnami. W: Drobnyoc – miasto wielu kultur. Pod red. Włodzimierza Bonusiaka. Rzeszów 2005 s. 105–115.

162. GONDEK Elżbieta: Oświata w regionie. W: Zagłębie Dąbrowskie w II Rzeczypospolitej (1918–1939). Praca zbior. pod red. Jana Walczaka. Sosnowiec 2005 s. 191–225.

163. GRADKOWSKI Henryk: Słowacki w nauczaniu szkolnym II Rzeczypospolitej. *Acta Univ. Wr.* No 2779: Prace Liter. [T.] 45: 2005 s. 245–263.

164. GWADERA Małgorzata: Polskie księgozbiory pedagogiczne w województwie śląskim w latach 1922–1939. Katowice 2005 Wydaw. Uniw. Śląskiego ss. 162, nlb. 2, sum., Zsfg.

165. HEINRICH Edward: Luźne kartki ze wspomnień uniwersyteckich. Spisane przez starego dorpatczyka. Wyd. 2, popr. Warszawa 2003 Stow. Filistrów Konwentu Polonia w Warszawie ss. 162.

Żył w l. 1841–1922; Wyd. 1. Warszawa 1917.

166. HOROCH Emil: Działalność Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem w środowisku młodzieżowym i robotniczym w województwie lubelskim. *Annales UMCS. Sec. F: Historia.* Vol. 60: 2005 s. 323–334.

Lata 1930–1934.

167. JABŁONOWSKI Marek: Wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe w opiniach Józefa Piłsudskiego 1926–1935 (wybrane zagadnienia). *Echa Przeszłości.* [T.] 6: 2005 s. 107–118, sum.

168. JAKUBIAK Krzysztof: Kształcenie pedagogów w II Rzeczypospolitej. *Acta Elbingensia.* T. 1: 2003 s. 33–49.

169. JAKUBIAK Marek Aleksander: Bohaterowie walk o niepodległość Rzeczypospolitej w wybranych podręcznikach do historii z lat trzydziestych XX wieku. *Niepodległość i Pamięć.* R. 12: 2005 nr 1 s. 155–166.

170. JAROSZUK Teresa: „Stare i nowe” w poglądach Zenona Klemensiewicza na osobowość nauczyciela Polski Odrodzonej (1918–1939). *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 187–200.

171. JAROSZUK T.: Świat w szkole. Twórczość wspomnieniowa nauczycieli Polski Odrodzonej (1918–1939). Olsztyn 2005 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego ss. 177, nlb. 1.

172. JASRZĘBOWSKA Elżbieta: Konstanty Régamey rodem z Renesansu w Uniwersytecie Warszawskim (1925–1939). *Prz. Hist.* T. 96: 2005 z. 1 s. 91–97.

Kompozytor i krytyk muzyczny, żyjący w l. 1907–1982.

173. JUŚKO Edmund: Działalność władz szkolnych oraz kierowników szkół w powiecie tarnowskim w zakresie szkolnictwa powszechnego w latach 1918–1939. *Rocz. Hum.* T. 53: 2005 z. 2 s. 117–136, sum.

174. KALINOWSKA Anna: Od „szkoły śmierci” do „szkoły życia” – medycyna w reformie szkolnictwa doktora Korczaka. W: *Między literaturą a medycyną. Literackie i pozaliterackie działania środowisk medycznych a problemy egzystencjalne człowieka XIX i XX wieku.* Red. nauk. Eugenia Łoch, Grzegorz Wallner. Lublin 2005 s. 77–88.

175. KĘPKOWSKA Bożena: Działalność oświatowa Stowarzyszenia Mechaników Polskich z Ameryki w Pruszkowie w okresie międzywojennym. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 135–150.

176. KONOPKA Hanna: Między wychowaniem narodowym a wychowaniem państwowym w programach nauczania historii szkoły powszechnej (1918–1939). *APC. Folia 29: Studia ad Institutionem et Educationem Pertinentia.* [T.] 1: 2005 s. 115–123, abstr.

177. KUMOR Bożena: Działalność Śląskiej Szkoły Bibliotekarskiej (Schlesische Bibliotheksschule in Breslau) w latach 1932–1933. Przyczynek do dziejów bibliotekarstwa śląskiego okresu międzywojennego. *Rocz. Bibliot.* R. 49: 2005 s. 449–461, Zsfg.

178. LISIAK Henryk: Endecja i sanacja w walce o wpływy na uczelniach poznańskich. *Pozn. Zesz. Hum.* T. 5: 2005 s. 59–65, sum.

179. LUBIŃSKI Andrzej: Kronika ochronki polskiej w Mikołajkach Pomorskich w latach 1920–1939. W: *Z dziejów Sztumu i okolic.* Cz. 4. Sztum 2005 s. 135–148.

180. ŁACH Halina: Rola prasy jako źródła w badaniach działalności oświatowo-kulturalnej i wychowawczej w Korpusie Ochrony Pogranicza. W: *Piechota i szkolnictwo piechoty Wojska Polskiego w pierwszej połowie XX wieku, stan i postulaty badań nad ich dziejami.* W: *Źródła w badaniach historii wojskowej.* VII Ogólnopolskie Forum Historyków Wojskowości, Siedlce, 17–18 września 2003 r. Red. nauk. Kazimierz Pindel. Toruń 2004 s. 207–214. Inst. Historii Akad. Podlaskiej, Stow. Historyków Wojskowości.

181. ŁUKOMSKI Grzegorz: Szkoła wyznaniowa czy mieszana? Spór księdza kanonika Stanisława Adamskiego z Bernardem Chrzanowskim, kuratorem Okręgu Szkolnego Poznańskiego, o ideowy kształt wielkopolskiego szkolnictwa, lipiec-listopad 1922 roku. W: *W kręgu chrześcijańskich tradycji starego kontynentu.* Praca zbior. pod red. Marcelego Kosmana. Poznań 2005 s. 145–152.

182. MALISZEWSKI Krzysztof: Teoria wychowania moralnego w pedagogice kultury II Rzeczypospolitej. Katowice 2004 Wydaw. Uniw. Śląskiego ss. 189.

Rec.: Śliwerski Bogusław, *Rocz. Pedag.* T. 28: 2005 s. 213–215.

183. MAŁOLEPSZY Eligiusz: Polityka władz II Rzeczypospolitej wobec wychowania fizycznego i sportu na wsi. *Pr. Nauk. Akad. im. J. Długosza w Częstochowie.* Kultura Fizyczna. [Z.] 6: 2005 s. 57–65, abstr.

184. NOWARSKI Czesław: Historycy uniwersyteccy Lwowa wobec problemów edukacji historycznej (1918–1939). W: *Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura.* Studia z dziejów Lwowa. T. 5: *Ludzie Lwowa.* Pod red. Kazimierza Karolczaka. Kraków 2005 s. 386–396.

185. OLCZAK-KARDAS Monika: Biblioteki uczniowskie szkół powszechnych w Polsce w latach 1918–1939. *Studia Bibliol. AŚ*. T.9: 2005 s. 181–94, sum.

W aneksie: Postanowienie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie regulaminu dla bibliotek uczniowskich w szkołach powszechnych z 11 VII 1939 r.

186. OLSTOWSKI Przemysław: Przedszkola i ochronki w międzywojennym Toruniu. *Rocz. Tor.* [T.] 31: 2004 s. 215–226.

187. PRZYGODZKI Jacek: Problem kształcenia kandydatów na wyższe stanowiska urzędników administracji w pracach Komisji dla Usprawnienia Administracji Publicznej z 1928 roku. *Acta Univ. Wr.* No 2758: Prawo. [T.] 294: *Studia historycznoprawne*: 2005 s. 235–249, Zsfg.

188. RATAJCZAK Grzegorz: Od Szkoły Żandarmerii do Centrum Wyszkożenia Żandarmerii w Grudziądzu. *Rocz. Grudz.* T. 16: 2005 s. 111–123.

Lata 1918–1939.

189. SAJA Piotr: Akcenty patriotyczne w wychowaniu i przygotowaniu obronnym społeczeństwa województwa pomorskiego w okresie międzywojennym. *Rocz. Tor.* [T.] 32: 2005 s. 51–76, sum., Zsfg.

190. SANOJCA Karol: Obraz sąsiadów w szkolnictwie powszechnym Drugiej Rzeczypospolitej. Wrocław 2003 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego ss. 166.

Rec.: Białokur Marek, *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 281–285.

191. SIEDLACZEK-SZWED Aleksandra: Wybrane formy działalności wychowawczej Kościoła katolickiego w Polsce w latach 1918–1939. W: *Z dziejów Polski XIX i XX wieku. Księga jubileuszowa ofiarowana profesorowi Ryszardowi Szwedowi*. Red. nauk. Tadeusz Dubiecki, Tadeusz Panecki. Częstochowa 2004 s. 217–232.

192. SIKORSKI Marek: Myśl wychowawczo-szkoleniowa Marszałka Józefa Piłsudskiego w latach 1918–1935. Toruń 2005 Adam Marszałek ss. 182, il.

193. SKŁADANOWSKI Henryk: Idea wychowania wojskowego w publicznych szkołach powszechnych w Drugiej Rzeczypospolitej. W: *Od armii komputowej do narodowej*. [T.] 2: *Dzieje militarne Polski i jej wschodnich sąsiadów od XVI do XX wieku*. Pod red. Macieja Krotofila, Aleksandra Smolińskiego. Toruń 2005 s. 313–318.

194. SOBCZYK Jan Kazimierz: Katolicka młodzież wołomińska w latach 1928–1939. *Rocz. Wołom.* T. 1: 2005 s. 183–191.

Wspomnienia.

195. SPIS nauczycieli pracujących w powiecie kolbuszowskim w roku 1924. Odpis wykonała Halina Dudzińska. *Rocz. Kolbusz.* Nr 8: 2005 s. 293–297.

196. STRZEMIESKI Krzysztof: Obraz edukacji w sanacyjnej Polsce w świetle zapisków uczniowskich. *Acta UNC. Nauki Hum.-Społ. Z.* 365: *Pedagogika*. [Nr] 23: *Historia Wychowania*. 2004 s. 95–105.

197. SUDOŁ Adam: Tam był mój dom... Dzieciństwo w rodzinnej Lipnicy, gimnazjum w Rzeszowie 1931–1936. Sanok 2005 Drukarnia „Piast Kołodziej” ss. 261, tabl. 62.

Wspomnienia ur. w 1920 r. księdza, syna gospodarza z Lipnicy i posła na Sejm Ustawodawczy, ukazujące dzieciństwo na tle dziejów rodzinnej wsi i ówczesnej sytuacji gospodarczej, społecznej i politycznej oraz naukę w I Gimnazjum im. S. Konarskiego w Rzeszowie i jego dzieje od XVIII w.

Kontynuacja w tomie: Moja droga do kapłaństwa. Małe Seminarium w Przemysłu 1936–1939, Seminarium Duchowne Przemyskie w Lesie Brzozowskim 1940–1945. Sanok 2005 ss. 364, blb. 1, tabl. 42, il.

198. SZCZEŚNIAK Jolanta: Czasopismo dziecięce doktora Janusza Korczaka. *Pr. Nauk. UŚ w Katowicach*. Nr 2298: *Studia Bibliologiczne*. T. 15: 2005 s. 82–91, rez., sum.

„Mały Przegląd”, bezpłatny dodatek do „Naszego Przeglądu”, ukazujący się od 1926 r.

199. WALBURG Mirosława: Troska o dziecko na łamach lokalnej prasy miasta Kutna w dwudziestolecu międzywojennym. *Kutn. Zesz. Region*. T. 9: 2005 s. 219–246.

200. WALISZEWSKI Stanisław: Gimnazjalne miraż. Dopełnienia. Rogoźno 2004 Tow. Przyj. Rogoźna ss. 75, il. (Biblioteka Rogozińskich *Zeszytów Historycznych*. Nr 2).

Stanowi kontynuację książki: Gimnazjalne miraż. Wspomnienia. Rogoźno 2001.

201. WILCZYŃSKI Leszek: Materiały źródłowe do historii duszpasterstwa akademickiego w Poznaniu w dwudziestolecu międzywojennym. Na podstawie zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu. *Studia Gnesnensia*. T. 18: 2004 s. 303–318.

202. WYSOCKI Tomasz: Struktura narodowościowa wychowanków przedszkoli, według języka prowadzenia zajęć w II Rzeczypospolitej w roku 1937/38. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 151–158.

203. WYSOCKI T.: Struktura narodowościowa uczniów szkół powszechnych według języka w II Rzeczypospolitej w roku szkolnym 1937/38. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 185–194.

204. WYSOCKI T.: Umiejętność czytania i pisania w grupach wyznaniowych zamieszkujących Polskę w świetle wyników Spisu Powszechnego z 1931 roku. *Rozpr. Dziej. Ośw.* T. 44: 2005 s. 105–135, sum.

205. WYSZCZELSKI Lech: Edukacja i przysposobienie obronne społeczeństwa w Polsce w latach 1921–1926. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 31–49.

206. ZIELIŃSKI Konrad: Uwagi na temat opieki nad sierotami i dziećmi opuszczonymi w Polsce w okresie międzywojennym. *Almanach Hist.* T. 7: 2005 s. 149–169.

5. Okres 1939–1945

207. GÓRAL Jan: Szkolnictwo polskie w Piotrkowskiem w latach okupacji hitlerowskiej (1939–1944). *Piotrk. Zesz. Hist.* T. 5: 2003 s. 315–335, sum.

208. GROCHOWINA Sylwia: Niemieckie szkolnictwo powszechne na Pomorzu Gdańskim w latach 1939–1945. W: Społeczeństwo pomorskie w latach okupacji niemieckiej 1939–1945. Materiały XII sesji popularnonaukowej w Toruniu w dniu 15 listopada 2004 roku. Pod red. Katarzyny Minczykowskiej i Jana Szilinga. Toruń 2004 s. 83–101.

209. KALISZ Jan: Nauczycielstwo hrubieszowskie w okresie okupacji hitlerowskiej. Hrubieszów-Lublin 2004 Nakł. autora; Polihymnia ss. 136, il. (Biblioteka Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego. T. 38).

210. MARKIEWICZ Leon: Losy pedagogów Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w „czasach pogardy”. W: Losy inteligencji śląskiej w latach 1939–1945. T. 2. Pod red. Zbigniewa Kapały. Bytom 2005 s. 140–150.

211. MIKITIUK Renata: Polityka hitlerowska wobec szkolnictwa polskiego w Generalnym Gubernatorstwie z uwzględnieniem dystryktu lubelskiego. *Krak. Studia Małopol.* Nr 7: 2003 s. 301–324, sum.

212. MIKULSKI Zdzisław: Okupacyjna szkoła zawodowa profesorów Wydziału Inżynierii Politechniki Warszawskiej. (Przyczynek do dziejów okupacyjnego szkolnictwa zawodowego). *Rozpr. Dziej. Ośw.* T. 44: 2005 s. 203–209, sum.

213. PIERZCHAŁA Henryk: Pomocne dłonie Europejczyków (1939–1944). Kraków 2005 Wydaw. i Poligrafia Pijarów ss. 653, il.

Międzynarodowa pomoc dla polskich naukowców uwięzionych w obozach Dachau i Sachsenhausen-Oranienburg.

214. TAJNE studia medyczne w Warszawie 1940–1944. Pod red. Andrzeja Zaorskiego. Warszawa 2004 Tow. Lekarskie Warszawskie ss. 285, il.

Antologia wspomnień.

Rec.: Ostrowska Teresa, *Arch. Hist. i Filoz. Med.* T. 67: 2004 z. 1 s. 108–110; Ostrowska T., *Kw. Hist. Nauki i Techn.* R. 49: 2004 nr 3/4 s. 250–252.

215. TORZEWSKI Bernard: 60 lat minęło. Nieznane fakty z dziejów budynku przy ul. Seminaryjnej. *Kron. Bydg.* T. 26: 2004 [dr.:] 2005 s. 421–425.

Lehrbildungsakademie (Akademia Kształcenia Nauczycieli) w Bydgoszczy w l. 1943–1945.

216. TRELA-MAZUR Elżbieta: Sowiecki system oświatowy na ziemiach wschodniej Polski na przykładzie Wydziału Oświaty Ludowej we Lwowie (1939–1940). W: Okupacja sowiecka ziem polskich 1939–1941. Pod red. Piotra Chmielowca. Rzeszów-Warszawa 2005 s. 83–93.

217. WINCENCIAK Witold: Łomżyńskie tradycje oświatowe a szkolnictwo w czasach radzieckiej i niemieckiej okupacji (1939–1945). Łomża 2001 Łomżyńskie Tow. Nauk. im. Wagów ss. 227, il., rez., sum.

218. WRÓBEL-LIPOWA Krystyna: Dzieci polskie w Związku Radzieckim w czasie II wojny światowej. *Wsch. Roc. Hum.* T. 2: 2005 s. 369–383, sum., rez.

219. WRZOSEK Mieczysław: Z dziejów tajnego nauczania i wojskowej konspiracji na południowo-zachodnich obszarach Południowego Podlasia w latach 1939–1944. *Studia Podl.* T. 15: 2005 s. 71–106, abstr., rez.

220. ZANIEWSKA Teresa: Szkolnictwo polskie w Szwajcarii w czasie II wojny światowej. *Pr. Komis. Hist. Nauki.* T. 6: 2004 s. 95–117.

Uzup.: Dyskusja. *Tamże* s. 117–122.

221. ZIMINSKA Magda: Postawy młodzieży i nauczycieli obwodu białostockiego pod radzieckim zaborem (1939–1941). *Studia Podl.* T. 15: 2005 s. 35–70, abstr., rez.

6. Okres 1945–1989

222. ADAMCZAK Tomasz: Działalność Oddziału Powiatowego Towarzystwa Burs i Stypendiów Rzeczypospolitej Polskiej w Mińsku Mazowieckim. *Rocz. Mińsko-Maz. Z.* 13: 2005 s. 64–67. W l. 1946–1951.

223. AUSZ Mariusz: Obraz COP w polskich podręcznikach historii okresu PRL-u. W: Centralny Okręg Przemysłowy. Infrastruktura – produkcja – procesy miastotwórcze. Materiały konferencji naukowej odbytej w Radomiu 19 grudnia 2005 roku. Pod red. Sebastiana Piątkowskiego. Radom 2005 s. 123–130.

224. BOBIK Bogumiła: Odbudowa i rozwój szkolnictwa w Gliwicach, Bytomiu i Zabrze w latach 1945–1950. *Rocz. Muz. Gliw.* T. 19: 2004 [dr.:] 2005 s. 179–213, sum., Zsfg.

225. CHAŃKO Jan, Onufczak Zbigniew: Z dziejów konspiracji młodzieżowych w Łodzi 1948–1953. Łódź 2005 PTH ss. nlb. 4, 363, il. Oddz. Łódzki PTH.

226. CHŁOPEK Maciej: Bikiniarze. Pierwsza polska subkultura. Warszawa 2005 Żak ss. 168, il. Recc.: Brzostek Błażej, *Dzieje Najnowsze*. R. 37: 2005 nr 3 s. 235–239.

227. CHMIELEWSKI Witold: Nielegalne organizacje młodzieżowe w liceach pedagogicznych w latach 1945–1956. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 97–107.

228. CHMIELEWSKI W.: Problemy w polityce oświatowej w pierwszych latach po drugiej wojnie światowej. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 97–114.

229. CHMIELEWSKI W.: Z zagadnień polityki oświatowej w latach 1944–1946. W: Region, kraj, świat. Studia ofiarowane Profesorowi Stanisławowi Tadeuszowi Olejnikowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin. Pod red. Janusza R. Budzińskiego. Piotrków Trybunalski 2005 s. 301–323.

230. CHOMA-JUSIŃSKA Małgorzata: Rola duszpasterstwa akademickiego o. Ludwika Wiśniewskiego w działalności opozycji przedsolidarnościowej w Lublinie. *Pamięć i Sprawiedliwość*. 2005 [nr] 1 s. 155–179, sum.

231. FUDALI Robert: Przemiany roli społecznej nauczycieli na Dolnym Śląsku w latach 1945–1975. Zielona Góra 2004 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego ss. 218, nlb. 1, il. Uniw. Zielonogórski.

232. GAŚOWSKI Tomasz: Inwigilacja krakowskich uczelni przez Służbę Bezpieczeństwa w latach 1980–1985. *Sowiniec*. Nr 27: 2005 s. 51–61.

233. GIZOWSKI Mariusz: Społeczne uwarunkowania rozwoju szkolnictwa i oświaty mniejszości narodowych i grup etnicznych w strukturach PRL (na przykładzie mniejszości ukraińskiej). *Gdań. Zap. Hist.-Społ.* T. 1: 2004 [dr.:] 2005 s. 60–63.

234. GRYZ Ryszard: Sprawozdanie z operacyjnego rozpracowania młodzieży i nauczycieli przez Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Kielcach (luty 1954 r.). *Almanach Hist.* T. 7: 2005 s. 233–247.

W aneksie tekst sprawozdania.

235. JAKUBOWSKA Barbara: Przodujący uczniowie, studenci i robotnicy – zlot młodzieży w Krakowie, lipiec 1973 roku. *Annales APC*. Folia 29: Studia ad Institutionem et Educationem Per tinentia. [T.] 1: 2005 s. 45–53, abstr.

236. KIETLIŃSKI Marek: Niezależny ruch młodzieżowy na Białostocczyźnie w latach 1980–1989. Białystok 2005 Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego; Prymat ss. 120, il.

237. KIJOWSKI Maciej: Przewodniczący Rady Państwa jako Przewodniczący Rady Głównej Przyjaciół Harcerstwa (1968, 1972–1985). *Zesz. Nauk. Univ. Rzesz.* Nr 34: Ser. Prawnicza: Prawo. [Z.] 3: 2005 s. 136–158.

238. KONOPKA Hanna: Nauczanie religii w województwie łódzkim na tle innych regionów. W: Władze komunistyczne wobec Kościoła katolickiego w Łódzkiem 1945–1967. Pod red. Janusza Wróbla i Leszka Próchniaka. Warszawa 2005 s. 135–144.

239. KOWALCZUK Zygmunt: Nadzór państwowy nad Wyższymi Seminariami Duchownymi w Polsce w latach 1960–1961 na przykładzie Wyższego Seminarium Duchownego w Gorzowie Wielkopolskim. *Studia Zach.* Nr 6: 2002 s. 243–250, Zsfg.

240. KOZERAWSKI Dariusz [Stanisław]: Archiwalia do dziejów wojskowego szkolnictwa akademickiego w latach 1947–1967. W: Piechota i szkolnictwo piechoty Wojska Polskiego w pierwszej połowie XX wieku, stan i postulaty badań nad ich dziejami. W: Źródła w badaniach historii wojskowej. VII Ogólnopolskie Forum Historyków Wojskowości, Siedlce, 17–18 września 2003 r. Red. nauk. Kazimierz Pindel. Toruń 2004 s. 184–191.

241. KOZERAWSKI D. S.: Kształcenie kandydatów na oficerów zawodowych piechoty i wojsk zmechanizowanych we Wrocławiu w latach 1947–1962. *Śl. Kw. Hist. Sobótka.* R. 60: 2005 nr 2 s. 185–206, Zsfg.

242. KOZERAWSKI D. S.: Wyższe szkolnictwo wojskowe w Polsce w latach 1947–1967. Warszawa 2005 Neriton ss. 409, il., sum.

243. KRAWCZYK Magdalena: Stan szkolnictwa w województwie rzeszowskim w latach 1944–1948. *Pr. Hist.-Archiw.* T. 16: 2005 s. 113–131.

244. KRÓL Joanna: Uchronić przed zapomnieniem – średnie szkoły ogólnokształcące w województwie szczecińskim w latach 1945–1948. Szczecin 2005 Wydaw. Nauk. Univ. Szczecińskiego ss. 185, nlb. 2, il., sum. Univ. Szczeciński. (Rozprawy i Studia. T. (631) 557).

245. KSIĄŻNICKA Krystyna: Działalność Powiatowej Poradni Kulturalno-Oświatowej na rzecz środowiska wiejskiego. Formy i metody pracy. *Miel. Zap.* [T.] 5/6: 2002/2003 [dr.:] 2003 s. 163–178.

Lata 1966–1975.

246. KUBALKA Jacek: Szkolnictwo specjalne w Polsce w polityce oświatowej państwa w latach 1944–1948. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 151–168.

247. KUSIAK Franciszek: Żołnierze Śląskiego Okręgu Wojskowego wobec wydarzeń studenckich w marcu 1968 r. w świetle meldunków. *Śl. Kw. Hist. Sobótka.* R. 60: 2005 nr 1 s. 79–96.

248. KUŹMA Ewa: Likwidacja analfabetyzmu w powiecie tomaszowskim w latach 1945–1953. *Krak. Studia Małopol.* Nr 9: 2005 s. 227–240, sum.

Tomaszów Lubelski.

249. KUŹMA E.: Przebieg i organizacja „Tygodnia Oświaty, Książki i Prasy” na Zamojszczyźnie w latach 1949–1952. *Krak. Studia Małopol.* Nr 7: 2003 s. 325–334, sum.

250. LESIAKOWSKI Krzysztof: Powstanie Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” w 1948 r. Z polityki stalinowskiej wobec młodzieży polskiej. *Prz. Nauk Hist.* R. 1: 2002 nr 1 s. 123–143, sum.

251. LUBISZEWSKA Bogumiła: Toruńskie duszpasterstwo ojców jezuitów ze szczególnym uwzględnieniem duszpasterstwa akademickiego (1945–1970). *Rocz. Tor.* [T.] 32: 2005 s. 133–160, sum., Zsfg.

252. MACHAŁEK Małgorzata: Nauczyciele szczecińscy w stanie wojennym. W: Stan wojenny w skali kraju i Pomorza Zachodniego. Informacje źródłowe i refleksje. Materiały z sesji naukowej zorganizowanej przez Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, Instytut Politologii Uniwersytetu Szczecińskiego, Archiwum Państwowe w Szczecinie i Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu, 26 listopada 2004 roku. Praca zbiorowa. Pod red. M. Machałek i Jana Macholaka. Szczecin 2005 s. 233–240.

253. MAUERSBERG Stanisław, Walczak Marian: Szkolnictwo polskie po drugiej wojnie światowej (1944–1956). Warszawa-Radom 2005 PTP ZG; Wydaw. Inst. Technologii Eksploatacji ss. 275, sum. Pol. Tow. Pedagog. Zarząd Gł.

Rec.: Kryńska Elwira, *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 275–278; Sadowska Joanna, *Studia Podl.* T. 15: 2005 s. 374–377.

254. MEZGLEWSKI Artur: Ograniczanie przez władze państwowe działalności szkolnictwa wyznaniowego w latach 1948–1964 jako przejaw instrumentalizacji prawa na poziomach jego stanowienia i stosowania. W: Prawo i polityka wyznaniowa w Polsce Ludowej. Materiały z II Ogólnopolskiego Sympozjum Prawa Wyznaniowego (Kazimierz Dolny, 26–28 października 2004). Pod red. Artura Mezglewskiego, Piotra Stanisza, Marty Ordon. Lublin 2005 s. 235–262.

255. MICHAŁSKI Andrzej: Ewolucja planów i programów nauczania szkół muzycznych I i II stopnia oraz ognisk muzycznych w XX-leciu PRL. Toruń 2005 Tow. Nauk. Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” ss. 61, sum.

256. MIELCAREK Damian: Echa wydarzeń marca 1968 roku na Opolszczyźnie w świetle materiałów archiwalnych i prasowych. *Pr. Uczes. Stud. Dokt.* [T.] 5: Historia: 2003 s. 105–118.

257. MIELCAREK D.: „Niepokoje uniwersyteckie” w 1968 roku, czyli wystąpienia studentów w państwach zachodnich w świetle doniesień polskiej prasy. *Pr. Uczes. Stud. Dokt.* [T.] 7: Historia: 2004 s. 141–154.

258. MIKITIUK Renata: Organizacja szkolnictwa powszechnego na terenie Okręgu Szkolnego Lubelskiego w okresie Rządu Tymczasowego. *Krak. Studia Małop.* Nr 8: 2004 s. 323–341, sum. Rok 1945.

259. MIKITIUK R.: Struktura i liczebność szkół powszechnych na terenie okręgu szkolnego lubelskiego w latach 1944–1947. *Krak. Studia Małop.* Nr 9: 2005 s. 207–225.

260. OKRASA Marzena: Funkcjonowanie internatów i burs w latach 1944–1949 w województwie lubelskim. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 195–215.

261. ORDON Marta: Proces likwidacji Stowarzyszeń „Opieka nad Dziewczętami” (1946–1962). *Prawo-Administracja-Kościół.* 2001 nr 2/3 s. 243–269, Zsfg.

262. OŚWIATA, wychowanie i kultura fizyczna w rzeczywistości społeczno-politycznej Polski Ludowej (1945–1989). Rozprawy i szkice. Pod red. Romualda Grzybowskiego. Toruń 2004 Adam Marszałek ss. 428, sum.

Treść: Grzybowski R.: Wstęp s. 9–14; Cz. 1. Polityczne i ideologiczne uwarunkowania rozwoju oświaty polskiej po roku 1945: Meissner Andrzej: Ewolucja poglądów na dzieje oświaty w Polsce w latach 1944–1956 s. 17–26; Gawlik Stanisław: Budowa podstaw nowego ładu szkolnego (1944–1948) s. 27–42; Grzybowski R.: Przełomy polityczne jako momenty zwrotne w polityce oświatowej PRL s. 43–57; Michalska Iwonna: Między polityką a nauką. Ostatnie lata działalności Naukowego Towarzystwa Pedagogicznego. [Lata 1945–1958] s. 59–68; Król Joanna: Polityka rekrutacyjna w odniesieniu do szkół licealnych a generowanie nowej inteligencji polskiej (na przykładzie województwa szczecińskiego w latach 1945–1990) s. 71–82; Pawelec Lidia: Raport o stanie oświaty w PRL – 1973 rok s. 83–91; Wojdon Joanna: Partyjna kontrola nad poduczniakami szkolnymi w Polsce Ludowej s. 93–103; Cz. 2. Nauczyciel w strukturach systemu oświatowego Polski Ludowej: Chodakowska Janina: Dorobek II Rzeczypospolitej w usprawnieniu kształcenia w uniwersytetach s. 107–114; Mauersberg Stanisław: Indoktrynacja komunistyczna nauczycieli polskich w latach 1947–1956 s. 115–123; Mielczarek Ferdynand: Ideał pedeutologiczny w Polsce w latach 1945–1956 s. 125–137; Szkoła Edward: Kwalifikacje nauczycieli w okresie Polski Ludowej (na podstawie wybranych regulacji resortu oświaty) s. 139–149; Jałmużna Tadeusz: Z tradycji kształcenia nauczycieli na ziemi łódzkiej (na przykładzie Zgierza). [Lata 1919–1991] s. 151–155; Kowalska-Matelska Joanna: Związek Nauczycielstwa Polskiego w latach 1945–1980. Stan badań i perspektywy badawcze s. 157–166; Cz. 3. Oświata i wychowanie w perspektywie ogólnopolskiej: Kryńska Elwira J.: Organizacje młodzieży szkół średnich w latach 1948–1956 s. 169–181; Maliszewski Tomasz: Polskie uniwersytety ludowe w latach 1945–1948. Szkic do dziejów polskiej oświaty dorosłych lat 40. XX wieku s. 183–191; Majewski Stanisław: Przemiany organizacyjno-programowe szkolnictwa średniego ogólnokształcącego w Polsce w latach 1944–1961 s. 193–209; Jakubiak Krzysztof: Problematyka wychowania rodzinnego i relacji rodziny ze szkołą w polskim piśmiennictwie pedagogicznym w latach 1945–1956 s. 211–219; Michalski Andrzej: Stan źródeł do dziejów wychowania artystycznego w Polsce po 1945 roku s. 221–237; Magiera Elżbieta: Wychowanie morskie na łamach „Płomyczka” i „Płomyka” w Polsce Ludowej s. 239–247; Cz. 4. Szkolnictwo i oświata polska w perspektywie regionalnej i lokalnej: Sapia-Drewniak Eleonora: Wpływ polityki społecznej na edukację ludności rodzimej na Śląsku Opolskim po II wojnie światowej s. 251–260; Walasek Stefania: Szkolnictwo i oświata na Dolnym Śląsku po II wojnie światowej (zarys problematyki) s. 261–268; Gorloff Elżbieta: Tworzenie się sieci szkół średnich i zawodowych w Łęborku w latach 1945–1975 s. 269–279; Malik Magdalena: Oświata dorosłych na Dolnym Śląsku – stan źródeł (1945–1955) s. 281–289; Rędziański Kazimierz: Opieka nad dziećmi żydowskimi w Częstochowie w latach 1939–1947 s. 291–303; Kołakowski Andrzej: Okoliczności powstania i pierwsze lata działalności domów dziecka w województwie gdańskim po roku 1945 s. 305–315; Apanel Danuta: Instytucjonalna opieka całkowita nad dzieckiem na Pomorzu Środkowym w latach 1945–1975 s. 317–328; Jankowski Robert: Organizacja szkolnictwa morskiego na Pomorzu Zachodnim po II wojnie światowej s. 329–334; Cz. 5. Uczni w systemie polityczno-oświatowym Polski Ludowej: Sztobryn Sławomir: Ludwik Bandura i Kazimierz Sośnicki jako historycy myśli pedagogicznej. Analiza międzywojennej twórczości czasopiśmienniczej s. 337–346; Michalski Grzegorz: Udział Zygmunta Mysłakowskiego w reorientacji ideowo-programowej ZNP w pierwszych latach po II wojnie światowej s. 347–358; Żerko Józef: Profesor Kazimierz Kubik [1910–1986] pionier i organizator środowiska naukowego historyków oświaty i wychowania w Gdańsku s. 359–369; Cz. 6. Kultura fizyczna w Polsce po roku 1945. Kontekst polityczny: Chełmecki Jerzy: Sytuacja i ogólne prawidłowości rozwoju kultury fizycznej w okresie PRL. Historia wychowania fizycznego w latach PRL s. 373–381; Ponczek Mirosław: Elementy kultury fizycznej w działalności duszpasterskiej kościoła rzymskokatolickiego lat Polski Ludowej (do 1988 roku) s. 383–387; Moska Waldemar: Próby restrukturyzowania sfery kultury fizycznej w Polsce w latach osiemdziesiątych XX wieku s. 389–392; Sokołowski Maciej: Studia nauczycielskie jedną z form kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego w PRL (na przykładzie SN-u w Zgierzu) s. 393–403.

Toż. [Wyd. 2]. Toruń 2005 ss. 428, il., sum.

263. PAJĄCZKOWSKI Stanisław: Nauczycielskie spółdzielnie księgarsko-papiernicze na Dolnym Śląsku w latach 1945–1949. *Szkice Leg.* T. 26: 2005 s. 251–260.

264. PAWLAK Marian: Kilka uwag o zamknięciu prywatnych szkół katolickich we Włocławku w latach 1948–1951. *Ateneum Kapł.* T. 144: 2005 z. 1 s. 106–115, argum., sum., Zsfg.

265. PIÓREK Marian: Struktura szkolnictwa podstawowego i kadra nauczycielska w powiecie kolbuszowskim w latach 1973–1975 (szkoły i ich filie, nauczyciele, wykształcenie, specjalność i studia). *Rocz. Kolbusz.* Nr 6: 2002 [dr.:] 2003 s. 185–199.

266. POGORZAŁA Ewa: Problem upaństwowienia szkół Centralnego Komitetu Żydów w Polsce w latach 1945–1949. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 51–68.

267. PULIŃSKA Urszula: Doskonalenie zawodowe nauczycieli szkół ogólnokształcących na Warmii i Mazurach w latach 1945–1989. Olsztyn 2005 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego ss. 209, il.

268. RZEMIENIUK Florentyna: Oświata w województwie siedleckim w okresie stanu wojennego (1981–1989). Siedlce 2005 Florentyna Rzemieniuk ss. 369, nlb. 3, il.

269. STĘPIEŃ Roman: Szkolnictwo niemieckie w Legnicy po II wojnie światowej. Kalendarz ważniejszych wydarzeń. *Szkice Leg.* T. 26: 2005 s. 239–250.

270. SULEJA Teresa, Suleja Włodzimierz: Wydarzenia marcowe we Wrocławiu w świetle materiałów OOP Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego. W: *Studia politologiczne i historyczne. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Bronisławowi Pasierbowi.* Red. nauk. Czesław Osękowski, Jarosław Macała. Zielona Góra 2005 s. 455–463.

271. SZCZUCHNIAK Przemysław: Rozwój oświaty i repolonizacji w powiecie sztumskim po 1945 r. W: *Z dziejów Sztumu i okolic.* Cz. 4. Sztum 2003 s. 161–172.

Narodowo-Polityczny Ośrodek Wychowawczy w Sztumie.

272. SZYMCZAK Małgorzata: Królowe, bohaterki, święte – portrety kobiet średniowiecza i renesansu na kartach powojennych podręczników do historii. W: *Europa Środkowo-Wschodnia. Ideologia, historia a społeczeństwo. Księga poświęcona pamięci profesora Wojciecha Peltza.* Red. nauk. Jarosław Dudek, Daria Janiszewska, Urszula Świdarska-Włodarczyk. Zielona Góra 2005 s. 47–52. Uniw. Zielonogórski.

273. ŚLĘCZKA Ryszard: Nauczycielstwo krakowskie wobec zmian w oświacie (1944–1948). *Annales APC.* Folia 29: *Studia ad Institutionem et Educationem Pertinentia.* [T.] 1: 2005 s. 36–44, abstr.

274. TESARSKA Aneta: Szkolny obraz wieszczki. Wizerunek Juliusza Słowackiego kreowany w podręcznikach dla średnich szkół ogólnokształcących po 1945 roku. *Acta Univ. Wr.* No 2659: *Prace Liter.* [T.] 44: 2004 s. 267–281.

275. THAU (Weczer) Maria: Powroty. Kraków 2002 Wydaw. i Drukarnia Tow. Słowaków w Polsce ss. 158, nlb. 2, il.

Wspomnienia Żydówki z pobytu w Domu Dziecka w Warszawie w l. 1945–1956.

276. TRACZ Renata: Rozwój szkolnictwa w Trzebiatowie po 1945 roku. W: *Trzebiatów – spotkania pomorskie 2004 r.* Pod red. Janiny Kochanowskiej. Wołczkowo 2005 s. 80–87.

277. TRZEBIATOWSKI Włodzimierz: Rola lwowskich przedstawicieli nauk chemicznych w środowisku wrocławskim. Oprac. Aleksandra Lewanowicz. Wrocław 2005 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej ss. 84, nlb. 2, tabl. 18, il.

Po 1945 r.

278. WALLIS Janina: Szkolnictwo zawodowe na Ziemi Lubuskiej w latach 1945–1956. W: *Z dziejów Ziemi Lubuskiej po drugiej wojnie światowej*. T. 1. Red. nauk. Czesław Osekowski. Zielona Góra 2005 s. 139–181.

279. WARCHAŁOWSKI Krzysztof: Usunięcie nauczania religii ze szkół publicznych w latach 1958–1961. W: *Prawo i polityka wyznaniowa w Polsce Ludowej. Materiały z II Ogólnopolskiego Sympozjum Prawa Wyznaniowego* (Kazimierz Dolny, 26–28 października 2004). Pod red. Artura Mezglewskiego, Piotra Stanisza, Marty Ordon. Lublin 2005 s. 325–332.

280. WIŚNIEWSKA Krystyna: *Z dziejów oświaty w parafii Klon po drugiej wojnie światowej. Roczn. Mazur*. T. 9: 2005 s. 115–121.
W l. 1945–1964.

281. WITEK Danuta: *Szkolnictwo podstawowe Lubelszczyzny w latach 1944–1961*. Radzyń Podlaski 2005 Danuta Witek; Radzyński Ośr. Kultury i Rekreacji ss. 266.

282. WOJNA z bigbitem. Oprac. Jacek Z. Sawicki. *Zesz. Hist. Z.* 152: 2005 s. 198–204.
Dokumenty z l. 1961–1971, obrazujące stosunek władz PRL do kultury młodzieżowej.

283. ŻUKOWSKA Anna Marta: *Studia nauczycielskie jako forma kształcenia nauczycieli rysunku i wychowania plastycznego w Polsce po II wojnie światowej. Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 109–140.

7. Okres 1990–2005

284. BUKOWSKA Edyta: [Juliusz] Słowacki w „Podstawie programowej” i programach nauczania okresu reformy oświaty (1990–2004). *Acta Univ. Wr.* No 2779: Prace Liter. [T.] 45: 2005 s. 265–289.

285. DŁUGOSZ Piotr: *Młodzież Podkarpacia w III Rzeczypospolitej*. Kraków 2005 Nomos ss. 264.

286. *KULTURA w systemie wychowawczym Ochotniczych Hufców Pracy*. Pod red. nauk. Zenona Jasińskiego, Edwarda Nycza; wstęp Z. Jasiński. Opole 2004 Antykwa ss. 304, il. Komenda Gł. Ochotniczych Hufców Pracy w Warszawie, Opolska Woj. Komenda Ochotniczych Hufców Pracy, Inst. Nauk Pedagog. Uniw. Opolskiego.
Po 1989 r.; Materiały konferencji naukowej.

287. LENART Zbigniew: *Pięć lat Ośrodka Akademickiego w Weryni-Kolbuszowej (2000–2005)*. *Rocz. Kolbusz.* Nr 8: 2005 s. 298–310.

288. POPIELIŃSKI Paweł: *Instytucje wspierające działalność młodzieży mniejszości niemieckiej w Polsce i jej organizacji. Roczn. Pol.-Niem.* [T.] 12: 2004 [dr.] 2005 s. 117–138.
Po 1989 r.

8. Oświata polonijna

289. GODDEERIS Idesbald: *Oświata polonijna w Belgii w pierwszych latach powojennych. Dzieje Najnowsze*. R. 37: 2005 nr 1 s. 79–92, sum.

290. GRĘDZIK Agnieszka: Oświata i szkolnictwo polskie na Białorusi 1989–2001. Cz. 1. Kielce 2004 PUHP „Graf-Us” ss. 183, il.

291. LANGE Roderyk: Etnografia i etnologia na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie (PUNO) w Londynie. *Lud.* T. 89: 2005 s. 225–235, sum.

292. MISZCZUK Marian: Harcerska prasa dla dzieci i młodzieży wydawana w Wielkiej Brytanii w latach 1941–1948. Warszawa 2004 Tomiko ss. 63. (Dzieje Harcerskich Wydawnictw Polonijnych i Emigracyjnych. T. 3).

293. MŁODE pokolenie polskich emigrantów – jego losy i problemy w XX wieku. Zbiór studiów. Pod red. Ryszarda Sudzińskiego. Włocławek 2004 Wyższa Szkoła Hum.-Ekonom.; Lega Oficyna Wydawnicza Włocławskiego Tow. Nauk. ss. 180, nlb. 4, sum.

Z treści: Danel Jacek Krzysztof: Działalność harcerska Kazimierza Sabbata w latach 1939–1967 s. 15–28; Sindecka Natalia: Harcerstwo polskie w Estonii okresu międzywojennego s. 29–36; Baran Adam F.: Organizacja i stan polskiego harcerstwa na Białorusi w latach 1997–2002 (zarys problematyki) s. 37–61; Later Chodyłowa Elżbieta: Zarys dziejów wychowania patriotycznego wśród Polonii w krajach skandynawskich s. 85–94; Stopikowska Małgorzata: Udział dzieci i młodzieży w organizacjach polskich i polonijnych na Wschodzie s. 95–113; Girzyński Zbigniew: Walka o „rząd dusz” w młodym pokoleniu polskich emigrantów we Francji na przykładzie Związku Młodzieży Polskiej „Grunwald” (1944–1950) s. 125–137; Golon Mirosław: Młodzież polska na studiach cywilnych i wojskowych w ZSRR w latach 1944–1950 s. 139–177.

294. SZKOŁY polskie we Lwowie (1944–2004). [Wyd.] Bożena Rafalska. *Rocz. Lwow.* 2005 s. 219–230.

Wspomnienia absolwentów.

295. VALENTIN-STĄCZEK Ewa: Willardczycy. Życiorysy. Powstanie i funkcjonowanie polskiego liceum w Villard de Lans 1940–1946. Wyd. 2 popr. i uzup. Wrocław 2005 Ewa Valentin-Stączek ss. 511, il., mapy.

Gimnazjum i Liceum im. Cypriana Norwida w Villard-de-Lans we Francji w l. 1939–1945. Wyd. 1. 2003.

296. WALASZEK Adam: Naród, bohaterowie i wrogowie w podręcznikach szkolnych Polonii amerykańskiej (do l. 30. XX w.). W: Kobiety i młodzież w migracjach. Pod red. Jana E. Zamojskiego. Warszawa 2005 s. 421–442. IH PAN, Mazowiecka Wyższa Szkoła Hum.-Pedag. w Łowiczu. (Migracje i Społeczeństwo. [T.] 10).

297. WĘGIER-MAKSYMOWICZ Krystyna: Szkoła księdza Kordeckiego we Lwowie i jej losy w latach 1940–1962 (szkoła nr 18 i szkoła nr 30). *Niepodległość i Pamięć.* R. 12: 2005 nr 1 s. 215–251.

III. DZIEJE SZKÓŁ RÓŻNYCH STOPNI

1. Szkoły podstawowe i zakłady wychowawcze

298. BOROWIEC Teresa, Kawa Regina: Szkoła w Budziwoju w latach 1847–1973. Tyczyn-Rzeszów 2005 Gm. Tyczyn ss. 206, il.

299. DZIEJE oświęcimskiego szkolnictwa podstawowego. Pod red. Barbary Rokowskiej. Wadowice 2005 Drukarnia i Wydaw. Grafikon ss. 240, il.

Z treści: Sordyl Brygida: Początki szkolnictwa podstawowego w Oświęcimiu s. 9–27; Ptaszkowski Jan: Z dziejów tajnego nauczania w Oświęcimiu s. 29–36; Ficek Dorota, Korycińska Małgorzata: Szkoła Podstawowa nr 1 s. 37–50; Strycharska Katarzyna: Szkoła Podstawowa nr 2 s. 51–73; Faruga Barbara: Szkoła Podstawowa nr 3 w Oświęcimiu s. 75–90; Baran Elżbieta, Zajas Iwona, Maciborek Jolanta, Filipowicz Jolanta: Szkoła Podstawowa nr 4 s. 91–98; Tobiasz Jan, Brak-Parcer Bożena, Zimirska Danuta: Szkoła Podstawowa nr 5 s. 99–128; Wiśła Helena, Paradowska-Kwiatkowska Magdalena: Szkoła Podstawowa nr 6 w Dworach s. 129–138; Zarząd Osiedla „Manowice”: Szkoła Podstawowa nr 7 w Manowicach s. 139–148; Węglarz Anna, Grzybek Mariola: Szkoła Podstawowa nr 7 s. 149–156; Majer Elżbieta: Szkoła Podstawowa nr 8 s. 157–173; Malarczuk Katarzyna, Górkiewicz Andrzej: Szkoła Podstawowa nr 9 s. 175–189; Tyrański Stanisław: Szkoła Podstawowa nr 10. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy s. 191–198; Kozieł Anna, Wieczorek Marta: Szkoła Podstawowa nr 11 s. 199–214; Kozieł Agnieszka: Państwowa Szkoła Muzyczna s. 215–224.

300. DZIEJE samorządowej szkoły podstawowej w Międzyzlesiu – księga pamiątkowa. [Aut.] Antonina Leśniak-Osadkowska [i in.]. Międzyzlesie 2005 Samorządowa Szkoła Podstawowa ss. 244, il.

301. ECHA tczowskiej ziemi. Pod red. Krystyny Kołodziejczyk, Jana Madeja, Macieja Stawarza. Sycyna-Warszawa 2005 Stow. Oświatowe Sycyna; Wyższa Szkoła Pedagog. ZNP ss. 272, tabl. 16, il. (Biblioteka Sycyńska. Monograficzna ser. wydawnicza. T. 19).

Z treści: Szkoły i przedszkola: Nędzy Alina: Szkoła w Bartodziejach s. 114–120; Kupis Elżbieta Ewa: Szkoła w Brzezinkach Starych s. 121–144; Wlazło Maria: Historia szkoły w Janowie s. 145–148; Piechota Zofia, Majewska Jolanta: Szkoła w Rawicy s. 149–153; Kołodziejczyk K.: Dzieje szkoły w Tczowie s. 154–167; Wierzbicka Zofia, Zientecka Teresa Anna, Pietrzyk Elżbieta Teresa: Historia szkoły w Wilczym Ługu s. 168–177.

302. GAŹTARCZYK Agnieszka: Sesja naukowa z okazji 75-lecia szkoły im. ks. Seweryna Czerwetyńskiego w Suchowoli. Suchowola, [25 X] 2003. *Wsch. Roczn. Hum.* T. 1: 2004 s. 477–480.

303. HISTORIA ludźmi pisana. 50 lat szkolnictwa specjalnego w Tczewie. Zespół red. Teresa Petka [i in.]. Pelplin-Tczew 2003 „Bernardinum”; Specjalny Ośr. Szkolno-Wychowawczy ss. 267, nlb. 5, il.

Z treści: Rys historyczny s. 9–47; Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy s. 48–89; Od „klas życia” po zespoły edukacyjno-terapeutyczne s. 90–94; Internat SOSW w Tczewie s. 95–98; Z życia Szkoły Zawodowej – kronika wydarzeń s. 99–105; Wspomnienia s. 106–140; Zakończenie s. 141–144; Indeks pracowników s. 145–165.

304. HOLEKSA Gabriela: Zespół Szkół nr 8 w Żorach. Monografia wydana z okazji 25-lecia Szkoły Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Żorach. Żory 2005 Zespół Szkół nr 8 ss. 70, nlb. 2, tabl. 8.

305. JUBILEUSZ 50-lecia Szkoły Podstawowej nr 6 w Cieszynie-Pastwiskach. Kom. red. Eugenia Jędrusiak [i in.]. Cieszyn 2005 Offsetdruk i Media ss. 124, il.

306. KISEŁYCZKA Jolanta: 50 lat szkoły w Złockiem. *Almanach Muszyny*. [R.] 15: 2005 s. 217–222.

Lata 1953–2003.

307. KUSTUSZ Gaudenty: Wejherowska szkoła publiczna prowadzona przez OO. Reformatów (1650–1824). *Rocz. Gdań.* T. 65: 2005 z. 1/2 s. 85–120, sum.

308. MATUSZEWSKI Adam: Historia szkoły leszczyńskiej (w świetle dotychczasowych opracowań i źródeł). *Przyp. Ludu*. [R. 19]: 2004 [dr.]: 2005 z. 1 s. 20–25.

Od XVI w.

309. MONOGRAFIA Szkoły Podstawowej nr 2 w Kępnie 1945–2004. Oprac. zespół red. Lidia Luźniak [i in.]. Kępno-Kalisz 2004 Agencja Wydawnicza Sztuka i Rynek ss. 117, nlb. 4, il.

310. NIWIŃSKI Tomasz: Uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Żywcu w latach 1968–1998. *Annales APC*. Folia 29: Studia ad Institutionem et Educationem Pertinentia. [T.] 1: 2005 s. 184–189.

311. [OSIEMDZIESIĄT] 80 lat włoszczowskiej „Jedynki”. Pod red. Jacka Kosińskiego. Włoszczowa 2005 Szkoła Podst. nr 1 im. J. Piłsudskiego ss. 270, il.

Zespół Placówek Oświatowych nr 1 we Włoszczowie.

Treść: Kościński J.: Kartki z dziejów Włoszczowy s. 9–14; Maciejczyk Emilia: Oświata we Włoszczowie w XIX i na początku XX wieku s. 15–21; Falana Izabela: Charakterystyka ekonomiczna i socjologiczna Włoszczowy s. 22–30; Kościński J.: Historia szkoły s. 31–64; Jasiowska Bożena: Patron szkoły s. 65–70; Machnik Ewa: Józef Piłsudski 1867–1935 s. 71–89; Kościński J., Orlińska Ewelina: Dyrektorzy szkoły – biogramy s. 90–102; Falana I., Orlińska E., Kościński J.: Wspomnienia o szkole s. 103–125; Kuzincow Katarzyna, Maciejczyk Emilia: Najstarsza organizacja w szkole – ZHP s. 126–133; Kościński J.: Konkursy i olimpiady s. 134–138; Krawczyk Dariusz: Osiągnięcia sportowe s. 139–148; Jasiowska B.: Szkoła z klasą to my s. 149–152; Kościński J.: Z życia szkoły s. 153–156; Kościński J., Maciejczyk Emilia: Trochę statystyki s. 157–182; Kaczmarek Jadwiga, Kościński J.: Szkoła w obiektywie s. 183–193; Orlińska E.: Wykaz absolwentów 1929–2003 s. 194–263; Orlińska E.: Uczniowie i kadra w roku jubileuszowym s. 264–270.

Toż. Wyd. 2, popr. i uzup. Włoszczowa 2005.

312. PRZYŁĘK – nasza ziemia. Pod red. Mariana Kusia. Sycyna 2005 Wydaw. Stow. Oświatowego Sycyna ss. 255, tabl. 16, il. (Biblioteka Sycyńska. Monograficzna ser. wydawnicza. T. 20).

Z treści: Oświata: Marszałek Danuta: Szkoła w Babinie s. 101–115; Czerniak Jadwiga: Szkoła w Grabowie nad Wisłą s. 115–126; Stankiewicz Andrzej: Szkoła w Lucimi s. 127–130; Pawlukowska Teresa: Szkoła w Łaguszowie s. 130–137; Cieślik Marzena: Szkoła w Ławeczku Starym s. 138–141; Grzybowska Ewa: Szkoła w Mszadli Starej s. 142–150; Kamionka Jerzy: Szkoła w Przyłęku s. 151–161; Dudek Danuta: Szkoła Podstawowa w Rudkach s. 161–162; Pastuszko Sławomir: Szkoła w Wólce Zamojskiej s. 162–168.

313. SPADKOBIERCY i powstańcy. Szkoła Podstawowa nr 30 im. Powstańców 1863 r. w Warszawie (1934–2004). Pod red. Alicji Mierzejewskiej-Wągiel. Łomianki-Warszawa 2004 Heliodor; staraniem Szkoły Podst. nr 30 im. Powstańców 1863 roku ss. 140, il.

314. SZCZERBATKO Kazimierz: Szkoła zakroczymska. Zakroczym 2005 Urząd Gm. ss. 215, il. XX–XXI w.

315. SZEŚCIEDZIĄT lat minęło... Kalendarium wydarzeń z dziejów Szkoły Podstawowej nr 1 im. Orła Białego w Świdwinie w latach 1945–2004. Red. Anna Strońska. Toruń 2005 Adam Maśzałek ss. 73, il.

316. [SZEŚCÍDZIESIĄT] 60 lat Szkoły Podstawowej nr 15 im. Bronisława Czecha w Jeleniej Górze. Oprac. merytoryczne Zbigniew Stępień [i in.]. Jelenia Góra 2005 Alex Drukarnia Wydaw. Tomasz Mączka ss. 123, nlb. 9, il.

317. SZKOLNICTWO na Górnym Śląsku XIX i XX wieku. 200 lat szkoły w Potępie 1803–2003. Materiały z konferencji naukowej. Krupski Młyn 2005 Urząd Gm. ss. 40, tabl. 6.

Z treści: Szczech Bernard: Potępa w świetle wybranych źródeł drukowanych z lat 1783–1865 s. 6–14; Dola Kazimierz: Szkolnictwo w rejencji opolskiej w XIX wieku s. 15–20; Kuzio-Podrucki Arkadiusz, Woźnicki Dariusz: Właściele Potępy i Tworoga. Ich dzieje i heraldyka, wkład w rozwój społeczno-ekonomiczny s. 21–29; Kuzio-Podrucki A.: Dzieje szkoły w Potępie w latach 1803–72 (wg ks. Henryka Gawelczyka) oraz 1907–1945 (wg Kroniki Szkoły) s. 30–40.

318. SZKOŁA w Pawłowie. Tradycje i współczesność. Zespół red. Wiktor Cieśla [i in.]. Pawłów-Starachowice 2005 Zespół Szkół; U.P.Z.P. „Dorand” T.S. Cisek ss. 89, il.
Wyd. specjalne z okazji nadania szkole imienia Jana Pawła II, 15 X 2005 r.
XIX–XXI w.
319. WOJKOWSKA Anna: Historia wychowania przedszkolnego na terenie miasta i gminy Wołomin. *Rocz. Wołom.* T. 1: 2005 s. 143–172.
Od 1919 r.
320. ZAWADA Bartosz: Żydowski Dom Dziecka w Otwocku 1945–1948. *Kw. Hist. Żydów.* [R. 5]: 2005 nr 1 s. 69–82, sum.
321. ZESPÓŁ Szkół Sportowych nr 2 w Chorzowie. Oprac. Danuta Gurgul, Jolanta Teper. Chorzów [2005 B.w.] ss. 46.
W l. 1964–1994.
322. ZIÓŁEK Ewa M.: Z dziejów szkoły w Opolu Lubelskim. *Res Historica.* T. 20: 2005 s. 223–227.
XVIII–XIX w.

2. Szkoły ponadpodstawowe ogólnokształcące

323. BACAŃSKA Halina, Krotkiewicz Jerzy, Szlązak Wiesław: W świat przez naszą szkołę. Monografia Liceum im. Unii Horodelskiej w Horodle (1944–2004). Lublin 2005 Polihymnia ss. 186, nlb. 2, il. (Biblioteka Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego. Nr 39).
324. BASIŃSKA Maria: 60 lat Liceum Ogólnokształcącego w Strzelnie. Technikum, Liceum Ekonomiczne w Strzelnie 1963–1974. Współpr. Kazimierz Chudziński [i in.]. Strzelno 2005 Liceum Ogólnokształcące; Tow. Miłośn. M. Strzelna ss. 167, nlb. 1.
325. BRZEZIŃSKI Kazimierz: 90 lat szkolnej tradycji 1915–2005. Pod red. K. Brzozowskiego; słowo wstępne Elżbieta Szpakowska. Pabianice 2005 Stow. Absolwentów II LO im. Królowej Jadwigi; Pabianickie Zakł. Graficzne ss. 334, il. II Liceum Ogólnokształcące im. Królowej Jadwigi w Pabianicach.
326. CHOWANIEC-LEJCZYK Bronisław: Gimnazjum w Podolińcu – szkoła synów Podhala. W: Góry i góralszczyzna w dziejach i kulturze pogranicza polsko-słowackiego (Podhale, Spisz, Orawa, Gorce, Pieniny). [Cz. 1]: Historia. Materiały z międzynarodowej konferencji naukowej Kraków-Nowy Targ-Bukowina Tatrzańska, 21–24 października 2004. Praca zbior. pod red. Jerzego M. Roszkowskiego i Roberta Kowalskiego. Nowy Targ 2005 s. 17–26. Podhalańska Państ. Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu.
327. DĘBIŃSKI Józef: Biskupie Gimnazjum im. ks. Jana Długosza we Włocławku w latach 1916–1939. *Studia Włoc.* T. 8: 2005 s. 355–369.
328. [DRUGIE] II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Nowym Sączu. Stulecie Szkoły. Post scriptum. Pod red. Marii Kruczek. Nowy Sącz 2004 PTH. Oddz.; Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Marii Konopnickiej ss. 115, il.
Treść: Kruczek M.: Prywatne Seminarium Nauczycielskie Żeńskie im. Marii Konopnickiej w Nowym Sączu 1903–1936 s. 17–45; Kruczek M.: Prywatne Gimnazjum Żeńskie i Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Nowym Sączu 1932–1939 s. 47–66; Kruczek M.: Szkoła w latach okupacji niemieckiej

1939–1945 s. 67–73; Kruczek M.: Prywatne Gimnazjum Żeńskie i Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Nowym Sączu w latach 1945–1948 s. 75–90; Kruczek M.: Państwowa Szkoła Ogólnokształcąca Stopnia Podstawowego i Licealnego im. Marii Konopnickiej w Nowym Sączu 1948–1959 s. 91–126; II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Nowym Sączu 1959–2003: Kruczek Władysław: Struktura organizacyjna i baza materialna s. 129–139; Gruca Irena: Biblioteka szkolna s. 140–151; Męcik-Kardel Maria: Działalność dydaktyczno-wychowawcza s. 152–182; Kutowska Anna, Ogorzałek Jacek: Kadra pedagogiczna, pracownicy administracji i obsługi s. 183–223; Bolanowski Leszek: Formy aktywności pozalekcyjnej s. 224–253; Golonka Aleksandra, Kardaszyńska Małgorzata: Opieka nad młodzieżą s. 254–263; Bogdańska-Skuza Krystyna, Drożdżak Maria, Martelus-Szafer Beata: Absolwenci s. 264–295; Kruczek W.: Uczniowie i absolwenci – zestawienie za lata 1960–2003 s. 296–298; Kruczek M.: Sylwetki dyrektorów s. 299–338; Kruczek M.: Aneks s. 341–487.

329. [DZIESIĘCIOLECIE] X-lecie Liceum Ogólnokształcącego i Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Krzywiniu 1993–2003. Monografia. Pod red. Małgorzaty Durek i Renaty Kołak. Krzywin 2003 Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ss. 54, nlb. 2, tabl. 16, il.

330. FIRST Grzegorz: Gabinet archeologiczny w I Gimnazjum w Nowym Sączu i jego twórca Stanisław Rzepiński [1861–1944]. *Almanach Sądca*. R. 14: 2005 nr 1/2 s. 11–23.

Gabinet utworzony w r. 1899.

331. GAJEWSKA Barbara, Wiktorska Elżbieta: I Liceum im. Tadeusza Kościuszki w Koninie i jego rola w edukacji młodzieży regionu konińskiego. *Rocz. Konin*. T. 15: 2005 s. 213–233.

Od 1863 r.

332. GAJOWIEC Bogumiła: W cieniu mieleckiego Gimnazjum 1938–1951. *Miel. Zap.* [T.] 5/6: 2002/2003 [dr.:] 2003 s. 130–148.

333. GIERMKOWSKI Marian: Szkoła dziewięćdziesięciu lat. II Liceum Ogólnokształcące im. Hetmana Jana Zamoyskiego w Lublinie. Lublin 2005 Petit; na zlec. II Liceum Ogólnokształcącego im. Hetmana Jana Zamoyskiego ss. 96, il.

XX–XXI w.

334. GLIŃSKI Jan Bohdan: Gimnazjum i Liceum im. Sułkowskich w Rydzynie 1928–1939. Wychowawcy i wychowankowie. Warszawa 2005 Fund. im. Tadeusza Łopuszańskiego ss. 423, il.

335. GOLNIK-SZCZEGÓLSKA Urszula, Szczygielska Magdalena, Kozyra Bogumiła: 100 lat na Smolnej czyli Dzieje Gimnazjum i Liceum im. Jana Zamoyskiego w Warszawie. Współpr. Anna Grocholska, Emilia Kędziorek. Warszawa 2005 XVIII Liceum Ogólnokształcące im. J. Zamoyskiego ss. 183, il.

336. IWANIUK Aleksander, Sakowski Bazyli: Liceum Białoruskie w Hajnówce. Białystok-Hajnówka 2000 Białoruskie Zrzeszenie Studentów; Liceum Ogólnokształcące ss. 126.

Po 1944 r.

337. KOLAK Wacław: Krótkie istnienie prywatnego gimnazjum i liceum OO. Augustianów w Prokocimiu w latach 1945–1947. *Krak. Rocz. Archiw.* [T.] 11: 2005 s. 222–228.

Dzielnica Krakowa.

338. KONTOWT-OKULEWICZOWA Irena, Kalenkiewicz-Mirowiczowa Anna Krystyna: Państwowe Gimnazjum im. św. Kazimierza w Nowej Wilejce. Wspomnienia. Red. Leszek Jan Malinowski. Bydgoszcz 2003 Tow. Miłośn. Wilna i Ziemi Wileńskiej ss. 184, il., mapa. (Biblioteka Wileńskich Rozmaitości. Seria B nr 48).

339. KOZŁOWSKA Elżbieta Maria: „Sześćdziesiąt lat minęło...”. I Liceum Ogólnokształcące im. Wacława Nałkowskiego w Wołominie. Ząbki 2004 Apostolicum Wydaw. Księży Pallotynów Prowincji Chrystusa Króla ss. 222, nlb. 1, il.

Po 1945 r.

Rec.: Stryjek Jarosław, *Rocz. Wołom.* T. 1: 2005 s. 289–292.

340. KRYSIAK Marian Piotr: Średnie szkoły ogólnokształcące w Kolnie (1918–2000). Olecko 2001 Wydaw. Wszechnicy Mazurskiej ss. 262, il. (*Acta Universitatis Masuriensis*) (Episteme. [T.] 14).

341. KSIĘGA pamiątkowa. 125 lat Gimnazjum Męskiego im. Królowej Zofii – I Liceum Ogólnokształcącego im. Komisji Edukacji Narodowej w Sanoku. Pod red. Małgorzaty Szybiak. Sanok 2005 Stow. Absolwentów i Sympatyków I Liceum Ogólnokształcącego im. Komisji Edukacji Narodowej ss. nlb. 2, 346, nlb. 3, il.

XIX–XXI w.

342. KSIĘGA pamiątkowa czarniecczyków. VIII Zjazd Czarniecczyków, Chełm 2005. T. 4–5. Zespół red. Adam Cichowicz [i in.]. Chełm 2005 Drukarnia „Kresowa” Adam Bednaruk; na zlec. Stow. Czarniecczyków i Przyj. I Liceum Ogólnokształcącego ss. 354, nlb. 1, il.; 430, il.

I LO im. Stefana Czarnieckiego w Chełmie.

343. KSIĘGA pamiątkowa I Liceum Ogólnokształcącego w Lesznie. Praca zbiorowa. Pod red. Zdzisława Adamczaka i Aleksandra Pivonia. Leszno 2005 Urząd M. Leszna ss. 352, il.

XVII–XXI w.

344. KUCHTA-ZAWADZKA Aleksandra: Gimnazjum i liceum jezuitów w Gdyni. *Rocz. Gdyni.* Nr 17: 2005 s. 126–133.

XX w.

345. LENART Jolanta: Liceum Ogólnokształcące im. Janka Bytnara w Kolbuszowej na przełomie XX i XXI wieku (1999–2003). *Rocz. Kolbusz.* Nr 8: 2005 s. 231–292.

346. LICEUM Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich w Dobrzenu Wielkim 1953–2003. Księga jubileuszowa. Pod red. Ryszarda Kałuży. Dobrzeń Wielki-Opole 2005 Wydaw. Inst. Śląski s. 240, il. Zespół Szkół w Dobrzenu Wielkim.

Z treści: Mohylek Rudolf: Powstanie i rozwój szkoły s. 12–45; Krupa Jolanta: Kalendarium szkoły s. 46–48; Krupa J.: Dyrektorzy s. 63–66; Kutyma Manfred, Kałuża Ryszard: Funkcje dobrzeńskiego Liceum w środowisku s. 83–101; Kupczyk Jerzy: Życie kulturalne szkoły na przestrzeni lat s. 102–107; Wspomnienia s. 141–197.

347. ŁAKOMY Tadeusz: Długa i bogata tradycja... *Miel. Zap.* [T.] 5/6: 2002/2003 [dr.] 2003 s. 149–153.

Gimnazjum w Przecławiu w l. 1944–1948.

348. MYDLACH Piotr: Stulecie II Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Kaliszu. *Rocz. Kalis.* T. 31: 2005 s. 307–313.

Lata 1906–2005.

349. NALASKOWSKI Aleksander: Muzeum Przedmiotów Szkolnych jako integralna część Szkoły Laboratorium. *Acta UNC. Nauki Hum.-Społ. Z.* 365: Pedagogika. [Nr] 23: Historia Wychowania. 2004 s. 5–8.

Szkoła Laboratorium – Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące w Toruniu.

350. NASIŃSKA Maria: Szkoła i jej Patron – o Liceum im. J. Słowackiego. *Almanach Częstochowy*. [T. 18]: 2004/2005 [dr.:] 2005 s. 200–207.

W Częstochowie, XX w.

351. OCALIĆ od zapomnienia... Zarys historii Liceum Ogólnokształcącego im. Krystyny Idzikowskiej w Zdunach. Kom. red. Marzena Tomaszewska, Ziemomysł Skibiński. Zduny-Łowicz 2005 Społ. Kom. Obchodów 60-lecia Liceum Ogólnokształcącego ss. 215, tabl. 40.

Z treści: Od Autorów s. 5–7; Tajne nauczanie w gminie Zduny w latach 1940–45 s. 17–33; Powstanie gimnazjum w Zdunach s. 35–42; Organizacja nauczania w latach 1945–2005 s. 43–64; Krystyna Idzikowska – patronką szkoły s. 65–80; Kalendarium najważniejszych wydarzeń (1945–2005) s. 81–84; Z życia Liceum Ogólnokształcącego im. Krystyny Idzikowskiej w Zdunach – wspomnienia Absolwentów s. 115–179; Spis Absolwentów s. 181–215.

352. PUBLICZNE Liceum Ogólnokształcące nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Opolu 1945–2005. Księga jubileuszowa z okazji 60-lecia szkoły i IV zjazdu absolwentów. Oprac. Jolanta Jakubowska [i in.]. Opole 2005 Wydaw. Inst. Śląski ss. 268, nlb. 3, il.

353. PUDŁOWSKI Tomasz: Stan i potrzeby badań nad dziejami I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemysłu. *Rocz. Przem.* R. 40: 2004 z. 4 s. 65–84.

354. RECHAL-BYTNAR Zdzisława Józefa: Moja rodzinna ulica – kolbuszowskie Nowe Miasto w początkach obecnego stulecia. Pierwsze lata Prywatnego Gimnazjum w Kolbuszowej (1911–1916). *Rocz. Kolbusz.* Nr 5: 2001 s. 183–207.

355. SOWIŃSKI Henryk: Gimnazjum i Liceum im. Króla Władysława IV w Warszawie na Pradze. Monografia szkoły. T. 2: Gimnazjum i Liceum im. Króla Władysława IV w Warszawie na Pradze 1915–1944. Warszawa 2005 Koło Wychowanków Liceum im. Króla Władysława IV ss. 422, nlb. 2, tabl. 124.

356. [STO] 100 lat „Kościuszki”. Pod red. Anety Kolańczyk; współpr. Elżbieta Piszczerowicz-Mondra, Jarosław Wujkowski. Kalisz 2005 Edytor ss. 460, il.

Szkoła Handlowa, Gimnazjum i Liceum im. Tadeusza Kościuszki w Kaliszu 1905–2005. Wydano z okazji VII Zjazdu Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. T. Kościuszki oraz Liceum S. Sempołowskiej.

Z treści: Szkoła Handlowa, Gimnazjum i Liceum im. Tadeusza Kościuszki w Kaliszu. Zarys historyczny: Mydlach Piotr: Pierwsze dziesięciolecie (1905–1945) s. 13–60; Miklas Agata: Lata 1945–1980 s. 61–68; Hołysiak Irena: Lata 1980–1994 s. 69–74; Woźniak Maria: Lata 1994–1999 s. 75–82; Krzyżanowska-Koszycka Teresa, Rudowicz Małgorzata: IV Liceum Ogólnokształcące im. S. Sempołowskiej. „Wspomnienia serdeczne” s. 83–106; Stowarzyszenie Wychowanków Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Kaliszu s. 107–121; Majchrzak Beata: Poczët dyrektorów Szkoły Handlowej, Gimnazjum i Liceum im. T. Kościuszki s. 127–149; Wspomnienia o nauczycielach s. 151–189; Wybitni absolwenci s. 191–226; Dyśko Wojciech, Margules Józef: Zawsze wiemi. Sylwetki żołnierzy – absolwentów s. 227–278; Dyśko W.: Lista Katyńska absolwentów s. 279–288; Majchrzak B., Majchrzak Waclaw: Zwycięzcy olimpiad i konkursów przedmiotowych s. 289–321; Skrzypczyńska Karolina, Wujkowski J.: Klub Europejczyka „Polonus” w latach 1993–2004 s. 323–328; Wujkowski J.: II Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki w latach 1999–2005 s. 331–377; Załączniki s. 381–457.

357. STULECIE szkoły „pod Benedyktem” w Krakowie. Red. Halina Longa; życiorys patronki szkoły i historię szkoły oprac. Daria Grodzka. Kraków 2004 Poligrafia Inspektoratu Tow. Salezjańskiego ss. 92, il.

Gimnazjum nr 35 im. Zofii Chrzanowskiej w Krakowie, XX w.

358. SZCZEPANIAK Zdzisław: Kolegium jezuickie i konwikt w Kłodzku 1597–1945. Kłodzko-Nowa Ruda 2005 Maria ss. 209, il.

359. SZCZEPANIAK Z.: Liceum ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Kłodzku 1945–2005. Kłodzko-Nowa Ruda 2005 Wydaw. Maria ss. 334, nlb. 5, il.

360. [SZEŚĆDZIESIĄT] 60 lat Liceum Ogólnokształcącego w Sulejówku 1944–2004. Szkoła, nauczyciele, wychowankowie. Praca zbior. pod red. A. Kołodziejczyka; przy współpr. Jana Barczyka, Jakuba Dziedzica, Tomasza Opalskiego. Sulejówek 2004 Liceum Ogólnokształcącego im. Ignacego Jana Paderewskiego ss. 304, tabl. 8, il.

Rec.: Bednarzak-Libera Mirosława, *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 293–297.

361. SZOT Adam: Zlikwidowanie Niższego Seminarium Duchownego w Różanymstoku 1954 r. *Studia Teol.* [T.] 23: 2005 s. 291–302, Zsfg.

362. ŚWISTAK Zdzisław: Dyrektorzy, profesorowie i wychowankowie Gimnazjum i Liceum im. Króla Stanisława Leszczyńskiego w Jasle. Jasło-Tuchów 2001 Zdzisław Świstak; Mała Poligrafia Redemptorystów ss. 441, il.
XIX–XX w.

363. TORZEWSKI Marian: Historia Gimnazjum i Liceum im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni w latach 1919–2004. Wyd. nowe, zm. Września 2004 Prodrug ss. 351, il.

364. URBAŃCZYK Andrzej: Czarna księga moich niezdanych matur. Liceum im. Stefana Żeromskiego w Lęborku 1953, 1953, 1954. San Francisco-Gdańsk [i in.] 2004 Nord ss. 29.

Wspomnienia o maturalnych porażkach pisarza, podróżnika, żeglarza.

365. W DWUSETNĄ rocznicę założenia Gimnazjum Wołyńskiego. *Rocz. Tow. Liter. im. A. Mickiewicza.* R. 40: 2005 s. 33–190.

Treść: Czaplejewicz Eugeniusz: Euzebiusz Słowacki na autostradzie czasu. (Szkiec do portretu teoretyka i tłumacza) s. 33–53; Guzek Andrzej Krzysztof: Alojzy Feliński – między Warszawą a Krzemieńcem s. 55–68; Lyszczyna Jacek: Maurycy Gosławski – piewca Podola s. 69–77; Informacja o Tymonie Zaborowskim s. 78; Feliński Elżbieta: Stepowe tropy i szyfry w „Marii” Antoniego Malczewskiego s. 79–85; Makowski Stanisław: Krzemienieckie źródła twórczości Juliusza Słowackiego s. 87–97; Bachórz Józef: Krzemienieckie wzruszenia Józefa Korzeniowskiego s. 99–112; Fabianowski Andrzej: Franciszek Kowalski – pamiętnikarz Krzemieńca s. 113–124; Jakubowska-Krawczyk Katarzyna: Tomasz Padurra – romantyczny poeta i bard s. 125–140; Krysovski Olaf: Stefan Witwicki s. 141–153; Krzemińska Anna: Krzemieniec Tomasza Augusta Olizarowskiego s. 155–168; Wichrowska Elżbieta Z.: Karol Kazimierz Sienkiewicz (1793–1860) s. 169–190.

3. Szkoły zawodowe

366. JEST takie miejsce w Nowej Hucie... Jubileusz 50-lecia Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. Mieczysława Karłowicza. Pod red. Jana Poprawy. Kraków 2004 Wydaw. MCDN; Zespół Państw. Szkół Muzycznych im. M. Karłowicza ss. 200. (Salon Jana Poprawy. Sezon 10. T. 33).

Z treści: Krótkie kalendarium szkoły s. 19–35; Rościszewska Krystyna: Wierna muzyce i orientalistyce (spisał Ryszard Dzieszynski) s. 36–39; Sitko Irena: Pierwszymi uczniami byli robotnicy kombinatu (spisała Diana Olejniczak) s. 40–44; Tryczyński Zdzisław: Prawie całe dorosłe życie s. 45–48; Feczko Elżbieta: Zaczęłam tutaj uczyć z przypadku (spisała D. Olejniczak) s. 49–52; Rajchel Dorota: Ocalić od zapomnienia s. 56–61; Doniec-Krzemień Roma: Wspomnienie s. 62–64; Marchewczyk Rafał: Nadzwyczajna historia nadzwyczajnego chóru s. 87–92; Dekasińska Urszula: Międzynarodowy Festiwal Klarnetowy s. 106–109; Poprawa J.: Promyki Krakowa s. 119–121; Pałczyńska Bogusława: Bez kompleksów s. 122–125; Malinowski Witold: Afera jazzowa w szkole muzycznej s. 128–131; Dyrektorzy szkoły 1954–2004 s. 161; Absolwenci szkoły 1963–2004 s. 162–195.

367. [PIĘĆDZIESIĄT] 50 lat Zespołu Szkół Rolniczych w Czartajewie, 1955–2005. Red. prow. Szczepan Kowalczuk. Czartajew 2005 Zespół Szkół Rolniczych ss. 162, nlb. 3, il.

Z treści: Kuźel Andrzej, Kowalczuk S.: Rys historyczny. Od powstania szkoły do czasów współczesnych s. 7–13; Niewiadomska Nina, Borzym-Siemieniuk Anna: Internat s. 14–20; Dmitruk Maria, Homanowska Walentyna: Gospodarstwo Pomocnicze s. 21–29; Szyszko Rafał: Historia sportu w Czartajewie s. 30–44; Korzeniewska Dorota: Zespół Pieśni i Tańca „Złote Kłosa” s. 45–54; Stypułowa Zofia: Spotkania z ludźmi kultury i życia publicznego (1970–1990) s. 55–60; Wykazy i zestawienia s. 97–163.

368. PILUCH Małgorzata: Stuletnia historia Szkół Zawodowych im. Władysława Orkana w Starym Sączu. Stary Sącz 2003 ss. 55, il.

Wcześniej Seminarium Nauczycielskie Męskie.

Rec.: Duda Tadeusz, *Rocz. Sądec.* R. 33: 2005 s. 338–339.

369. [SZEŚĆDZIESIĄT] 60 lat szkoły rolniczej w Dzikowie – Tarnobrzegu. (Od Liceum Gospodarczego Wiejskiego w Dzikowie do Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Bartosza Głowackiego w Tarnobrzegu. Sandomierz-Dzików-Tarnobrzeg 2005 Prywatna Agencja Informacji Regionalnej Myjakpress; na zlec. Kom. Organizacyjnego 60-lecia Szkoły Rolniczej ss. 120, il. (Dzikoviana. [T.] 2).

370. [SZEŚĆDZIESIĄT] 60 lat Zespołu Szkół im. prof. Oskara Langego w Szczecinie. Red. nacz. Grażyna Dąbrowska. Szczecin 2005 Zespół Szkół Nr 3; Druk. Algraf ss. 239, il.

Od 1945 r.

371. URBANOWICZ Beata: Struktura i funkcjonowanie Szkoły Przemysłowo-Handlowej Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego w Częstochowie w latach 1918–1939. W: Z dziejów Polski XIX i XX wieku. Księga jubileuszowa ofiarowana profesorowi Ryszardowi Szwedowi. Red. nauk. Tadeusz Dubiecki, Tadeusz Panecki. Częstochowa 2004 s. 105–110.

372. WIELEK Jan: Górską Szkoła Rolnicza w Łososinie Górnej (1929–1954). *Rocz. Sądec.* T. 33: 2005 s. 278–286.

4. Zakłady kształcenia nauczycieli (z wyjątkiem szkół wyższych)

373. HISTORYCZNE i współczesne konteksty kształcenia nauczycieli wczesnej edukacji. Pod red. Wiesławy Leżańskiej. Łódź 2004 Wyższa Szkoła Informatyki ss. 360, nlb. 2, il.

Z treści: Leżańska W.: Społeczne i polityczne konteksty kształcenia nauczycieli wychowania przedszkolnego w Polsce s. 9–22; Jakubiak Krzysztof: Pierwsze polskie podręczniki dla ochraniarek i freblanek z XIX i początków XX wieku s. 125–130; Stawiak-Ososińska Małgorzata: Przygotowanie zawodowe żeńskiego personelu pedagogicznego do pracy w ochronkach i żłobkach w Królestwie Polskim w pierwszej połowie XIX wieku s. 131–144; Wira-Świątkowska Katarzyna: Kształcenie wychowawczyń przedszkoli w działalności Marii Weryho-Radziwiłłowiczowej [1858–1944] s. 151–156; Kamilewicz-Raczyńska Danuta: Historia działalności i znaczenie Seminarium Nauczycielskiego w Trokach (1924–1957) s. 157–177; Michalski Grzegorz: Dążenie SCHNNSP [Stowarzyszenie Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych] do upowszechnienia wychowania przedszkolnego w dwudziestolecie międzywojennym s. 179–188; Szczepańska Beata: Przygotowanie zawodowe nauczycieli szkół powszechnych w zakresie higieny szkolnej w dwudziestolecie międzywojennym s. 189–201; Nowak Zbigniew: Urzędnik i żołnierz o potrzebie zmiany ethosu nauczycielskiego w Polsce s. 203–214; Radzikowska Dorota: Przygotowanie nauczycieli do kształcenia zintegrowanego w koncepcji Janiny i Antoniego Maćkowiaków s. 215–220; Magiera Elżbieta: Zadania nauczycieli szkół powszechnych w wychowaniu państwowym w Drugiej Rzeczypospolitej s. 221–235; Gawlik Stanisław: Kształcenie

i doksztalcanie nauczycieli w latach 1945–1948 s. 237–250; Pawelec Lidia: Walka o odnowę edukacji (1976–1987) s. 251–259.

374. KŁOS Elżbieta Alina: Historia i tradycje sennickich szkół pedagogicznych. *Rocz. Mińsko-Maz. Z.* 13: 2005 s. 27–47.

W l. 1866–1994.

375. KUBIAK Katarzyna: Księgozbiór Liceum Pedagogicznego w Krotoszynie w zbiorach Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu. Katalog. Kalisz 2004 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk ss. 118. Książnica Pedagog. im. A. Parczewskiego. (Katalogi i Bibliografie. Nr 10).

376. OŚKO Stanisław: Absolwenci Państwowego Liceum Pedagogicznego w Inowrocławiu (rocznik 1950), czyli Rzecz o etosie nauczycielskim. Radom 2005 Wydaw. Inst. Technologii Eksploatacji – PIB ss. 235, il. (Biblioteka Pedagogiki Pracy. T. 129).

377. [PIĘTNASTOLECIE] 15 lecie Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Kaliszu. 1990–2005. [Aut.] Małgorzata Wrotkowska, Wielisława Dankiewicz-Czajka, Anna Matysiak oraz nauczyciele NKJO. Kalisz 2005 Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych ss. 95.

378. SZOT Adam: 25 lat kształcenia teologicznego katechetów w Białymstoku. *Wiad. Kośc. Archidiec. Białost.* R. 11: 2002 nr 4 s. 229–258.

Studium Teologiczno-Katechetyczne, od 1978 r.

5. Szkoły wyższe

Akademia Ekonomiczna w Krakowie

379. DOKTORZY honoris causa. In perpetuum rei memoriam. Oprac. dokumentacji Zbigniew Paszek; oprac. red. tekstu w jęz. ang. oraz przekł. na jęz. ang. Jasper Tilbury. Kraków 2004 Wydaw. Akad. Ekonomicznej ss. 260, nlb. 1, il.

Jubileusz 80-lecia Akademii Ekonomicznej w Krakowie, 1925–2005.

Tekst równol. pol., ang.

Akademia Górniczo-Hutnicza

380. WÓJCIK Zbigniew [Jerzy]: Z dziejów starań o powołanie Akademii Górniczej w Krakowie. *Pr. Komis. Hist. Nauki.* T. 6: 2004 s. 45–58.

Gł. w l. 1912–1918; Uzupełn.: Dyskusja. *Tamże* s. 59–65.

Akademia Medyczna w Gdańsku

381. ZOSTAWIĆ ślad za sobą. Refleksje i wspomnienia z okazji 60-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku. Pod red. Wiesława Makarewicz. Gdańsk 2005 Via Medica ss. 276, nlb. 12, il.

Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina w Warszawie

382. [TRZYDZIEŚCI] 30 lat Białostockiej Filii Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie. 30 years of Fryderyk Chopin Warsaw Academy of Music Branch in Białystok. Kom. red. Leszek Sokołowski [i in.]; tł. na jęz. ang. Bogumił Jaworski, Małgorzata Konopko. Białystok-Warszawa 2004 Wydaw. Akad. Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie. Filia w Białymstoku ss. 110, il.

Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

383. GLOGIER Marek: Karta z dziejów 45-lecia Archiwum AP im. KEN w Krakowie. *Annales APC. Folia* 25: *Studia ad Bibliothecarum*. [T.] 3: 2005 s. 223–232, abstr.
Od 1946 r.

Akademia Połocka

384. INGLOT Marek: Akademia Połocka (1812–1820) – jezuicka uczelnia na Białorusi. Zarys problematyki. W: W kręgu chrześcijańskich tradycji starego kontynentu. Praca zbior. pod red. Marcelego Kosmana. Poznań 2005 s. 57–78.

385. [KANDULSKA Irena] Kadul'skaja Irčna: Formy tčatral'naga žyccja u Polackaj Akadčmėč (1812–1820). *Belaruski Gistaryčny Agljad*. T. 11: 2004 s. 157–197, streszcz.

Akademia Rolnicza w Lublinie

386. KSIĘGA pamiątkowa. 50-lecie Akademii Rolniczej w Lublinie. Red. Ewa Zawadzka-Mazurek, Ewa Różycka. Lublin 2005 Wydaw. AR ss. 165, nlb. 2, il. Akad. Rolnicza w Lublinie.

Akademia Rolnicza we Wrocławiu

387. DAĆ świadectwo Prawdzie. Historia „Solidarności” Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Pod red. Jerzego Webera. Wrocław 2005 Akad. Rolnicza ss. 264, il.

Treść: Wstęp s. 9–10; Wprowadzenie s. 11–15; PZPR na uczelniach s. 16–31; Okres do 13 grudnia 1981 r. Powstanie Komisji Uczelnianej s. 32–49; Działalność związku do wprowadzenia stanu wojennego s. 50–70; Okres od 13 grudnia 1981 r. do 1989 roku. Strajk okupacyjny s. 71–98; Działalność konspiracyjna s. 99–115; Represje s. 116–149; Kolokwium habilitacyjne s. 150–155; Manifestacje uliczne s. 156–175; Działalność jawna s. 176–187; Emigracja i nowy wymiar „Solidarności” s. 188–197; Załączniki [fotokopie dokumentów] s. 198–250; Bibliografia s. 251; Kalendarium [1980–1989] s. 252–256.

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

388. WŁODARCZYK Wojciech: Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie w latach 1944–2004. 100 lat Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Warszawa 2005 Wydawnictwa Szkolne i Pedagog.; Akad. Sztuk Pięknych ss. 690, nlb. 2, il.

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie

389. OD FILII do Wydziału Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej. Zjazd absolwentów z okazji XXXV-lecia uczelni, 3–5 czerwiec 2005 r. Red. Teresa Jaślikowska-Sadowska. Biała Podlaska 2005 AWF Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Zamiejscowy Wydz. Wychowania Fizycznego ss. 230, nlb. 1. AWF Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Zamiejscowy Wydz. Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej.

Z treści: Cicirko Zofia, Demidowicz Tomasz: Przegląd wydarzeń z życia uczelni (1969–2005) s. 11–22; Nałęcka Danuta: Wspomnienia pierwszych lat bielskiej uczelni wychowania fizycznego s. 25–31; Ujma Maria: Wspomnienia o bibliotece, ludziach i Związku Nauczycielstwa Polskiego s. 33–48; Jobda Zdzisław: AWF w mojej pamięci... s. 49–59; Starzyński Józef: Wspomnienia s. 61–63; Kałuża Krystyna: Wspomnienia młodego asystenta s. 65–67; Włostowska Kunegunda: Człowieczeństwo jako istotna wartość w relacji nauczyciel-uczeń s. 69–75; Suchożebrska Sławomira: Wspomnienia s. 77–84; Wyciszkievicz Janusz: Wspomnienia „Wujka” s. 85–92; Gałęcki Janusz: Krótkie reminiscencje mieszkańca akademika s. 93–97; Serafin-Cicirko Z.: Zatrzymane we wspomnieniach s. 99–105; Jaślikowska T.: To były piękne dni... s. 107–117; Żmigrodzka-Fernandes Maria: Wspomnienie z lat studenckich (1975–1979) s. 119–122; Dziaczkowski Waldemar: Wspomnienia s. 123–128; Sacharczuk Stanisław: To były czasy! s. 129–134; Jobda Marek: Wspomnienia s. 135–136; Cicirko Leszek: Rok 1977 s. 137–138; Szwiec Jan: Z pamiętnika absolwenta s. 139–146; Marańczak Jolka: Wspomnienia s. 147–153; Krakowiak Jacek: Moje wspomnienia s. 155–156; Frankowska Dorota: Z życia siatkarki s. 157; Bobowik Wiesław: Studencki klub „Meta” w latach 1980–1989 s. 163–165; Szoda Dariusz: Wspomnienia s. 171–176; Okapa Krzysztof: Wspomnienia ze studiów 1988–1992 s. 177–186.

Centralna Szkoła Podoficerska Korpusu Ochrony Pogranicza

390. SZCZEPAŃSKI Kajetan: Centralna Szkoła Podoficerska Korpusu Ochrony Pogranicza. W: Korpus Ochrony Pogranicza. Materiały z konferencji naukowej. Pod red. Jerzego Prochwicza. Kętrzyn 2005 s. 81–100.

Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie

391. [PIĘĆDZIESIĄT] 50 lat Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Red. Marek Ambroży. Warszawa 2005 ChAT ss. 140. Chrześcijańska Akad. Teol.

Z treści: Wysoczański Wiktor: Słowo Rektora s. 5–8; Maciuszko Janusz T.: Dzieje CHAT w latach 1954–1966 s. 9–29; Bendza Marian: Dzieje Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w latach 1966–1989 s. 31–81; Wysoczański W.: Dzieje Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w latach 1989–2004 s. 83–102; Władze s. 107–108; Doktorzy „honoris causa” Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej s. 109–112; Doktoraty i habilitacje w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w latach 1954–2004 s. 113–130; Bendza M.: Rocznik Teologiczny s. 131–138.

Collegium Augustianum w Grudziądzu

392. SZAJERKA Marek: Szkoła biskupa misyjnego Prus św. Chrystiana – przyczynek do dziejów szkolnictwa wyższego w Polsce. *Piotrk. Zesz. Hist.* T. 5: 2003 s. 63–93, sum.
Collegium Augustianum w Grudziądzu w l. 1218–1772.

Katolicki Uniwersytet Lubelski

393. Z NASZEGO półwiecza. Wspomnienia absolwentów filologii polskiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego rocznik 1951–1955. Pod red. Bohdana Królikowskiego. Lublin 2005 Wydaw. KUL ss. 411, tabl. 22, il.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie

394. ORCZYK Józef: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie. Lata 1998–2004. *Rocz. Konin.* T. 15: 2005 s. 301–310.

Papieska Akademia Teologiczna

395. KUBIŚ Adam: Papieski Wydział Teologiczny w Krakowie w latach 1954–1981. Red. nauk. Stanisława Postawa. Kraków 2005 Wydaw. Nauk. PAT ss. 520, tabl. 18, il. PAT w Krakowie. (Studia do Dziejów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studia Res Gestas Facultatis Theologicae Universitatis Jagiellonicae Illustrantia. T. 18).

Politechnika Gdańska

396. PIONIERZY Politechniki Gdańskiej. Kom. red. Zygmunt Paszota, Janusz Rachoń, Edmund Wittbrodt. Gdańsk 2005 Politech. Gdańska ss. 770, il.

Treść: Rachoń J.: Słowo wstępne s. 5–7; Oddajmy głos pionierom. Droga do Politechniki Gdańskiej. Otto Franciszek: W stronę minionych dni i zdarzeń s. 9–13; Kopecki Kazimierz: Ostatnia rozmowa z Profesorem. (Rozm. Danuta Siemińska) s. 14–18; Początki... Otto F.: Pierwsze dni s. 19–20; Wiśniewski Jerzy: Zapisane w pamięci s. 21–24; Turski Stanisław: Notatka o Politechnice Gdańskiej s. 25–28; Rylke Aleksander: Znów wśród swoich s. 29–33; Szewalski Robaert: Przybyłem do Gdańska s. 34–36; To ludzie tworzyli tę uczelnię. Adamczewski Ignacy: Moje początki w Politechnice Gdańskiej s. 37–41; Hueckel Stanisław: Inżynierskie wspomnienia s. 42–46; Nowacki Witold: Notatki autobiograficzne s. 47–50; Pierwsze inauguracje. Rylke A.: Chwila, którą przeżywamy, jest chwilą epokową... s. 53–55; Hueckel S.: Niezapomniana inauguracja s. 56; Huber Maksymilian Tytus: Technika współczesna a wiedza przyrodnicza s. 57–65; Bohaterowie tamtych dni [biogramy ze zdjęciami oraz artykuły] s. 69–760; Walczyli, budowali, tworzyli. (Oprac. Wojciech Winiarski) s. 761–763.

397. WYDZIAŁ Mechaniczny Politechniki Gdańskiej w latach 1945–2005. Monografia historyczno-biograficzna. Red. Adam Barylski; współpr. Mieczysław Feld, Andrzej Wróblewski. Gdańsk 2005 Wydż. Mechaniczny Politech. Gdańskiej ss. 484, il.

Politechnika Krakowska

398. POLITECHNIKA Krakowska w latach 1995–2005. Jubileusz 60-lecia Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki. Red. merytoryczny Kazimierz Flaga. Kraków 2005 Wydaw. PK ss. 358, il.

Politechnika Śląska w Gliwicach

399. SITKO Wojciech: Historia Wydziału Budownictwa Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Gliwice 2004 Wydaw. Politech. Śląskiej ss. 226, nlb. 1, il.

Politechnika Wrocławska

400. ABSOLWENCI. Losy absolwentów Politechniki Wrocławskiej, którzy rozpoczęli studia na Wydziale Elektrycznym w roku 1949. Uzupełnienie. Zebr. i oprac. Jan Pytel i Andrzej Kostowski. Wrocław 2005 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej ss. 90, il. Stow. Absolwentów Politech. Wrocławskiej, Politech. Wrocławska.

Uzupełnienie do pracy z 2004 r.

401. POLITECHNIKA Wrocławska 1945–1951. Wybór źródeł. [Oprac.] Barbara Brandt-Golecka, Marek Burak, Gabryela Januszewska. Wrocław 2005 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej ss. 298, il.

Szkoła Podchorążych Sanitarnych

402. DUTKIEWICZ Marek: Sprawozdanie z sesji naukowej i wystawy: „Była taka podchorążówka w Warszawie. Wychowankowie Szkoły Podchorążych Sanitarnych 1922–2001”, która odbyła się w Warszawie na Zamku Ujazdowskim w dniu 28 VI 2001 r. *Piotrk. Zesz. Hist.* T. 5: 2003 s. 469–470.

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

403. SKOCZYŃSKI Bogumił: Universal'naja akademieskaja Biblioteka Poznanskogo Universiteta – ot biblioteki pečatnych fondov k biblioteke elektronnych resursov. *Biblioteka.* Nr 9: 2005 s. 111–140, abstr. s. 9.

Uniwersytet Jagielloński

404. BIAŁEK Danuta: Mieszkańcy Wodzisławia Śląskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim od XV do połowy XVI wieku. *Pr. Uczes. Stud. Dokt.* [T.] 5: Historia: 2003 s. 39–47.

405. DYBIEC Julian: Popularyzacja dziejów Uniwersytetu Jagiellońskiego. W: *Przestrzeń informacji i komunikacji społecznej*. Pod red. Marii Kocójowej. Kraków 2004 s. 323–332.

406. GAŚSIOROWSKI Antoni: Pierwsi studenci odnowionego Uniwersytetu Krakowskiego (1400/1401). *Rocz. Hist. R.* 71: 2005 s. 63–98, Zsfg.

407. LASKA Andrzej, Pollesch Jolanta: Nabytki i konserwacja w Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w roku 2004. *Zesz. Nauk. UJ*. [Nr] 1277: *Opuscula Musealia. Z.* 14: 2005 s. 131–134, abstr.

408. ŁOPATKIEWICZ Tadeusz: Kolekcja szkicowników uczniów krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych w zbiorach Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nieznane rysunki S. Wyspiańskiego, J. Mehoffera i innych z wycieczek z W[ładysławem] Łuszczkiewiczem w latach 1888–1892. *Zesz. Nauk. UJ*. [Nr] 1277: *Opuscula Musealia. Z.* 14: 2005 s. 41–88, sum.

409. MARKOWSKI Mieczysław: Uniwersytet Krakowski w kontekście środkowoeuropejskim późnego średniowiecza i wczesnej nowożytności. Olecko 2005 Wydaw. Wszechnicy Mazurskiej ss. 650, il. (*Acta Universitatis Masuriensis*) (Episteme. [T.] 40).

410. PIETRZYK Zdzisław: Profesorowie Akademii Krakowskiej wobec reformacji w XVI wieku. W: *Mikołaj Rej z Nagłowic w pięćsetną rocznicę urodzin*. Pod red. Waldemara Kowalskiego. Kielce 2005 s. 277–286.

411. RELACJE pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego o ich losach osobistych i dziejach uczelni w czasie drugiej wojny światowej. Oprac. Jerzy Michalewicz. Kraków 2005 Archiwum UJ; Secesja ss. XCVIII, nlb. 2, 1091. (*Z Prac Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ser. F, Varia. T. 5*).

412. STARNAWSKI Jerzy: „Risum teneatis amici?” – drugi cykl anegdot o krakowskich profesorach po artykule Tadeusza Ulewicza. *Btł. B.J.* R. 44: 2004 [dr.:] 2005 s. 303–311.

W nawiązaniu do artykułu T. Ulewicza, *Tamże.* R. 43: 2003 [dr.:] 2004.

Anegdoty o profesorach UJ, XIX–XX w.

413. STOPKA Krzysztof: Głos w dyskusji nad fundacją uniwersytetu w Krakowie. *Rocz. Krak. T.* 71: 2005 s. 31–40, sum.

414. ZABŁOCKI Wiesław: Co o nas wiedzieli? NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Jagiellońskiego w dokumentach SB. Kraków 2005 Arcana ss. 258. (*Arkana Historii*).

Wybór dokumentów.

415. WALTOŚ Stanisław: Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dzieje i przewodnik po zbiorach Muzeum. Tekst ...; fot. Janusz Podlecki. Wyd. 2 popr. i uzup. Kraków 2005 Wydaw. „Karpaty” – Andrzej Łączyński ss. 63, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 1999.

Uniwersytet Lwowski

416. CIARA Stefan: Nauki pomocnicze historii na Uniwersytecie Lwowskim (1867–1918). W: *Wielokulturowe środowisko historyczne Lwowa w XIX i XX w. T. 3*. Pod red. Jerzego Maternickiego, Leonida Zaskilniaka. Rzeszów 2005 s. 175–198.

417. PISULIŃSKA Joanna: Sprawa obsadzenia katedry historii Polski na UJK w 1936 r. W: Wielokulturowe środowisko historyczne Lwowa w XIX i XX w. T. 3. Pod red. Jerzego Maternickiego, Leonida Zaszkiłniaka. Rzeszów 2005 s. 441–454.

418. SZULAKIEWICZ Władysława: Dzieje nauczania historii oświaty i wychowania w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. *Acta UNC. Nauki Hum.-Społ. Z.* 365: Pedagogika. [Nr] 23: Historia Wychowania. 2004 s. 9–30.

W dwudziestoleciu międzywojennym.

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

419. „SOLIDARNOŚĆ” Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 1980–2005. Red. Marek Jędrych [i in.]. Wyd. 2 popr. i rozsz. Lublin 2005 NSZZ „Solidarność” Uniw. Marii Curie-Skłodowskiej; BiS – Zakł. Poligraficzny ss. 246, nlb. 2, il.

Treść: Kaczor Józef: Zamiast wstępu – historia jednego wiersza s. 5–7; Trzeźniowski Dariusz: To już 25 lat... s. 9–10; XXV lat „Solidarności” UMCS: 1980–1981 s. 11–48; 1981–1989 s. 49–63; 1989–2005 s. 65–96; Zespoły, Komitety, Komisje s. 97–102; Uchwały Zakładowych Zebrań Delegatów NSZZ „Solidarność” UMCS s. 103–120; Krajowa Sekcja Nauki s. 121–128; Regionalna Sekcja Nauki Regionu Środkowowschodniego NSZZ „Solidarność” s. 129–133; Dzień dzisiejszy s. 135–142; Materiały do historii NSZZ „Solidarność” UMCS s. 143–218; Komentarze s. 219–224; Sylwetki s. 225–246.

Wyd. 1. 2000.

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

420. MARKIEWICZ Małgorzata: Absolwenci studium archeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w latach 2000–2003. *Acta UNC. Nauki Hum.-Społ. Z.* 370: Archeologia. [Nr] 29: Archeologia szkła. [T.] 9. 2005 s. 285–302.

Spisy.

421. PSZCZÓŁKOWSKI Michał: Przegląd piśmiennictwa do dziejów budowy kampusu UMK. *Rocz. Tor.* [T.] 32: 2005 s. 237–244.

Od 1967 r.

Uniwersytet Opolski

422. GAJDA Stanisław: Ku Uniwersytetowi Opolskiemu. *Kw. Opol.* R. 50: 2004 nr 1 s. 143–148.

Lata 1986–1994.

423. NICIEJA Stanisław Sławomir: Alma Mater Opoliensis. Ludzie, fakty, wydarzenia. Księga jubileuszowa w 50. rocznicę Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i 10. rocznicę powstania Uniwersytetu Opolskiego. Opole 2005 Wydaw. UO ss. 504, il. Uniw. Opolski.

424. PIASECKI Zbigniew: Karta z dziejów Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Opolskiego. *Kw. Opol.* R. 50: 2004 nr 1 s. 149–152.

Okoliczności powstania w 1996 r.

425. [TRZYDZIEŚCI] 30 lat opolskiej pedagogiki. Przygot. zespół w składzie Józef Brągiel [i in.]. Opole 2004 Wydaw. Uniw. Opolskiego ss. 238, il. Inst. Nauk Pedagog., Inst. Studiów Edukacyjnych Uniw. Opolskiego.

Uniwersytet Warszawski

426. MIZIOŁEK Jerzy: Uniwersytet Warszawski. Dzieje i tradycja. Warszawa 2005 Wydaw. Uniw. Warszawskiego ss. 324, nlb. 2, il.

Toż. Wyd. 2 zm. i popr. Warszawa 2005 ss. 324, nlb. 2, il.

427. MRÓZ Lech, Sokolewicz Zofia: Etnografia, etnologia, antropologia kulturowa w Uniwersytecie Warszawskim od 1935 roku do dziś. *Nauka Pol. – Potrz. Org.* [T.] 14: 2005 s. 77–109, sum.

428. SAMSONOWICZ Henryk: Seminarium Mariana Małowista. *Prz. Hist.* T. 96: 2005 z. 2 s. 195–203.

W l. 1946–1988 (z przerwami).

429. SCHILLER Joanna: Materiały do dziejów Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego w Rostowie nad Donem. *Nauka Pol. – Potrz. Org.* [T.] 14: 2005 s. 237–245.

W Państwowym Archiwum Obwodu Rostowskiego.

430. SCHILELR J.: Uniwersytet Warszawski – czy uniwersytet i czy w Warszawie?. *Kw. Hist. Nauki i Techn.* R. 50: 2005 nr 3/4 s. 25–58, sum.

Dzieje uczelni w l. 1816–1917.

431. TRADYCJE i współczesność. Księga pamiątkowa Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego, 1930–2005. Red. Grażyna Raj, Izabela Komorowska. Warszawa 2005 DiG ss. 799, nlb. 1, il.

Rec.: Bieńkowski Tadeusz, *Kw. Hist. Nauki i Techn.* R. 50: 2005 nr 3/4 s. 263–266.

432. WYDZIAŁ Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego. Jubileusz pięćdziesięciolecia. Pod red. Janiny Kamińskiej. Warszawa 2004 Wydaw. UW ss. 307, nlb. 1.

Treść: Kamińska J.: Dzieje Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Zarys s. 7–48; Billik Bogdan: Wywiad z Profesor Anną Mońką-Stanikową s. 49–52; Izdebski Zbigniew: Wywiad z Profesorem Andrzejem Jaczewskim s. 53–59; Mieszalski Stefan: Wywiad z Profesorem Czesławem Kupisiewiczem s. 61–67; Siemiak-Tylińska Alicja: Wywiad z Profesorem Wincentym Okonim s. 69–83; Świrczyńska-Jelonk Danuta: Wywiad z Profesor Anną Przecławską s. 85–97; Pankowska Krystyna: Wywiad z Profesor Ireną Wojnar s. 99–117; Rotkiewicz Halina: Wywiad z Profesorem Stefanem Wołoszynem s. 119–125; Ruszczyńska Maria: Wywiad z Profesorem Władysławem Piotrem Zaczyńskim s. 127–129; Woynarowska Barbara: Katedra Biomedycznych Podstaw Rozwoju i Wychowania Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Działalność w latach 1997–2003 s. 131–143; Zaczyński Władysław Piotr: Dydaktyka ogólna w Uniwersytecie Warszawskim s. 145–153; Słodownik-Rycaj Ewa, Żytko Małgorzata: Katedra Edukacji Początkowej – 30 lat istnienia s. 155–163; Katedra Edukacji Ustawicznej i Andragogiki. Geneza, losy i stan obecny s. 165–181; Szybiak Irena: Katedra Historii Oświaty i Wychowania (1953–2003) s. 183–226; Mońka-Stanikowa Anna: Katedra Pedagogiki Porównawczej na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego s. 227–231; Dryżałowska Grażyna: Pedagogika specjalna na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego s. 233–240; Theiss Wiesław: Katedra Pedagogiki Społecznej Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego (1957–2003) s. 241–259; Frączek Adam: Historia (bardzo krótka) i dokonania Katedry Psychologii Edukacji Wydziału Pedagogicznego UW s. 261–266; Kwiatkowska Henryka: Z działalności Pracowni Pedagogii Wydziału Pedagogicznego UW s. 267–268; Malicka Małgorzata, Depta Henryk: 35 lat działalności Zakładu/Pracowni Teorii Wychowania Estetycznego s. 269–291; Kołacz Krzysztof, Kordiał Agnieszka: Studenckie konferencje naukowe Specjalizacji Andragogicznej s. 293–308.

Rec.: Szulakiewicz Władysław, *Rozpr. Dziej. Ośw.* T. 43: 2004 s. 233–234.

Uniwersytet Wileński

433. MASSONIUS Marian Piotr: Dzieje Uniwersytetu Wileńskiego 1781–1832. Notatki z wykładów w roku akademickim 1924/1925. Do dr. przygot., przypisami, szkicami uzupełniającymi i posłowiem opatrzyli Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk. Toruń 2005 Bibl. Uniwersytecka; Wydaw. UMK ss. 146, nlb. 1, tabl. 16, il., streszcz. lit. (Materiały do Tradycji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. [T.] 1).

434. PRAĎMANTAITE Aldona: Posiedzenia publiczne Uniwersytetu Wileńskiego (1803–1832) – formą popularyzacji wiedzy naukowej wśród społeczeństwa ziem byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego. *Echa Przeszłości*. [T.] 6: 2005 s. 71–85, sum.

435. TYLIŃSKA Ewelina: Popularyzacja wiedzy na Uniwersytecie Stefana Batorego a życie kulturalne w międzywojennym Wilnie. *Rozpr. Dziej. Ośw.* T. 44: 2005 s. 137–149, sum.

Uniwersytet Wrocławski

436. BIBLIOTECZKA Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego 1961–2005. Historia, organizacja, działalność. Red. nauk. Maria Piđłypczak-Majerowicz. Wrocław 2005 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego ss. 239, tabl. 16, il.

Z treści: Górna Bożena, Mroczko-Sidorowicz Joanna: Wstęp s. 9–12; Górna B.: Z kart historii s. 23–71; Górna B.: Wydziałowa Komisja Biblioteczna s. 72–88; Juchniewicz Tadeusz: Konserwacja i ochrona księgozbioru s. 167–178; Juchniewicz T.: Działalność informacyjna s. 179–186; Bibliografia s. 200–202; Aneks [Dokumenty dotyczące działalności Biblioteki w l. 1961–2005] s. 205–239.

Wszechnica Mazurska

437. DZIESIĘĆ lat Wszechnicy Mazurskiej w Olecku. Red. Józef Krajewski, Jarosław Sokołowski. Olecko 2001 Wydaw. Wszechnicy Mazurskiej ss. 232, il., sum. (Acta Universitatis Masuriensis) (Episteme. [Vol.] 18).

Wyższe Seminarium Duchowe w Płocku

438. GRZYBOWSKI Michał Marian: Mądrość zbudowała sobie dom. 75-lecie Biblioteki Wyższego Seminarium Duchowego w Płocku, 1928–2003. Płock 2004 Kronos ss. 117, nlb. 2, tabl. 16, il.

Rec.: Nowicki Ryszard, *Biblioteka*. Nr 9: 2005 s. 225–228.

Wyższe Seminarium Duchowe w Dębowcu

439. WISZ Piotr: Wyższe Seminarium Duchowe Misjonarzy Matki Bożej z La Salette w Dębowcu (1952–1955). *Resovia Sacra*. R. 11: 2004 s. 161–181, sum.

Wyższe Seminarium Duchowne we Włocławku

440. NOWICKI Ryszard: Trzy listy ks. Stefana Wyszyńskiego i ks. Franciszka Karszyńskiego z lat 1945–1946 w sprawie rewindykacji Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. *Studia Gnesnensia*. T. 18: 2004 s. 263–270.

441. PONIŃSKI Antoni: Ingerencje władz PRL w działalność dydaktyczną Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. *Studia Włoc.* T. 8: 2005 s. 337–354.

Lata 1949–1967.

Wyższe Seminarium Duchowne Zakonu Paulinów

442. WYŻSZE Seminarium Duchowne Zakonu Paulinów. 350 lat studium filozoficzno-teologicznego w Krakowie na Skałce (1653–2003). Praca zbior. pod kier. Andrzeja Napiórkowskiego, Mariusza Tabulskiego. Częstochowa-Kraków 2004 Paulinianum. Wydaw. Zakonu Paulinów ss. 160, nlb. 8, tabl. 19, il.

IV. BIOGRAFIE

1. Zbiory życiorysów

443. GRĘDZIK-RADZIAK Agnieszka: Polscy nauczyciele z ziem południowo-wschodnich II Rzeczypospolitej – ofiary zbrodni sowieckich w latach 1939–1941 deportowani, więzieni, zamordowani (cz. 1). *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 217–266.

444. REKTORZY państwowych wyższych uczelni w Łodzi 1945–2002. Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka, Akademia Medyczna, Wojskowa Akademia Medyczna, Akademia Sztuk Pięknych, Akademia Muzyczna, Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna, Wyższe Seminarium Duchowne. Suplement [do wyd. z 2002 r.]. Red. Elżbieta Paradowska. Łódź 2004 Łódzkie Tow. Nauk. ss. 43, il.

Wyd. 2, rozsz. i uzup. Rektory państwowych wyższych uczelni w Łodzi 1945–2005. Łódź 2005 ss. 357, il.

445. SŁOWNIK biograficzny nauczycieli zasłużonych dla oświaty i Związku Nauczycielstwa Polskiego w powiecie Mińsk Mazowiecki. Z. 1. Zespół red. Krystyna Aksman [i in.]. Mińsk Mazowiecki 2005 Poligrafia Wydaw. „Żelazo” ss. 319, il. Zarząd Oddz. ZNP w Mińsku Mazowieckim. Oddziałowa Komisja Hist.

446. ZABORNY Piotr: Portrety wychowawców do służby państwu. Skierniewice 2005 Sigma ss. 130.

2. Poszczególne biografie

Bielski Kazimierz

447. PROFESOR Kazimierz Bielski [1860–1939]. Materiały biograficzne. Pod red. Jana Kazimierza Sawickiego. Gdynia 2003 Akad. Morska. Pracownia Historii; zlec. Wydz. Mechaniczny Akad. Morskiej ss. 32, il.

Treść: Mielczarek Ryszard: Biografia Kazimierza Bielskiego s. 5–8; [Chrzęszczewska Anna]: Biografia profesora Kazimierza Bielskiego w zapisie wnuczki Anny Chrzęszczewskiej. Oprac. J. K. Sawicki s. 9–19; Profesor Kazimierz Bielski w opinii absolwentów Szkoły Morskiej w Tczewie i Gdyni. Wybór tekstów: Daniel Duda i J. K. Sawicki s. 20–26; Książki i skrypty autorstwa Kazimierza Bielskiego s. 27.

Brzostowski Karol

448. WYSOCKI Kazimierz, Wojciechowska Ilona: Hrabia Karol Brzostowski [1786–1854] jako społecznik, organizator życia gospodarczego oraz promotor oświaty na Augustowszczyźnie w okresie Królestwa Polskiego. *Gdań. Zap. Hist.-Społ.* T. 1: 2004 [dr.:] 2005 s. 104–118, sum., streszcz.

Cieszkowski August

449. ŚWIDZIŃSKI Jerzy: Cieszkowski [1814–1894] jako pedagog. W: Duch wielki, serce złote. August Cieszkowski – jego intelektualna i materialna spuścizna. Zespół red. Andrzej Kurowski (przewodn.), Ewa J. Buczyńska, Włodzimierz Buczyński. Swarzędz 2004 s. 67–72.

Cioch Bronisław

450. POLEWIAK Małgorzata, Polewiak Maciej: Bronisław Cioch [1946–1997] – działacz Związku Nauczycielstwa Polskiego na Opolszczyźnie. *Pr. Uczes. Stud. Dokt.* [T.] 5: Historia: 2003 s. 131–148.

Ćwikowski Franciszek

451. PUDŁOWSKI Tomasz: Nieznany kierownik Gimnazjum w Przemyśle na Zasaniu – Franciszek Ćwikowski [1881–1924]. *Rocz. Przem.* R. 40: 2004 z. 3 s. 93–97.

Damrot Konstanty

452. KUKOWSKA Monika, Pięta Ewa: Konstanty Damrot [1841–1895] – ksiądz, poeta, nauczyciel. Patron szkoły w Lubecku. Lubecko 2005 Zespół Szkół ss. 71, tabl. 16, il.

Danysz Antoni

453. MEISSNER Andrzej: Antoni Danysz (1853–1925) i jego miejsce w kształtowaniu się historii wychowania. W: Wielokulturowe środowisko historyczne Lwowa w XIX i XX w. T. 3. Pod red. Jerzego Maternickiego, Leonida Zaszkiłniaka. Rzeszów 2005 s. 285–295.

Dibbelt Otto

454. SKRZYPEK Ignacy: Dr Otto Dibbelt [1881–1956] – pedagog, badacz ziemi kołobrzeskiej i muzealnik. W: Dzieje wsi pomorskiej. II Międzynarodowa Konferencja Naukowa, Włocibórz, gmina Dygowo, powiat kołobrzeski, 23–24 maja 2003. Materiały. Pod red. Radosława Gazińskiego i Andrzeja Chłudzińskiego. Dygowo-Szczecin 2003 s. 57–74.

Jabłoński Pius

455. KOWALSKI Robert: Życie i działalność konspiracyjna Piusa Jabłońskiego [1908–1979] w latach wojny i okupacji. *Orawa*. R. 16/17: 2005 s. 119–128.

456. MADEJA Andrzej: Dyrektor Pius Jabłoński – szlachetny nauczyciel i wychowawca (1908–1979). Wspomnienie. *Orawa*. R. 16/17: 2005 s. 129–136.

Józef Sebastian Pelczar, św.

457. PERKOWSKA Urszula: Działalność uniwersytecka ks. Józefa Sebastiana Pelczara w Krakowie. W: Święty Józef Sebastian Pelczar (1842–1924). Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego i biskup przemyski. Przewodn. zespołu red. Adam Kubiś. Kraków 2005 s. 477–489.

Kamiński Aleksander

458. HARCMISTRZ Aleksander Kamiński [1903–1978] – wizja społeczeństwa obywatelskiego. Konferencja Związku Harcerstwa Polskiego, Muzeum Harcerstwa pod patronatem Marszałka Sejmu RP, Warszawa 21 XI 2003 r. Materiały pokonferencyjne. Pod red. Andrzeja Janowskiego. Warszawa 2004 Horyzonty; Muzeum Harcerstwa ss. 94, nlb. 1, tabl. 4, il. (Przed Stuleciem Harcerstwa).

Z treści: Borodziak Andrzej: Wstęp s. 5–10; Janowski A.: Wizja człowieka i społeczeństwa w pismach Aleksandra Kamińskiego s. 22–28; Straszewska Maria: Wojenna warszawska droga Aleksandra Kamińskiego s. 29–41.

Konarski Stanisław

459. STANISŁAW Konarski [1700–1773]. Pedagog, polityk, filozof. Mowa o potrzebie kształtowania od najmłodszych lat uczciwego człowieka i dobrego obywatela. Materiały z konfe-

rencji naukowej. Uniwersytet Warszawski 2001. Pod red. Jadwigi Ziętarskiej. Warszawa 2004 Nakł. Wydz. Polonistyki Uniw. Warszawskiego ss. 120.

Z treści: Konarski Stanisław: Mowa o potrzebie kształtowania od najmłodszych lat uczciwego człowieka i dobrego obywatela s. 9–51; Kryda Barbara: Konarski – wychowawca i nauczyciel s. 55–70.

Kralczyński Kazimierz

460. STĘPIEŃ Bogdan: Kazimierz Kralczyński (1840–1882). Lekarz, społecznik, założyciel i wieloletni prezes Towarzystwa Oświaty „Mrówka” w Łańcucie. *Pr. Hist.-Archiw.* T. 15: 2005 s. 187–196.

Zawiera też: Wykaz publikacji K. Kralczyńskiego z lat 1865–1879.

Lutosławski Wincenty

461. BILIŃSKI Piotr: Spory Wincentego Lutosławskiego [1863–1954] z Uniwersytetem Jagiellońskim. *Kw. Hist. Nauki i Techn.* R. 50: 2005 nr 2 s. 203–229, sum.

Maciejonczyk Paweł

462. PRZELIORZ Zofia: Paweł Maciejonczyk [1913–2003] nauczyciel, wychowawca młodzieży, miłośnik gór, społecznik. W: Osiny w latach 1305–2005. Przewodn. kol. red. Lucjan Buchalik; oprac. tekstów Marek Baster. Żory 2005 s. 145–148.

Madejski Józef

463. WOLNICKI Paweł: Działalność wychowawcza i pisarska Józefa Madejskiego (1691–1748). *Częst. Studia Teol.* [T.] 32: 2004 [dr.:] 2005 s. 289–307.

Mauersberg Stanisław

464. WALCZAK Marian: Życie, działalność pedagogiczna i naukowa profesora Stanisława Mauersberga (w osiemdziesiątą rocznicę urodzin). *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 163–165.

Nowak Stanisław

465. ŚCIGALSKA Barbara: Twórca i założyciel Związku Nauczycielstwa Polskiego. *Krak. Studia Małop.* Nr 9: 2005 s. 331–334.
Stanisław Nowak (1859–1936).

Papiewska Maria

466. DOROSZEWSKI Jerzy: Zaslugi Marii Papiewskiej [1859–1942] dla kształtowania i rozwoju wychowania przedszkolnego w Polsce międzywojennej. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 173–186.

Rowid Henryk

467. KROCHMALSKA-GAWROSIŃSKA Ewa: Henryk Rowid [1877–1944] – kreator idei pedagogicznych w Polsce okresu Dwudziestolecia Międzywojennego. Piotrków Trybunalski 2005. Wydaw. Piotrkowskie przy Filii Akad. Świętokrzyskiej ss. 415, il. Akad. Świętokrzyskiej im. J. Kochanowskiego w Kielcach. Filia w Piotrkowie Trybunalskim.

Sobczak Andrzej

468. MAGIERA Elżbieta: Andrzej Sobczak (1905–1979) nauczyciel i księgarz. Szczecin 2005. Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego ss. 197, il., sum. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia. T. 585(659)).

Sokołowski Janusz

469. WIŚNIEWSKI Andrzej: Profesor Janusz Sokołowski [1921–1997] pierwszy rektor Uniwersytetu Gdańskiego. Oprac. ... Gdańsk 2005. Wydaw. Uniw. Gdańskiego ss. 177, nlb. 3, il.

Suligowski Adolf

470. KOREDCZUK Bożena: Działalność oświatowa i biblioteczna adwokata Adolfa Suligowskiego [1849–1932] w okresie zaborów. *Rocz. Bibliot.* R. 49: 2005 s. 423–436, sum.

Szelągowski Adam

471. MATERNICKI Jerzy: Początki kariery profesorskiej Adama Szelągowskiego na Uniwersytecie Lwowskim (1909–1919). W: *Historyk i historia. Studia dedykowane pamięci prof. Mirosława Francicia*. Red. Adam Walaszek, Krzysztof Zamorski. Kraków 2005 s. 115–127.

Tidicaeus Franciszek

472. DREIKOPEL Tomasz: Życie i działalność naukowa Franciszka Tidicaeusa (1554–1617), fizyka miejskiego i profesora Gimnazjum Akademickiego w Toruniu. *Rocz. Tor.* [T.] 32: 2005 s. 23–50, sum., Zsfg.

Werner Waclaw

473. WASIAK Marek: Waclaw Werner (1879–1948) – fizyk i dydaktyk. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 267–274.

Wołoszyn Stefan

474. ŻUKOWSKA Zofia: Pamięci profesora Stefana Wołoszyna. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 167–172.

Wrzoł Ludwik

475. NOCOŃ Arkadiusz: Ks. Ludwik Wrzoł (1881–1940), pedagog, tłumacz, męczennik z Gusen. *Śl. Studia Hist.-Teol.* T. 38: 2005 z. 2 s. 464–470, argum.

Zielonka Stefan

476. ZIELONKA Małgorzata: Stefan Zielonka [1937–1983]. Nauczyciel z Osin. W: Osiny w latach 1305–2005. Przewodn. kol. red. Lucjan Buchalik; oprac. tekstów Marek Baster. *Żory* 2005 s. 164–165.

V. DZIEJE OŚWIATY POZASZKOLNEJ

1. Oświata dorosłych

477. MARECKI Edward: Zarys Dziejów Szkoły dla Pracujących Nr 1 w Bydgoszczy 1945–2005. *Bydgoszcz 2005* Piotr Kożuchowski ss. 63, nlb. 1, il.

478. SADOWSKA Joanna: Uniwersytety Robotnicze ZMS – szlachetna idea czy narzędzie indoktrynacji? *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 5–29.

2. Biblioteki

479. [CZTERDZIEŚCI] 40 lat Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Katowicach Filii w Sosnowcu 1964–2004. Oprac. zespół pracowników PBW Filii w Sosnowcu pod red. Anny Białej. Sosnowiec 2004 *Pedagog. Bibl. Woj. w Katowicach. Filia* ss. 88, tabl. 2, il.

480. DZIENIAKOWSKA Jolanta: Biblioteki kieleckich publicznych szkół podstawowych i gimnazjów trzy lata po reformie systemu oświaty. Wybrane problemy. *Studia Bibliol. AŚ*. T.9: 2005 s. 195–221, sum.

W r. 2001/2002.

481. PERKOWSKA Urszula: Biblioteka Towarzystwa Wzajemnej Pomocy Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego – Bratniej Pomocy Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w okresie autonomii galicyjskiej i dwudziestolecia międzywojennym. W: *Przestrzeń informacji i komunikacji społecznej*. Pod red. Marii Kocójowej. Kraków 2004 s. 377–381.

VI. DZIEJE RUCHU NAUCZYCIELSKIEGO

1. Opracowania ogólne

482. BACHULA Eugeniusz: Związek Nauczycielstwa Polskiego w powiecie hrubieszowskim w okresie stulecia. Hrubieszów-Lublin 2005 Polihymnia ss. 148, il. (Biblioteka Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego. T. 40).

483. CZARNECKA Iwona: Działalność Sekcji Szkolnictwa Specjalnego ZNP na rzecz osób głuchych (niestyszających i niedostyszających) w latach 1946–2001. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 3/4 s. 169–184.

484. CŹWIEK Marek: Z dziejów Związku Nauczycielstwa Polskiego i szkolnictwa na ziemi łaskiej. Łask 2005 ZNP ss. 184, il.
XX–XXI w.

485. DĄBROWA Marian: Narodziny ZNP w Uniwersytecie Jagiellońskim. Trudne początki. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 159–162.

486. DZIEJE Związku Nauczycielstwa Polskiego w Wyszku w latach 1975–2004. Oprac. Józef Dygan. Wyszki 2004 Edytor ss. 36, nlb. 2, il.

Treść: Wstęp s. 5–7; Działalność związku w poszczególnych kadencjach [1976–2006] s. 9–26; Działalność Oddziałowej Sekcji Emerytów i Rencistów s. 27–32; Prezesi oddziału s. 33; Członkowie związku w ogniskach s. 34–37.

487. GRZEŚ Bolesław: Geneza działalności Związku Nauczycielstwa Polskiego w Wielkopolsce w latach 1920–2005. Poznań 2005 Wydaw. Bociek; Zarząd Okręgu Wielkopolskiego Zw. Nauczycielstwa Pol. ss. 406, nlb. 1, tabl. 100.

488. JAKOWICKA Mariola: Formy dokształcania nauczycieli organizowane przez ZNP w okresie międzywojennym. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 69–80.

489. KONIECZNY Zdzisław: Zarys dziejów Związku Nauczycielstwa Polskiego w Przemysłu 1905–2005. Przemyśl 2005 Zarząd Oddz. ZNP ss. 169, tabl. 14, il. ZNP Oddz. w Przemysłu.

490. KORNAK Roman Albert: Związek Nauczycielstwa Polskiego w powiecie lubartowskim w latach 1905–2005. Lubartów-Lublin 2005 ZNP. Zarząd Oddz. Pow. w Lubartowie; BiS – Zakł. Poligraficzny ss. 223, tabl. 15, il. ZNP.

491. RYBA Mieczysław: Związek Nauczycielstwa Polskiego na Lubelszczyźnie w konflikcie z władzą i Kościołem w latach trzydziestych XX wieku. *Rocz. Hum.* T. 53: 2005 z. 2 s. 161–179, sum.

492. [STO] 100 lat ZNP. Ludzie, fakty, sprawy, wydarzenia. 1905–2005 Związek Nauczycielstwa Polskiego. Wstęp Bolesław Grześ; aut. Czesław Banach [i in.]. Warszawa-Kielce 2005 Wydaw. Pedagog. ZNP ss. 574, il.
Encyklopedia.

493. SUBERLKA Tadeusz: Działalność wydawnicza Związku Nauczycielstwa Polskiego i jego poprzedników w latach 1905–2005 jako wyraz troski o rozwój nauczyciela w zawodzie. *Prz. Hist.-Ośw.* R. 48: 2005 nr 1/2 s. 81–95.

494. SUDOŁ Józef: Powstanie i rozwój działalności ZNP w powiecie kolbuszowskim. *Rocz. Kolbusz.* Nr 6: 2002 [dr.] 2003 s. 66–84.
W l. 1945–75.

495. [SZEŚĆDZIESIĄT] 60 lat Związku Nauczycielstwa Polskiego na Śląsku Opolskim (1945–2005). Opole 2005 EDJ Edytorstwo; nakł. Zarządu Okręgu Opolskiego ZNP ss. 100, il.

Treść: Duda Jerzy, Dzionek Franciszek, Popera Janusz, Szelka Anna: 60 lat Związku Nauczycielstwa Polskiego na Śląsku Opolskim. Działalność ZNP na Śląsku Opolskim w latach 1945–2005 s. 9–31; Władze Okręgu ZNP w Opolu w latach 1950–2005 s. 32–42; Działacze Zarządu Okręgu ZNP w Opolu s. 43–53; Prezesi oddziałów ZNP w województwie opolskim w 2005 roku s. 54–62. Wspomnienia nauczycieli z lat 1945–1950 s. 63–96.

496. ZWIĄZEK Nauczycielstwa Polskiego na Ziemi Łomżyńskiej. Praca zbiorowa. Pod kier. Elżbiety Szleszyńskiej. Łomża 2005 Łomżyńskie Tow. Nauk. im. Wagów; Oddz. ZNP ss. 179, nlb. 3, il. ZNP.

Z treści: Żelechowska Teresa: Mój związek s. 9–11; Cieślik Ireneusz Waldemar: Władze i działacze Związków Zawodowych Nauczycieli Polskich po I wojnie światowej s. 12–13; Wagner Irena: Tajne nauczanie w latach 1941–1944 na terenie dawnego powiatu łomżyńskiego s. 15–18; Brejtfus Zofia: Związek Nauczycielstwa Polskiego w okresie powojennym s. 21–22; Kamińska Ewa: Wybrane problemy z działalności Zarządu Okręgu ZNP w Łomży s. 23–27; Kołomyjska Helena: ZNP po reformie administracyjnej 1975 roku s. 28–29; Szeleżyńska E.: Główne kierunki działania zarządu Oddziału ZNP w Łomży w okresie 2002–2006 s. 30–36; Wspomnienia s. 37–143; Noty biograficzne działaczy ZNP s. 145–166; Dodatek s. 169–178.

2. Pamiętniki nauczycieli

497. CZARNIK Andrzej: Moje powroty do przeszłości. [Cz.] 1: Dzieciństwo i młodość. Słupsk 2005 Wydaw. Pomorskiej Akad. Pedagog. ss. 271, il.

Wspomnienia autora ur. w 1935 r., o powojennej nauce w Chełmnie, o studiach historycznych w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku i pracy w liceum w Białogardzie.

Rec.: Borzyszkowski Józef, *Acta Cassubiana*. T. 7: 2005 s. 337–340.

498. DZIEGIEL Leszek: W pierścieniu pozorów. *Arcana*. Nr 63: 2005 s. 89–103.

Wspomnienia instruktora Pałacu Młodzieży w Katowicach z l. 60. XX w.

499. GALANT Józef: Moja nauczycielska autobiografia. *Rocz. Przem.* R. 40: 2004 z. 4 s. 119–126.

Wspomnienia żyjącego w l. 1910–2003 pedagoga, opisujące dzieciństwo i naukę we Lwowie od 1918 r., pracę w szkołach koło Drohobycza, działalność w Związku Nauczycielstwa Polskiego, dalszą pracę pod oku-

pacją radziecką i niemiecką oraz przeniesienie do Lipowca k. Drohobycza, walkę w AK, powojenną działalność i studia na Uniwersytecie Warszawskim zakończone doktoratem.

500. HALPERIN Józef: Ludzie są wszędzie. Tł. Józef Halperin, współpr. Zoja Perelmuter. Warszawa 2002 Aspra-Jr ss. 370, nlb. 2, tabl. 17, il.

Wspomnienia wojenne m.in. z pracy jako nauczyciel wiejski i urzędnik leśny w rejonie Baranowiczów, a od 1944 r. z walki w AK na Kielecczyźnie.

501. JAKÓBIEC Jan: Na drodze stromej i śliskiej. Autobiografia socjologiczna. Red. nauk., słowo wstępne, przypisy Grzegorz Ostasz. Kraków 2005 „Barbara” HUP, B. Gąsiorowska ss. 695, nlb. 1, XII, il.

Pamiętnik pochodzącego z rodziny chłopskiej nauczyciela germanisty (1876–1955) opisujący dzieciństwo i naukę w Słotwinie, kolejne etapy edukacji w Białej, Bielsku i Wadowicach, studia polonistyczne i germanistyczne na UJ, potem w Wiedniu, Monachium i Norymberdze, pracę pedagogiczną głównie w szkołach krakowskich, potem jako kuratora w Poznaniu oraz wojenną działalność jako konspiracyjnego wojewody krakowskiego.

502. MAĆKOWICZ Władysław: Wspomnienia polskiego nauczyciela Pogranicza (1893–1976). Oprac. Joachim Zdrenka. Toruń 2005 Adam Marszałek ss. 261, nlb. 1, il.

Pamiętnik opisujący dzieciństwo i naukę w Świętej oraz pracę pedagogiczną jako nauczyciela języka polskiego w tamtejszej szkole niemieckiej i kierownika Polskiej Szkoły Mniejszościowej w Radawnicy w l. 1929–1939, jak również powojenną organizację oświaty w rodzinnych stronach, uzupełniony refleksjami o dziejach ziemi złotowskiej i polskiego szkolnictwa w l. 1872–1924.

503. MOSZCZYŃSKA Stanisława: Ja nie do spowiedzi!. Lublin 2005 PWN „Pront 6” ss. 111.

Wspomnienia przedwojenne i wojenne z Lubelszczyzny, m.in. z Kolechowic i Tyśmienicy, a także z powojennej pracy jako nauczycielka m.in. w Białej Podlaskiej.

504. OWCZAREK Władysław, pseud. Bula: Ludzka droga. Szkoła przeżywania i pokonywania niepowodzeń i klęsk. Wyd. 2 popr. i uzup. Radom 2003 Wydaw. i Zakł. Poligrafii Inst. Technologii Eksploatacji ss. 351, il.

Wspomnienia wojenne żołnierza Batalionów Chłopskich i powojenne z pracy jako nauczyciel w Sycynie. Wyd. 1. 1997.

505. RASZKA Jan: Pamiętnik artysty rzeźbiarza. Red. Joanna Walaszek. Cieszyn 2005 Społ. Kom. Odbudowy Pomnika Legionistów Śląskich ss. 189, nlb. 2, il.

Kolejne etapy życia rzeźbiarza, medaliera, legionisty (1871–1945): dzieciństwo w ewangelickiej rodzinie pracownika kolei, nauka w Puławowie, Boguminie i Cieszynie, studia w Wiedniu i Paryżu, działalność artystyczna i współtworzenie polskiego szkolnictwa z zakresu sztuki użytkowej i dekoracyjnej w Krakowie.

506. SOSKA Zdzisław Marcin: Zapiski syberyjskie. Pamiętnik nauczyciela-katechety. Cz. 1. Milejów-Lublin 2004 Fund. Pomocy Szkołom Pol. na Wschodzie im. T. Goniewicza ss. 176, tabl. 32. Wspomnienia z Wierszyny w Rosji.

507. TOMCZYK Arkadiusz: Wspomnienia o Technikum Wychowania Fizycznego w Szczecinie 1952–1961. Szczecin 2002 Zakł. Usług Poligraficznych i Wydawniczych Jacek Plewnia ss. 254, il.

Toż. Cz. 2. Szczecin 2005 Zakł. Usług Poligraficznych i Wydawniczych Plewnia Jacek, Plewnia Maria ss. 128, il.

VII. ORGANIZACJE MŁODZIEŻOWE

508. BARTKOWIAK Przemysław: Organizacja Harcerska Związku Młodzieży Polskiej na Ziemi Lubuskiej w latach 1950–1956. W: *Z dziejów Ziemi Lubuskiej po drugiej wojnie światowej*. T. 1. Red. nauk. Czesław Osękowski. Zielona Góra 2005 s. 123–137.

509. BARTNIK Paweł: Prasa i działalność wydawnicza Niezależnego Zrzeszenia Studentów w Szczecinie w latach 1980–1990. W: *Stan wojenny w skali kraju i Pomorza Zachodniego. Informacje źródłowe i refleksje. Materiały z sesji naukowej zorganizowanej przez Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, Instytut Politologii Uniwersytetu Szczecińskiego, Archiwum Państwowe w Szczecinie i Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu, 26 listopada 2004 roku. Praca zbiorowa*. Pod red. M. Machałek i Jana Macholaka. Szczecin 2005 s. 259–261.

510. BŁASZCZYK Krzysztof: Powstanie i działalność Niezależnego Zrzeszenia Studentów w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze w latach 1980–1982. W: *Z dziejów Ziemi Lubuskiej po drugiej wojnie światowej*. T. 1. Red. nauk. Czesław Osękowski. Zielona Góra 2005 s. 215–224.

511. BRYŁA Zbigniew: Harcerstwo w Szczekocinach 1916–2000 (szkice i wspomnienia). *Szczekociny 2003 Komenda Kieleckiej Chorągwi ZHP im. Stefana Żeromskiego* ss. 99, tabl. 16, il.

512. CHRABĄSZCZ Jerzy: Harcerze gorszego Boga. Związek Harcerstwa Polskiego w okresie transformacji ustrojowej państwa lat 1989–1990. Toruń 2005 Adam Marszałek ss. 513.

513. CZARNUCH Zbigniew: Osiem gawęd o moim zielonogórskim pedagogicznym rajcu. Cz. 1. *Studia Ziel.-Górs.* T. 11: 2005 s. 249–262.
Wspomnienia harcerskie z lat 50. i 60. XX w.

514. DRON Maciej: Jeździectwo w działalności wychowawczej drużyn kawalerii harcerskiej Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej (1989–2000). *Pr. Nauk. Akad. im. J. Długosza w Częstochowie*. Kultura Fizyczna. [Z.] 6: 2005 s. 97–106, abstr.

515. JAROSIŃSKA Małgorzata: Harcerstwo żeńskie i ruch zachowy w Rzeszowie (1912–1939). Rzeszów 2005 Mitel ss. 156, nlb. 1, il. Muzeum Okręg. w Rzeszowie.

516. JEST taka drużyna. Rys monograficzny działalności Drużyny Weteranów – Harcerzy Ziemi Łomżyńskiej – Kręgu Seniorów im. Leona Kaliwody na tle skautingu światowego i polskiego. Aneks do tomu 2. Red. prowadzący Marian Mieszkowski. Łomża 2004 Zw. Harcerstwa Pol. Hufiec Ziemi Łomżyńskiej w Łomży. Drużyna Weteranów – Harcerzy Ziemi Łomżyńskiej. Krąg Seniorów im. Leona Kaliwody ss. 131, il.

Z treści: Butler Tadeusz: Zarys historyczny IV Drużyny Harcerskiej ZHP im. Króla Jana III Sobieskiego przy Małym Seminarium Serafickim oo. Kapucynów w Łomży 1934–1939 s. 13–86; Zdjęcia uzupełniające do tomu I i II s. 89–97; Mieszkowska Krystyna: Promocja „Rysu monograficznego” s. 99–100.

517. KIELECKA Chorągiew Związku Harcerstwa Polskiego im. Stefana Żeromskiego w latach 1956–2000. Materiały Sesji Historycznej. Red. Andrzej Rembalski. Kielce 2003 Komenda Kieleckiej Chorągwi ZHP ss. 265, tabl. 16, il. Komenda Chorągwi ZHP im. Stefana Żeromskiego w Kielcach.

Treść: Rembalski A.: Wstęp s. 9–10; Rembalski A.: Stan badań nad historią harcerstwa Chorągwi Kieleckiej w latach 1956–2002 s. 11–16; Kateusz Anna: Struktura organizacyjna Chorągwi ZHP w Kielcach w latach 1956–2002. Władze Chorągwi. Instruktorzy chorągwi kieleckiej we władzach centralnych s. 17–30; Dubiel Włodzimierz: Hufiec ZHP im. Obrońców Westerplatte w Kielcach w latach 1956–1989 s. 31–48; Gadawski Adam, Marciniak Leszek: Hufiec ZHP im. 1000-lecia Państwa Polskiego w Busku Zdroju w latach 1956–2002

s. 49–66; Groszek Jerzy, Groszek Rajmund: Hufiec ZHP im. Stefana Czarnieckiego we Włoszczowie w latach 1956–2002 s. 67–80; Bryła Zbigniew: Hufiec ZHP im. 8 Pułku Ułanów ks. J. Poniatowskiego w Szczekocinach w latach 1973–2000 s. 81–93; Kotlarz Stefan, Szczepańska Marianna, Wójtowicz Janina: Hufiec ZHP im. Tadeusza Kościuszki w Staszowie w latach 1957–2002 s. 95–104; Jedynak Marek: Hufiec ZHP im. Partyzantów Ziemi Koneckiej w Końskich w latach 1956–2002 s. 105–122; Żychowski Andrzej: Hufiec ZHP im. hm. Jerzego Czerwińskiego w Opatowie w latach 1956–2002 s. 123–128; Cegielska Maria: Drużyny Nieprzetartego Szlaku w Chorągwi Kieleckiej ZHP w latach 1957–2002 s. 129–133; Kruk Stanisław: Dom Harcerza im. Natalii Machałowej w Kielcach – Białogonie s. 135–142; Hendlar Julian: Księgi Instruktorów Seniorów „Lysica” w Chorągwi Kieleckiej ZHP s. 143–147; Kubiec Elżbieta: Harcerskie Miejsca Pamięci na terenie Chorągwi Kieleckiej ZHP im. Stefana Żeromskiego s. 149–199; Siuda Tadeusz: Odrodzenie harcerstwa po II wojnie światowej s. 201–211; Główna Jan: Zbiory przekazane przez harcmistrza Tadeusza Paradowskiego do Muzeum Narodowego w Kielcach s. 213–218; Skotnicka Janina: Badania etnograficzne na terenie Doliny Wilkowskiej s. 219–220; Rembalski A.: Harcmistrz Jerzy Krukowski 6 VIII 1932 – 4 VII 2003 s. 221–224; Statut Muzeum Harcerstwa w Warszawie s. 225–227; Mazur Ryszard: Działalność programowa Komendy Kieleckiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego w latach 1956–2002 s. 229–265.

518. KLISTAŁA Jerzy: Harcerstwo w miastach i powiatach Bielska i Białej w latach 1925–1949. Relacje, wspomnienia, zyciorysy. Bielsko-Biała 2005 Jerzy Klistała ss. 383, il.

519. KOŚCIELAK Zbigniew: Ogniska wspomnień. W kaliskim harcerskim kręgu 1956–2005. Kalisz 2005 Komenda Hufca ZHP ss. 95, nlb. 2, il.

520. KOWALAK Czesław: Legnickie harcerstwo w latach 1945–2000 (Kalendarium). *Szkice Leg.* T. 25: 2004 s. 307–340.

521. KRZANOWSKI Adam: Kształtowanie postaw skautów i harcerzy na podstawie treści historycznych stosowanych w pracy wychowawczej w latach 1911–1939. W: Polska i jej wschodni sąsiedzi. T. 6. Pod red. Andrzeja Andrusiewicza. Rzeszów 2005 s. 67–75. (Studia Wschodnioznawcze).

522. MATERIAŁY do dziejów Koła Naukowego Historyków Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Studenckie Zesz. Nauk. UJ*. [T.] 14: *Studenckie Zesz. Hist. Z.* 5: 2004 s. 177–246.

Treść: Haręzga Dagmara: Sprawozdanie Zarządu z działalności Koła Naukowego Historyków Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego za okres od 9 grudnia 2002 r. do 10 grudnia 2003 r. s. 177–186; Popielska Joanna: Działalność Sekcji Historii Grecji Koła Naukowego Historyków Studentów UJ w roku akademickim 1992/1993 s. 187; Popielska J.: Działalność Sekcji Historii Starożytnej Koła Naukowego Historyków Studentów UJ w latach akademickich 1997/1998, 1998/1999 i 1999/2000 s. 188–190; Weiss Anna, Fokt Krzysztof, Szyborski Wiktor: Sekcja Mediewistyczna [w l. 1991–2003] s. 191–222; Szyborski W.: Sekcja Badania Łaciny Średniowiecznej [w l. 1988–1989] s. 223–224; Piwoński Marek: Sekcja Historii Rzeczypospolitej Szlacheckiej [od 2003 r.] s. 225; Pudłocki Tomasz: Sprawozdanie z działalności Sekcji Historii XX Wieku [od 1997 r.] s. 226–232; Sykułski Leszek: Dzieje Sekcji Historii Walk Polaków o Niepodległość KNHS UJ w latach 1984–2003 s. 233–238; Markiewicz Anna: Sekcja Historii Miasta Krakowa [w l. 1992–2003] s. 239–240; Haręzga G.: Sprawozdanie z działalności Sekcji Historii Polski Południowo-Wschodniej KNHS UJ [od 2001 r.] s. 241–243; Figlewicz Paweł: Sprawozdanie z działalności Sekcji Ikonografii Historycznej [od 1997 r.] s. 244–246.

523. MAZURKIEWICZ Mirosław: Przy dogasającym ognisku... Radom 2005 Społeczny Komitet Ratowania Zabytków Radomia ss. 415, il.

Związek Harcerstwa Polskiego w Radomiu, XX w.

524. NIEZALEŻNY ruch młodzieżowy w Polsce po drugiej wojnie światowej (1945–2001). Zbiór studiów. Pod red. Ryszarda Sudzińskiego. Toruń 2005 Wydaw. UMK ss. 226, nlb. 5, il. UMK.

Materiały z konferencji, Toruń, 14 XI 2003 r.

Treść: Sudziński R.: Wprowadzenie s. 7–10; Szuba Ludwik: Działalność Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” w latach 1948–1956 s. 11–35; Golon Mirosław: Młodzieżowe organizacje konspiracyjne w wybranych ośrodkach Pomorza Nadwiślańskiego w okresie stalinowskim s. 37–59; Czyżniewski Marcin: Organizacje młodzieżowe w propagandzie okresu stalinowskiego s. 61–68; Rozynkowski Waldemar: Akademicka sekcja „Caritas” przy parafii świętojańskiej w Toruniu w latach 1945–1946. Powstania i pierwsze miesiące działalności s. 69–77; Gomoliszek Joanna: Organizacyjne czasopisma studenckie na UMK w latach 1945–1973 s. 79–87; Szturo Grzegorz: Młodzież polska w poglądach wybranych ośrodków emigracji polskiej w okresie października 1956 roku s. 89–99; Polak Wojciech: Niezależne działania młodzieży szkolnej województwa toruńskiego w okresie stanu wojennego i w latach następnych (13 XII 1981 – 4 VI 1989) s. 101–127; Licbarski Robert: Federacja Młodzieży Walczącej w Gdańsku w latach 1984–1990 s. 173–204; Girzyński Zbigniew: Organizacje młodzieżowe w okresie transformacji na przykładzie Federacji Młodych Ruchu Odbudowy Polski w latach 1996–2001 s. 205–226.

525. PACŁAWSKI Ryszard: Gra o harcerstwo. Warszawa-Sanok 2005 Paleta-Art R. Paszkowski; Stow. Wychowawców Eleusis ss. 257, il.

Wspomnienia naczelnika Związku Harcerstwa Polskiego, po 1989 r.

526. RABIŃSKI Jarosław: Konstanty Turowski – działacz Stowarzyszenia Katolickiej Młodzieży Akademickiej „Odrodzenie”. W: Peregrinatio ad veritatem. Studia ofiarowane profesor Aleksandrze Witkowskiej OSU z okazji 40-lecia pracy naukowej. Red. Urszula Borkowska [i in.]. Lublin 2004 s. 431–439.

527. ROSIŃSKI Henryk: Wspomnienia z działalności w Związku Młodzieży Polskiej „Wici” po przełomie politycznym 1956 roku w powiecie włocławskim. *Rocz. Lud. Tow. Nauk.-Kult. Oddz. w Krakowie*. Nr 6: 2005 s. 154–168.

528. SOWIECKIEMU zniewoleniu – nie. Harcerska druga konspiracja (1944–1956). Praca zbiorowa. Z przedm. Stanisława Broniewskiego „Orszy”. Warszawa 2005 Ład ss. 252, nlb. 1, il. Antologia wspomnień.

529. SUCHMIEL Jadwiga: Akademickie Koło Sądeczan (1922–1939). *Rocz. Sądec.* T. 33: 2005 s. 225–234.

Na Uniwersytecie Jagiellońskim.

530. SZCZEREPA Maciej, Szczerepa Wojciech: Działalność hufca ZHP we Lwówku Śląskim w latach 1945–1956. *Rocz. Jel.-Górs.* T. 37: 2005 s. 191–200, shrnutí, Zsfg.

531. SZYMANOWICZ Adam: Naczelna Komenda Organizacji Harcerskiej na Warmię i Mazury (1920 rok). *Kom. Mazur.-Warm.* [R. 49]: 2005 nr 2 s. 253–259, Zsfg.

532. ŚMIERZCHAŁSKI-WACHOCZ Dariusz: Rola ZMP w procesie ateizacji i demoralizacji młodego pokolenia na Środkowym Nadodrzu w latach 1948–56. *Studia Paradyskie*. T. 15: 2005 s. 175–192.

533. WADOWICKI Maciej: Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży w Bydgoszczy. Kronika z lat 1912–2002. *Kron. Bydg.* T. 26: 2004 [dr.:] 2005 s. 387–394.

534. WIELGOSZ Julian: Związek Młodzieży Robotniczej w Krakowie (grudzień 1956). *Krak. Studia Małopol.* Nr 7: 2003 s. 349–359, sum.

535. WILCZYŃSKI Leszek: Młode Polki. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej w Wielkopolsce 1918–1939. Toruń 2005 Adam Marszałek ss. 290, il., sum.

536. WOŁOSZYN Jacek: Członkowie Związku Młodzieży Polskiej w województwie lubelskim wobec Kościoła katolickiego – przyczynek do dziejów mentalności młodzieży. *Pamięć i Sprawiedliwość*. 2005 [nr] 1 s. 71–97, sum.

537. ZAKRZEWSKI Józef: 30 lat działalności Ogólnopolskiego Koła Wychowanków Średnich Szkół Grudziądz (1974–2004). *Rocz. Grudz.* T. 16: 2005 s. 372–374.

538. ŻELAŚKIEWICZ Jerzy, pseud. Korab: Szarymi Szeregami... Z dziejów harcerstwa w Książu Wielkim. Warszawa 2005 Jerzy Żelaśkiewicz ss. 134, tabl. 2, il., mapy.

Opracowała Anna Gruca